

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

تعمیر لوازم خانگی گردنده

«هواکش و پنکه»

(جلد چهارم - قسمت اول)

پایه دهم و یازدهم

دوره دوم متوسطه

شاخه: کاردانش

زمینه: صنعت

گروه تحصیلی: برق و رایانه

رشته مهارتی: تعمیر لوازم خانگی برقی

نام استاندارد مهارتی مبنا: تعمیر لوازم خانگی برقی حرارتی و گردنده درجه ۲

کد استاندارد متولی: ۸-۵۵/۷۷/۱/۳ و ۸-۵۵/۷۷/۲/۱

ت ۲۴۱ ح/الف

حیدری، محمد

تعمیر لوازم خانگی گردنده/مؤلف: محمد حیدری. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.

۱۷۰ ص. :تصور. - شاخه کاردانش

متون درسی شاخه کاردانش، زمینه صنعت، گروه تحصیلی برق و رایانه، رشته مهارتی تعمیر لوازم خانگی برقی.

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تأثیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش.

۱. لوازم خانگی برقی - نگهداری و تعمیر. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های

درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش. ب. عنوان.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

تعمیر لوازم خانگی گردنه «هواکش و پنکه» (جلد چهارم - قسمت اول) - ۱۵۱۰-۳۱
 سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
 دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش
 محمد حیدری (مؤلف) - سید محمود صموئی (ویراستار فنی) - جعفر ربانی (ویراستار ادبی)
 اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
 خدیجه محمدی (صفحه‌آرا) - محمد حسن معماری (طراح جلد) - فتح الله نظریان (رسام) - محمد رضا صفابخش،
 سعید رضابی‌نوده و عباس رخوند (عکاس)
 تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهیدموسوی)
 تلفن: ۰۹۲۶۶، ۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
 وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران-کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج- خیابان ۶۱ (دارویشن)
 تلفن: ۰۹۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
 شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
 چاپ هشتم ۱۴۰۲

نام کتاب:
 پدیدآورنده:
 مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تأثیف:
 شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تأثیف:
 مدیریت آماده‌سازی هنری:
 شناسه افزوده آماده‌سازی:

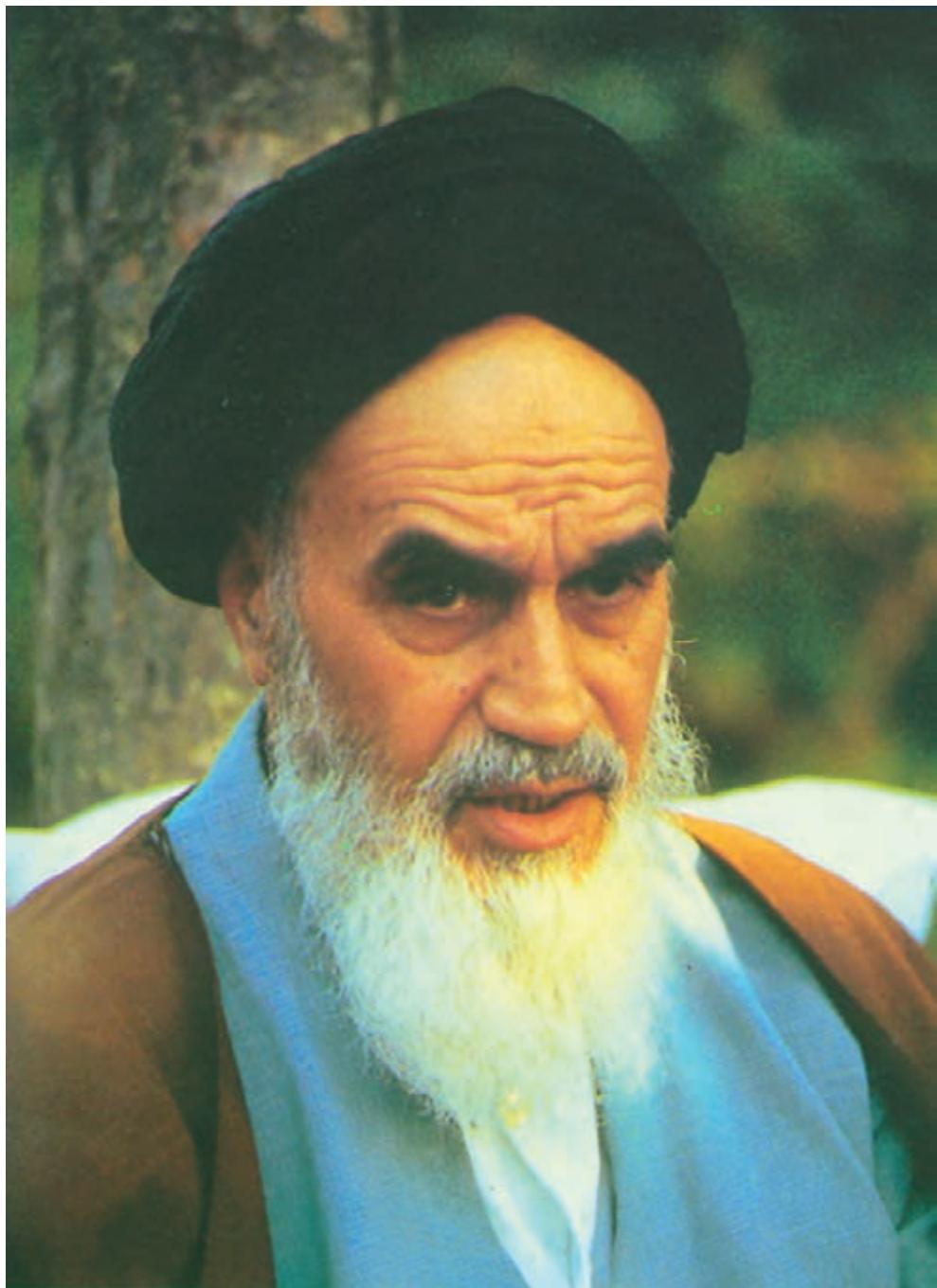
نشانی سازمان:

ناشر:

چاپخانه:

سال انتشار و نوبت چاپ:

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلحیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه»

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب‌های درسی
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

tvoccd@roshd.ir

پیام‌نگار(ایمیل)

www.tvoccd.medu.ir

وبگاه (وبسایت)

مقدمه ای بر چگونگی برنامه ریزی کتاب های پو دمانی

برنامه ریزی تألف «پو دمان های مهارت» یا «کتاب های تخصصی شاخه کار دانش» بر مبنای استانداردهای «مجموعه برنامه های درسی رشته های مهارتی شاخه کار دانش، مجموعه های هشتم» صورت گرفته است. بر این اساس ابتدا توانایی های هم خانواده (Harmonic Power) مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. سپس مجموعه مهارت های هم خانواده به صورت واحد های کار تحت عنوان (Unit) دسته بندی می شوند. در نهایت واحد های کار هم خانواده با هم مجدداً دسته بندی شده و پو دمان مهارتی (Module) را شکل می دهند.

دسته بندی «توانایی ها» و «واحد های کار» توسط کمیسیون های تخصصی با یک نگرش علمی انجام شده است به گونه ای که یک سیستم بویا بر برنامه ریزی و تألف پو دمان های مهارت نظارت دائمی دارد.

با روش مذکور یک «پو دمان» به عنوان کتاب درسی مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش در «شاخه کار دانش» چاپ سپاری می شود.

به طور کلی هر استاندارد مهارت به تعدادی پو دمان مهارت (M_1 و M_2 و ...) و هر پو دمان نیز به تعدادی واحد کار (U_1 و U_2 و ...) هر واحد کار نیز به تعدادی توانایی (P_1 و P_2 و ...) تقسیم می شوند. به طوری که هنرجویان در پایان آموزش واحد های کار (مجموع توانایی های استاندارد مربوطه) و کلیه پو دمان های هر استاندارد، تسلط و مهارت کافی در بخش نظری و علمی را به گونه ای کسب خواهند نمود که آمادگی کامل را برای شرکت در آزمون جامع نهایی جهت دریافت گواهینامه مهارت به دست آورند.

بدیهی است هنرآموزان و هنرجویان ارجمند شاخه کار دانش و کلیه عزیزانی که در امر توسعه آموزش های مهارتی فعالیت دارند، می توانند ما را در غنای کیفی پو دمان ها که برای توسعه آموزش های مهارتی تدوین شده است رهنمون و یاور باشند.

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألف کتاب های درسی
فنی و حرفه ای و کار دانش

مقدمه

گسترش علم و تکامل فناوری در صنعت و شاخه‌های مختلف آن از جمله در تولید لوازم خانگی، به طراحی‌های متنوع و پیچیده‌ای منجر شده است، هوشمند شدن وسایل خانگی گردنده و مجهز شدن آن‌ها به ریزپردازنده‌های دیجیتالی یا رقی، سبب آشکارسازی عیب، اعلام محدودیت‌ها، کنترل دور در محدوده‌ی وسیع، کاهش مصرف انرژی الکتریکی متناسب با توجه به نیاز کاربر از وسایل خانگی و ضبط اطلاعات مربوط به راه اندازی و عملکرد آن‌ها از دستاوردهای جدید علم و فناوری است.

برای نمونه تکنولوژی به کار رفته در لوازم خانگی گردنده «نظری جاروبرقی» سبب شده است که طراحی جاروبرقی‌های جدید نسبت به طراحی انواع اولیه‌ی آن کاملاً متفاوت باشد. به عنوان مثال در جاروبرقی‌های جدید، ابتدا محلول پاک‌کننده همراه با بخار آب داغ (120°C) با فشار زیاد از مخزن خارج شده و روی فرش، کف پوش، دیوار و پرده پاشیده می‌شود، سپس جارو مواد حاصل از نظافت را به داخل کيسه‌ی خود می‌مکد. این درحالی است که در نسل قبلی جاروبرقی، اگر آب به داخل دستگاه وارد می‌شد به آن آسیب می‌رساند و اینمی‌آن را به مخاطره می‌انداخت.

همچنین پنکه‌های رومیزی، دیواری، سقفی و کولرهای آبی مجهز به کنترل از راه دور شده، تسهیلات و اینمی‌بیش‌تری را برای کاربر فراهم کرده است.

با توجه به موارد ذکر شده، آموزش مهارت‌ها برای بهره‌برداری، سرویس و نگهداری و تعمیر این گونه وسایل نیز بایستی با روش مدرن توان با دقت و تحصص بیش‌تری صورت پذیرد.

امروزه، بعضی از شرکت‌های سازنده‌ی لوازم خانگی بر قی برای جلوگیری از دسترسی افراد غیرمجاز به قطعات داخلی دستگاه به منظور تعمیر آن، پیچ‌های اتصال دهنده‌ی قطعات را طوری طراحی کرده‌اند که با ایزار معمولی قابل باز کردن باشند. از آن‌جا که آشنا بودن به اصول فنی باز کردن و بستن دستگاه‌های لوازم خانگی گردنده، سرویس مرتب آن‌ها، عیب‌یابی صحیح، تعمیر و راه‌اندازی، احتمال بروز خرابی در دستگاه و نیاز به تعویض زودتر از موعد مقرر قطعات را کاهش می‌دهد، توجه به این امر از ضرورت ویژه‌ای برخوردار است.

این کتاب راهنمای کامل برای نحوه‌ی استفاده‌ی صحیح از وسایل خانگی گردنده و مرجعی مناسب برای عیب‌یابی سریع، تعمیر آسان و مطمئن برای استفاده‌کنندگان و تعمیر کاران خواهد بود. کتاب تعمیر لوازم خانگی گردنده دارای سه بخش به شرح زیر

است که بخش‌های اول و سوم در یک مجلد و بخش دوم در دو مجلد به طور جداگانه چاپ و منتشر می‌شود.

بخش اول : جلد اول شامل باز کردن و بستن، عیب‌یابی، تعمیر و راه اندازی سشووار و ریش تراش بر قی

بخش دوم : جلد دوم شامل باز کردن و بستن، عیب‌یابی، تعمیر و راه اندازی آسیاب، مخلوط کن، همزن و آب میوه گیری بر قی

جلد سوم : شامل باز کردن و بستن، عیب‌یابی، تعمیر و راه اندازی چرخ گوشت و جاروبرقی

بخش سوم : جلد چهارم شامل باز کردن و بستن، عیب‌یابی، تعمیر و راه اندازی هواکش و پنکه، نصب و راه اندازی و

سروریس کولر آبی

آن جه موجب ارتقای کیفی این کتاب شده ویرایش فنی آن است که توسط آقای مهندس سید محمود صموطی انجام گرفته است. علاوه بر این که، ایشان نقش اساسی در دگرگونی ساختاری کتاب داشته، در تمام مراحل تألیف گام به گام با مؤلف همکاری کرده‌اند. لذا این جانب بر خود لازم می‌دانم از ایشان تشکر و بزرگداشت داشته باشم.

از برادر ارجمند آقای مهندس فتح‌الله نظریان که علیرغم مستویت و مشغله‌ی زیاد کاری قبول زحمت فرموده و علاوه بر راهنمایی‌های لازم رسماً کتاب را انجام داده‌اند کمال سپاسگزاری و امتنان را دارم.

همچنین وظیفه‌ی خود می‌دانم از خدمات و رهنمودهای آقایان مهندسین ابوالقاسم جاریانی، بهروز کهزادی، کسری بهزاد، عبدالجبار خاکی صدیق، فردون علومی، محمد حسین افشار، صمد خادمی اقدم، محسن بردیس، بهنام بهشادپور، داود خلیلی جعفر آباد، مرتضی رادمهر، خانم مهندس زیلا جواد، آقای جعفر ربانی و پرستار ادبی کتاب، اعضای محترم کمیسیون تخصصی رشته‌ی الکترونیک دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارشناس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش آقایان مهندس امیرحسین ترکمانی، شهرام خدادادی، حسین جنانی و خانم سهیلا ذوالفناری تشکر و قدردانی نمایم.

در خاتمه به خاطر تحمل زحمات بی‌شایعه و بسیار ارزشمند همکاران محترم واحدهای آماده‌سازی خبر، حروف چینی، گرافیک، رسماً، صفحه‌آرایی و همکاران مصحح در اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی و عکاسان محترم شرکت صنایع آموزشی ایران آقایان عباس رخوند، مهندس محمد رضا صفابخش و مهندس سعید رضایی نودهی کمال تشکر و سپاس‌گزاری را دارم. از آن جا که هر نوع فعالیتی بهخصوص در زمینه‌ی تألیف کتاب‌های درسی نمی‌تواند بدون نقص باشد، رهنمودهای کلیه‌ی استفاده‌کنندگان این کتاب می‌تواند در بهبود کیفی کتاب در چاپ‌های بعدی اثر بگذارد. لذا خواهشمند است نظرات خود را به آدرس صندوق پستی درج شده در ابتدای کتاب ارسال دارید.

مؤلف

فهرست

عنوان

- ۱ توانایی باز کردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی هواکش و پنکه
۳ پیش آزمون واحد کار (۷)
- ۵ ۷-۱- اطلاعات کلی
- ۶ ۷-۲- انواع هواکش و کاربرد آنها
- ۱۰ ۷-۳- نقشه‌ی انفجاری هواکش
- ۱۱ ۷-۴- اجزای ساختمان هواکش
- ۱۹ ۷-۵- مدار الکتریکی هواکش
- ۲۶ ۷-۶- کار عملی شماره‌ی (۱) : روش باز کردن هواکش با موتور تک فاز القایی با خازن دائم کار و درپوش محافظت
- ۴۵ ۷-۷- کار عملی شماره‌ی (۲) : روش باز کردن هواکش با موتور تک فاز قطب چاکدار
- ۶۵ ۷-۸- جدول عیب یابی، روش‌های رفع عیب، تعمیر و راه اندازی هواکش
- ۶۷ ۷-۹- انواع پنکه‌های رومیزی، ایستاده، دیواری و کاربرد آنها
- ۷۰ ۷-۱۰- نقشه‌ی انفجاری پنکه‌ی رومیزی
- ۷۴ ۷-۱۱- اجزای ساختمان پنکه‌های رومیزی، ایستاده و دیواری
- ۷۹ ۷-۱۲- مدار الکتریکی پنکه‌های رومیزی، دیواری و ایستاده
- ۸۶ ۷-۱۳- کار عملی شماره‌ی (۳) : روش باز کردن پنکه‌ی رومیزی
- ۱۲۵ ۷-۱۴- جدول عیب یابی، روش‌های رفع عیب، تعمیر و راه اندازی پنکه‌ی رومیزی، دیواری و ایستاده تمرین عملی پنکه‌ی رومیزی، دیواری و ایستاده
- ۱۲۶ ۷-۱۵- انواع پنکه‌های سقفی و کاربرد آنها
- ۱۲۸ ۷-۱۶- اجزای ساختمان پنکه‌ی سقفی و متعلقات آن
- ۱۳۰

۱۳۳	۷-۱۷- مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی
۱۳۷	۷-۱۸- کار عملی شماره‌ی (۴) : روش باز کردن پنکه‌ی سقفی
۱۶۲	۷-۱۹- جدول عیب‌یابی، روش‌های رفع عیب، تعمیر و راه اندازی پنکه‌ی سقفی
۱۶۶	آزمون پایانی واحد کار (۷)
۱۶۸	جواب پیش آزمون واحد کار (۷)
۱۶۹	جواب آزمون پایانی واحد کار (۷)
۱۷۰	منابع و مأخذ

هدف کلی پو دمان

تعمیر و عیب یابی لوازم خانگی گردنده

میزان ساعت آموزش			شرح توانایی ها		
نظری	عملی	جمع	واحد کار	مجلد	بخش
۱۰	۸	۲	بازکردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی سشوار	۱	اول
۱۰	۸	۲	بازکردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی ریش تراش برقی	۲	
۱۶	۱۲	۴	بازکردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی آسیاب، مخلوط کن و همزن برقی	۳	دوم
۱۰	۸	۲	بازکردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی آب میوه گیری برقی	۴	
۲۰	۱۶	۴	بازکردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی چرخ گوشت برقی	۵	۳
۴۲	۳۸	۴	بازکردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی جاروبرقی	۶	
۲۸	۲۴	۴	بازکردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی هواکش و پنکه	۷	سوم
۲۰	۱۶	۴	نصب و راه اندازی و سروس کول آبی	۸	
۱۵۶	۱۳۰	۲۶	جمع		

واحد کار هفتم

توانایی باز کردن، عیب یابی، تعمیر و راه اندازی هو اکش و پنکه

هدف کلی

عیب یابی و تعمیر یک نمونه هو اکش، پنکه رومیزی و پنکه سقفی

هدف های رفتاری: فرآگیر پس از پایان این واحد کار باید بتواند:

- ۱- انواع هو اکش و پنکه را نام ببرد.
- ۲- کاربرد هو اکش و پنکه را شرح دهد.
- ۳- قطعات اصلی هو اکش و پنکه را نام ببرد.
- ۴- عملکرد قطعات اصلی هو اکش و پنکه را توضیح دهد.
- ۵- قطعات هو اکش و پنکه را از یکدیگر تشخیص دهد.
- ۶- هنگام باز کردن قطعات هو اکش و پنکه، نقشه‌ی قرار گرفتن قطعات روی دستگاه را ترسیم کند.
- ۷- نقشه‌های مدار الکتریکی و الکترونیکی یک نمونه هو اکش و پنکه را در خلال پیاده سازی قطعات ترسیم کند و آنها را شرح دهد.
- ۸- اصول باز کردن هو اکش و پنکه را توضیح دهد.
- ۹- قطعات هو اکش و پنکه را باز کند و مجدداً سوار کند.
- ۱۰- اصول عیب یابی، تعمیر و راه اندازی هو اکش و پنکه را شرح دهد.
- ۱۱- هو اکش و پنکه‌ی معیوب را عیب یابی، تعمیر و راه اندازی کند.

ساعت آموزش		
نظری	عملی	جمع
۴	۲۴	۲۸

● به دلیل تنوع موجود در دستگاه‌های هواکش، پنکه‌های رومیزی و سقفی و محدودیت زمانی موجود در استاندارد، کافی است فرآگیر فقط یک نمونه از این وسایل برقی را با توجه به امکانات و تجهیزات کارگاهی از نظر مباحث تئوری و عملی تجزیه و تحلیل کند و با استفاده از جدول عیب‌یابی، زیر نظر مریبی کارگاه با رعایت کامل موارد اینمی عیب‌یابی کند و به تعمیر آن پردازد. لذا کسب مهارت برای سایر انواع هواکش، پنکه‌های رومیزی و سقفی در طی کارآموزی و تجربه‌ی عملی آینده خواهد بود.

پیش آزمون واحد کار(۷)

۱- موتور جاروهای برقی قابل شارژ از کدام نوع است؟

- (۱) یونیورسال
- (۲) DC با آهنربای دائم
- (۳) قطب چاکدار
- (۴) تک فاز با خازن دائم کار

۲- کنترل سرعت موتورهای یونیورسال جاروبرقی با برد الکترونیکی به وسیله‌ی کدام قطعه نیمه‌هادی انجام می‌شود؟

- (۱) تریستور
- (۲) دیود
- (۳) ترایاک
- (۴) ترانزیستور

۳- خازن یا خازن‌های پارازیت‌گیر که روی موتورهای یونیورسال جاروبرقی نصب می‌شود، چه نقشی را به عهده دارند؟

- (۱) حذف پارازیت و جذب جرقه
- (۲) اصلاح ضربی قدرت
- (۳) ایجاد اختلاف فاز
- (۴) تغییر سرعت

۴- یاتاقان‌های موتورهای جاروبرقی از کدام نوع است؟

- (۱) بوشی
- (۲) بلبرینگی
- (۳) روبلبرینگی
- (۴) موارد ۱ و ۲

۵- تغییر سرعت موتورهای یونیورسال جاروبرقی از طریق تغییر شارمنگاتیسی با چند روش انجام می‌شود؟

- (۱) سری کردن سیم پیچی بوبین‌های استاتور با آرمیچر
- (۲) اتصال بوبین‌های استاتور به صورت موازی و سری کردن مجموعه‌ی آن‌ها با آرمیچر
- (۳) قرار دادن دیود به طور سری با بوبین‌های استاتور و سیم پیچی آرمیچر
- (۴) هر سه مورد

۶- لاستیک‌های جلو، عقب و بغل موتورهای یونیورسال به چه منظور استفاده می‌شوند؟

۷- برای جلوگیری از صدمه دیدن موتور جاروبرقی همیشه قبل از پرشدن کیسه‌ی زباله باید کیسه را کرد.

۸- دلایل کاهش قدرت مکش جاروبرقی را بنویسید؟

۹- تغییر سرعت موتور جاروبرقی مجهز به برد الکترونیکی کنترل سرعت با چه وسیله‌ای انجام می‌شود؟

- (۱) مقاومت
- (۲) پتانسیومتر
- (۳) رئوستا
- (۴) کلید

۱۰- برای جلوگیری از لقی محوری آرمیچر، کدام قطعه استفاده نمی‌شود؟

- (۱) واشر تخت فلزی و لاستیکی
- (۲) فنر
- (۳) واشر فرنی
- (۴) پین

۱۱- موتور هوакش خانگی از کدام نوع است؟

(۱) قطب چاکدار (۲) تک فاز القابی با حازن دائم کار

(۳) DC با آهنربای دائم (۴) موارد ۱ و ۲

۱۲- آیا موتورهای یونیورسال در هوакش کاربرد دارد؟ چرا؟

۱۳- برای جلوگیری از ورود گرد و غبار به داخل منزل از طریق محفظه هوакش چه تدبیری به کار

می‌رود؟

۱۴- آیا موتورهای القابی تک فاز با حازن دائم کار نیز در هوакش به کار می‌رود؟

۱۵- آیا هوакش‌های چند سرعته نیز در منازل کاربرد دارد؟

۱۶- برای راهاندازی سریع موتورهای هوакش میله‌های قفس روتور آن به صورت مورب مستقیم تعییه شده است.

۱۷- اگر حلقه‌های اتصال کوتاه در موتور قطب چاکدار هوакش برداشته شود وضعیت راهاندازی موتور چگونه است؟

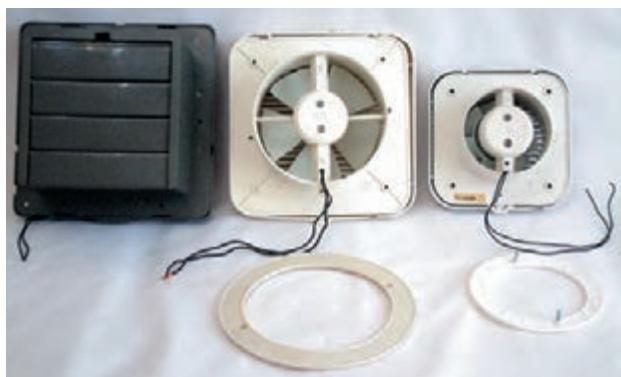
۱۸- هنگامی که هوакش منزل کار می‌کند جهت هوای جابه‌جاشده چگونه است؟

۱۹- موتورهای هوакش خانگی چند قطب دارند؟

(۱) ۶ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) موارد ۱ و ۲

۲۰- یاتاقان‌های موتور هوакش از کدام نوع است؟

(۱) بوشی (۲) بلبرینگی (۳) رولبرینگی (۴) موارد ۱ و ۲

شکل ۷-۱

شکل ۷-۲

شکل ۷-۳

۱-۷_اطلاعات کلی

هواکش^۱ و پنکه‌های رومیزی^۲ و سقفی^۳ از پرصرف‌ترین وسایل خانگی به شمار می‌رود.

هواکش از وسایل تهویه مطبوع منزل است و برای خارج کردن هوا و دودهای جمع شده در آشپزخانه و هوای نامطبوع دستشویی، رطوبت و بخار زیاد حمام استفاده می‌شود. شکل ۱-۷ سه نوع هواکش را نشان می‌دهد.

پنکه برای جابه‌جا کردن و خنک کردن هوای محیط منزل در نقاطی از کشور که به علت بالابودن میزان رطوبت، امکان استفاده از کولر آبی وجود ندارد استفاده می‌شود. پنکه به دو صورت رومیزی و سقفی برای تهویهٔ هوای منزل کاربرد دارد. شکل ۷-۲ دو نمونه پنکه‌ی رومیزی و شکل ۷-۳ یک نمونه پنکه‌ی سقفی را نشان می‌دهد.

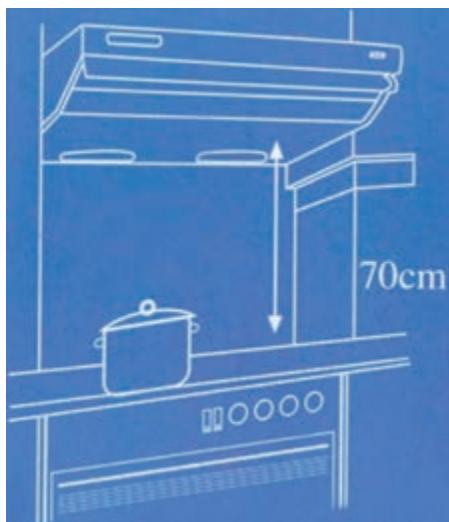
در این واحد کار به طور جداگانه به شرح، عیب‌یابی، بازکردن تعمیر و بستن هواکش، پنکه رومیزی و پنکه‌ی سقفی می‌بردازیم.

شکل ۷-۴

شکل ۷-۵

شکل ۷-۶

۷-۲- انواع هوакش و کاربرد آن‌ها

هواکش‌هایی که برای تهويهٔ هوای منزل استفاده می‌شود از نظر ابعاد، نوع موتور، درپوش محافظ، شکل ظاهری، مکان مورد استفاده و روش‌های روشن و خاموش متفاوت هستند و دارای تقسیم‌بندی به شرح زیر است.

انواع هواکش خانگی

- ۱- آشپزخانه‌ای
- ۲- با درپوش محافظ
- ۳- بدون درپوش محافظ

۷-۲-۱- هواکش آشپزخانه‌ای

برای خارج کردن هوای دودهای جمع شده در آشپزخانه در هنگام پختن غذا از هواکش‌های آشپزخانه‌ای که به هود^۱ موسوم است استفاده می‌شود. شکل‌های ۷-۴ و ۷-۵ دو نوع هود را نشان می‌دهد. به طور کلی هودهای آشپزخانه دارای یک موتور دو سرعته یا دو موتور چند سرعته هستند و با دو لامپ^{۶۰} وات شمعی یا دو لامپ^{۱۵} وات کم مصرف، روشنایی اجاق گاز را تأمین می‌کنند.

فاصله هود از اجاق گاز حدوداً ۷۰ سانتی‌متر است که در شکل ۷-۶ مشاهده می‌کنید.

● هنگام آشپزی حتماً هود را روشن کنید.

در صورت کثیف شدن فیلتر هود، حتماً آن را تعویض کنید.

توجه!

۷-۲-۲- هواکش با درپوش محافظ

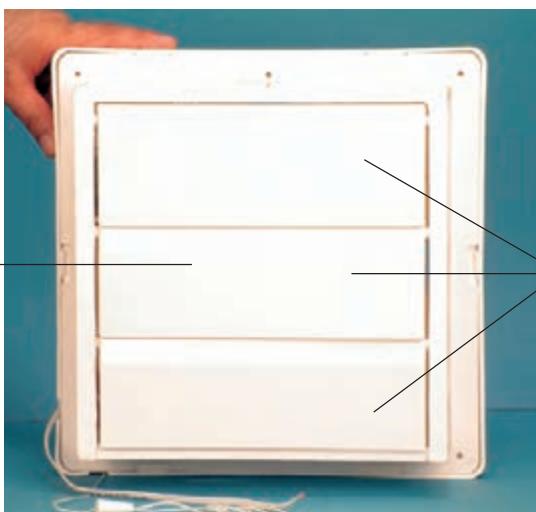
هواکش‌های خانگی که مخصوص سرویس بهداشتی منزل است باید مجهز به درپوش پلاستیکی باشند تا هنگام خاموش بودن هوای گرد و خاک و هوای نامطبوع بیرون وارد منزل نشود.

شکل ۷-۷ یک دستگاه هواکش با درپوش‌های محافظ را نشان می‌دهد.

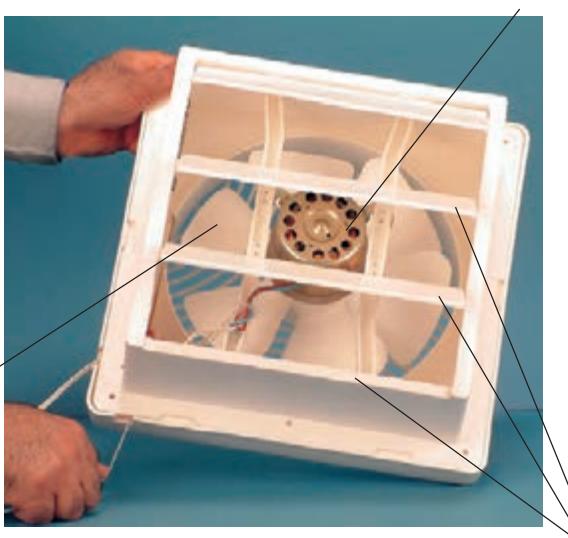
شکل ۷-۷

رشته‌ی نخی برای روشن و
خاموش کردن موتور فن

شکل ۷-۸

موتور فن

شکل ۷-۹

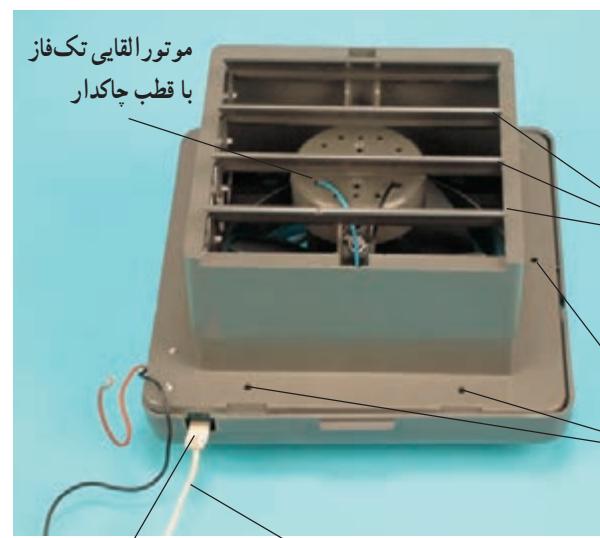
پروانه‌ی
مکنده‌ی هوا

در شکل ۷-۹ نخ متصل به اهرم پلاستیکی، کلید دو وضعیتی و رابط درپوش‌های هوایش به وسیله‌ی دست تحت کشش قرار می‌گیرد، کلید تغییر وضعیت می‌دهد و درپوش‌های محافظ هم باز می‌شود. در این حالت اگر سیم‌های رابط هوایش را به برق وصل کنید موتور به کار می‌افتد و پروانه‌ی مکنده‌ی هوا را می‌چرخاند و هوا را از قسمت جلوی هوایش به قسمت عقب هوایش جابه‌جا می‌کند.

شکل ۷-۱۰

شکل ۷-۱۰ یک نوع دیگر هواکش را نشان می‌دهد که به وسیلهٔ نخ روشن و خاموش می‌شود و مجهرز به درپوش محافظ و موتور تک فاز القایی با قطب چاکدار است.

شکل ۷-۱۱

در شکل ۷-۱۱ موتور القایی با قطب چاکدار، درپوش‌ها، نخ، اهرم رابط پلاستیکی و سیم‌های رابط هواکش را مشاهده می‌کنید.

- سیم فاز هواکش‌هایی را که با کشیدن نخ روشن و خاموش می‌شوند، حتماً توسط یک کلید یک پل کنترل کنید تا هنگام سرویس و نگهداری با خطر برق گرفتگی مواجه نشوید.
- برای روشن کردن هواکش، ابتدا کلیدی که در مسیر فاز قرار دارد وصل کنید، سپس نخ متصل به اهرم کلید روی هواکش را به سمت پایین بکشید تا ضامن آن درگیر و کلید وصل شود و درپوش‌های پشت هواکش که به طرف بیرون یا هوای آزاد است باز شود.
- برای خاموش کردن هواکش، نخ متصل به اهرم کلید را به سمت پایین بکشید تا ضامن آن از درگیری خارج شود، سپس نخ را رها کنید تا کلید روی هواکش باز شده و درپوش‌های هواکش بسته شوند.

۷-۲-۳- هواکش بدون درپوش محافظ

هواکش‌های خانگی بدون درپوش محافظ معمولاً برای خارج کردن هوای نامطبوع سرویس بهداشتی و رطوبت و بخار زیاد حمام استفاده می‌شود. این نوع هواکش‌ها درپوش محافظ ندارند و در ورودی کanal مخصوص خروج هوای نصب می‌شوند. در شکل‌های ۷-۱۲ و ۷-۱۳ قسمت جلو و پشت یک نوع هواکش را که روی قاب شیشه‌ای نصب شده است مشاهده می‌کنید.

شكل ۷-۱۲

شكل ۷-۱۳

توجه! ● هواکش‌هایی را که درپوش محافظ ندارند باید با محیط خارج از ساختمان منزل مستقیماً تماس داشته باشند، زیرا در زمان خاموش بودن هواکش گرد و غبار و هوای آلوده و نامطبوع وارد منزل می‌شود.

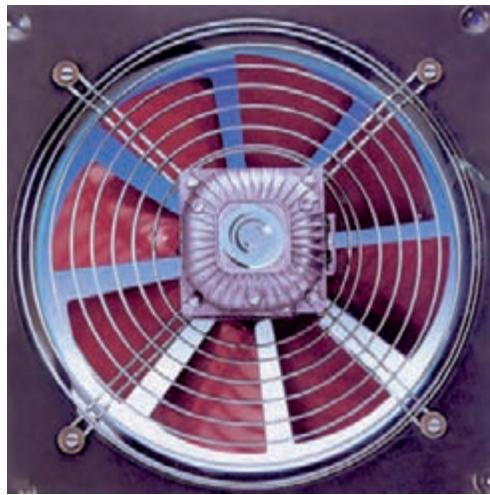

شكل ۷-۱۴

شکل‌های ۷-۱۴ و ۷-۱۵ پشت و روی دو نوع هواکش بدون درپوش محافظ به همراه قاب پلاستیکی مخصوص نصب آن‌ها را نشان می‌دهند. این هواکش‌ها فاقد نخ برای روشن و خاموش دستگاه است و بهوسیله‌ی کلید یک پل روشن و خاموش می‌شوند. موتور هواکش‌های شکل ۷-۱۵ از نوع تک فاز القابی با قطب چاکدار و دو قطب است.

شكل ۷-۱۵

(الف)

شکل ۷-۱۶-الف یک دستگاه هوایش را نشان می‌دهد که از نوع بدون درپوش محافظت است. موتور این هوایش یک فاز القایی با قطب چاکدار، چهار قطب و مطابق شکل ۷-۱۶-ب است.

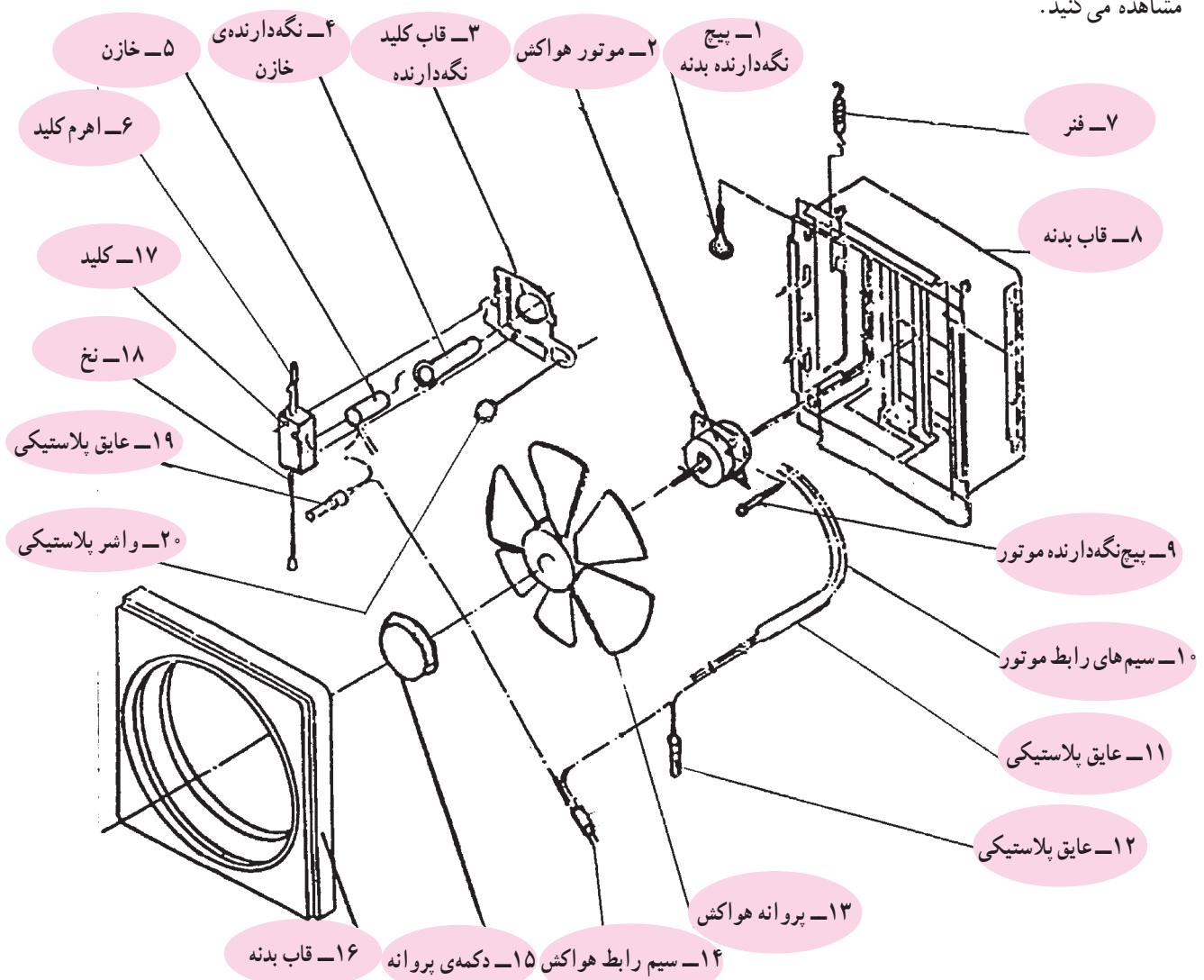

(ب)

شکل ۷-۱۶

۳-۳- نقشه‌ی انفجاری هوایش

برای آشنایی با اجزا و قطعات هوایش و نحوهی مونتاژ دستگاه، نقشه‌ی انفجاری یک نوع هوایش را در شکل ۷-۱۷ مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۱۷

۴-۷- اجزای ساختمان هوکش

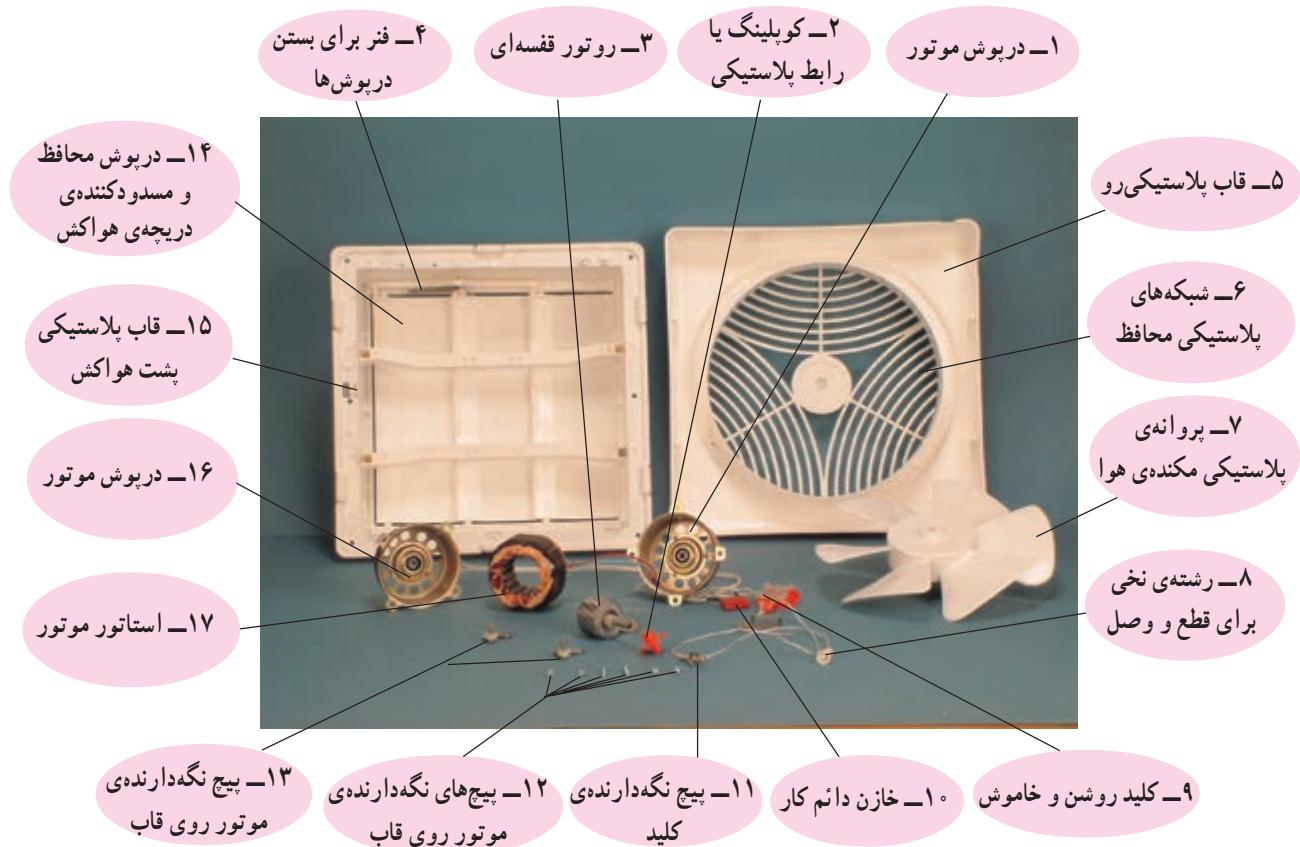
برای آشنایی با اجزا و قطعات هوکش خانگی ابتدا اجزای مربوط به سه نوع دستگاه هوکش را مشاهده می‌کنید، سپس به شرح اجزای مدار الکتریکی هوکش می‌پردازیم.

۱-۷-۴- اجزای هوکش با درپوش محافظ و موتور

شکل ۷-۱۸

در شکل ۷-۱۸ یک دستگاه هوکش با درپوش محافظ و موتور تک فاز با خازن دائم کار مشاهده می‌کنید. شکل ۷-۱۹ اجزا و قطعات این هوکش را نشان می‌دهد.

شکل ۷-۱۹

۱—قاب پلاستیکی
برای نصب هواکش
۲—قاب شیشه‌ای
برای نصب هواکش

شکل ۷-۲۰

۷-۴-۲—اجزا و قطعات هواکش با موتور تک فاز

قطب چاکدار و بوش نگهدار پیچی شکل ۷-۲۱ یک دستگاه هواکش را نشان می‌دهد که بدون درپوش محافظت است. موتور آن از نوع تک فاز با قطب چاکدار بوده و قاب پلاستیکی و شیشه‌ای برای نصب هواکش را در شکل مشاهده می‌کنید شکل ۷-۲۱ اجزای این هواکش را نشان می‌دهد. نگهدارندهٔ بوش این موتور پیچی است.

شکل ۷-۲۱

۷-۴-۳- اجزای هواکش با موتور تک فاز قطب چاکدار و بوش نگه دار خاری

شکل ۷-۲۲ یک دستگاه هواکش را با قاب نگه دارنده‌ی آن نشان می‌دهد که بدون درپوش محافظت است. نگه دارنده‌ی بوش موتور این هواکش از نوع خاری است.

شکل ۷-۲۲

اجزای هواکش شکل ۷-۲۲ را در شکل ۷-۲۳ مشاهده

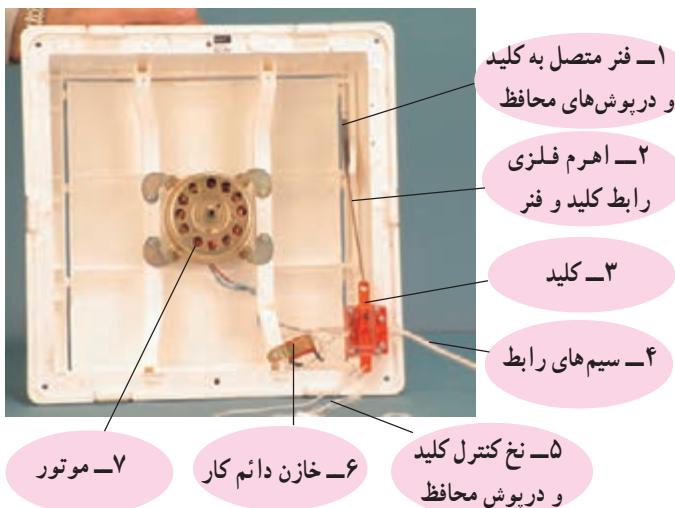
می‌کنید.

شکل ۷-۲۳

۷-۲۴ شکل

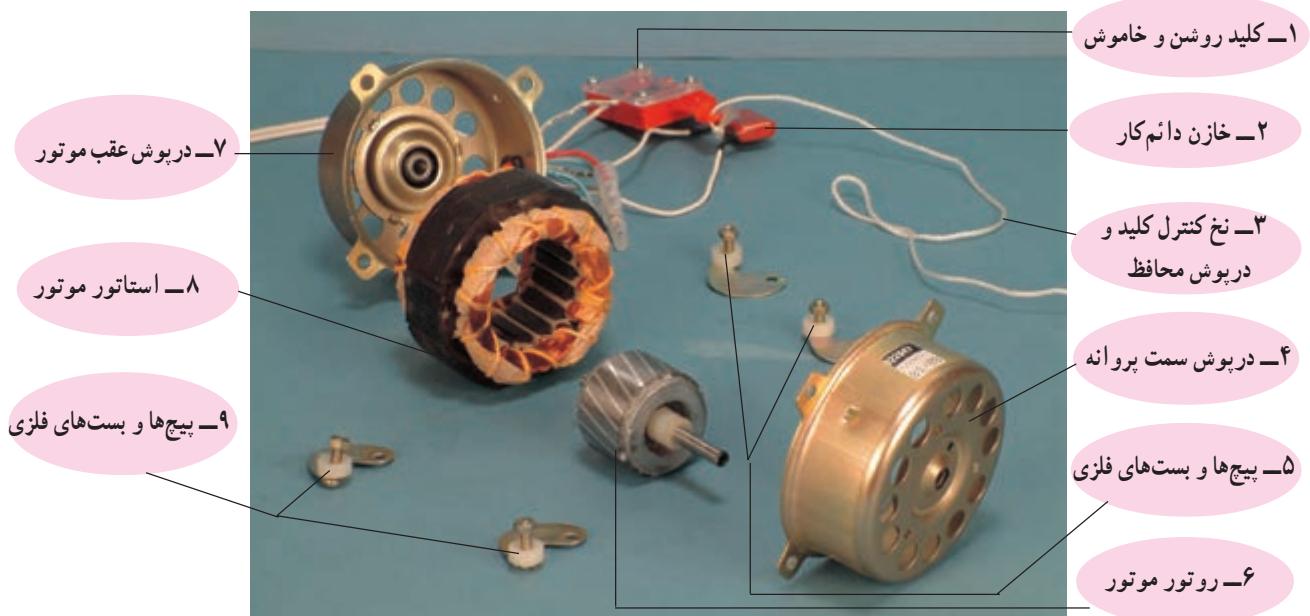

شکل ۲۵-۷

۴-۷- اجزاء الکتریکی و الکترومکانیکی
هواکش با درپوش محافظه و موتور تک فاز با خازن دائم کار
شکل ۷-۲۴ اجزاء الکتریکی و الکترومکانیکی یک نوع
هواکش با درپوش محافظه و موتور تک فاز با خازن دائم کار را
نشان می دهد.

در شکل ۷-۲۵ کلید، خازن و موتور هواکش را که در محل خود نصب شده‌اند مشاهده می‌کنید. این تصویر ارتباط کلید و فر را به سیله‌ی اهرم فلزی نشان می‌دهد. فر روی شکل در قطع کار و تخلیه داشته باشد. اکنون نقشه دارد.

در شکل ۷-۲۶ اجزای موتور تک فاز با خازن دائم کار را نشان می‌دهد.

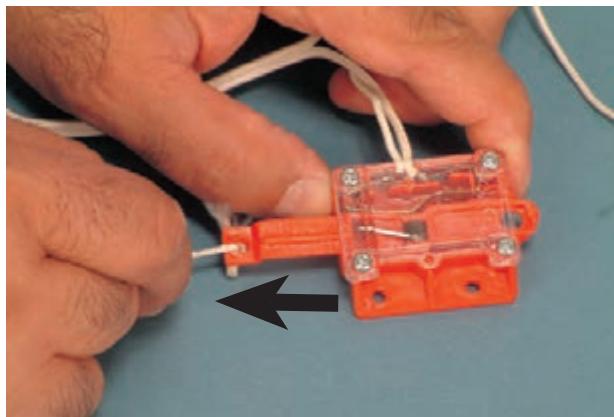
شکل ۲۶-۷

شکل ۷-۲۷

شکل ۷-۲۷ کلید روشن و خاموش هواکش شکل ۷-۲۴ را شان می‌دهد. اهرم پلاستیکی کلید برای باز کردن و بستن در پوش‌های محافظه هواکش مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اهرم پلاستیکی کلید

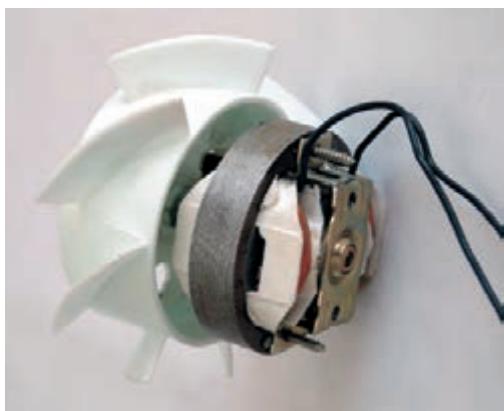
شکل ۷-۲۸

برای روشن کردن کلید، رشته نخ متصل به اهرم پلاستیکی کلید را در جهت فلش روی شکل ۷-۲۸ بکشید تا ضامن آن درگیر شود. سپس رشته‌ی نخ را رها کنید اهرم پلاستیکی کلید مطابق شکل ۷-۲۹ قرار می‌گیرد و کلید وصل می‌شود.

شکل ۷-۲۹

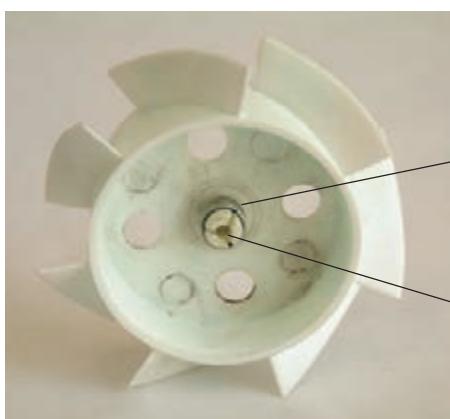
با وصل کردن کلید، اهرم پلاستیکی کلید به وسیله رابط فلزی که به این اهرم قلاب می‌شود فنر روی هواکش را تحت کشش قرار می‌دهد و در پوش‌های محافظه را باز می‌کند.

شکل ۷-۳۰

۷-۴-۵ بوش نگهدار خاری

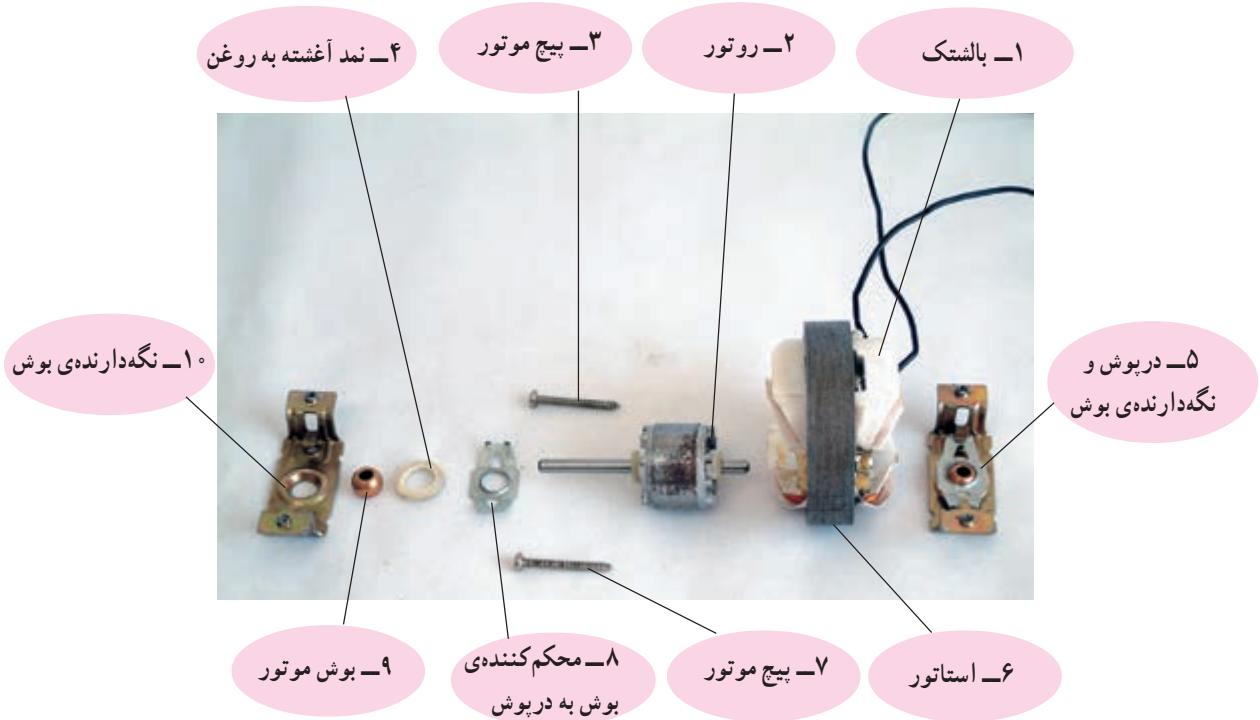
شکل ۷-۳۰ موتور یک نوع هواکش از نوع تک فاز با قطب چاکدار را به همراه پروانه مکنده‌ی هوا نشان می‌دهد.

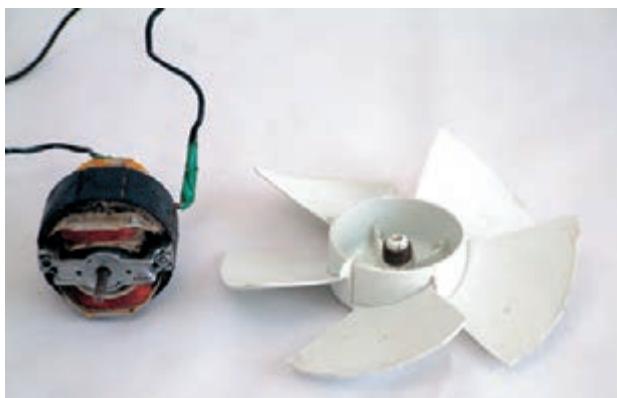
شکل ۷-۳۱

در شکل ۷-۳۱ محل نصب پروانه روی محور موتور را نشان می‌دهد.

شکل ۷-۳۲ اجزای یک نوع موتور تک فاز با قطب چاکدار را نشان می‌دهد. نگهدارنده‌ی بوش در این موتور از نوع خاری است.

شکل ۷-۳۲

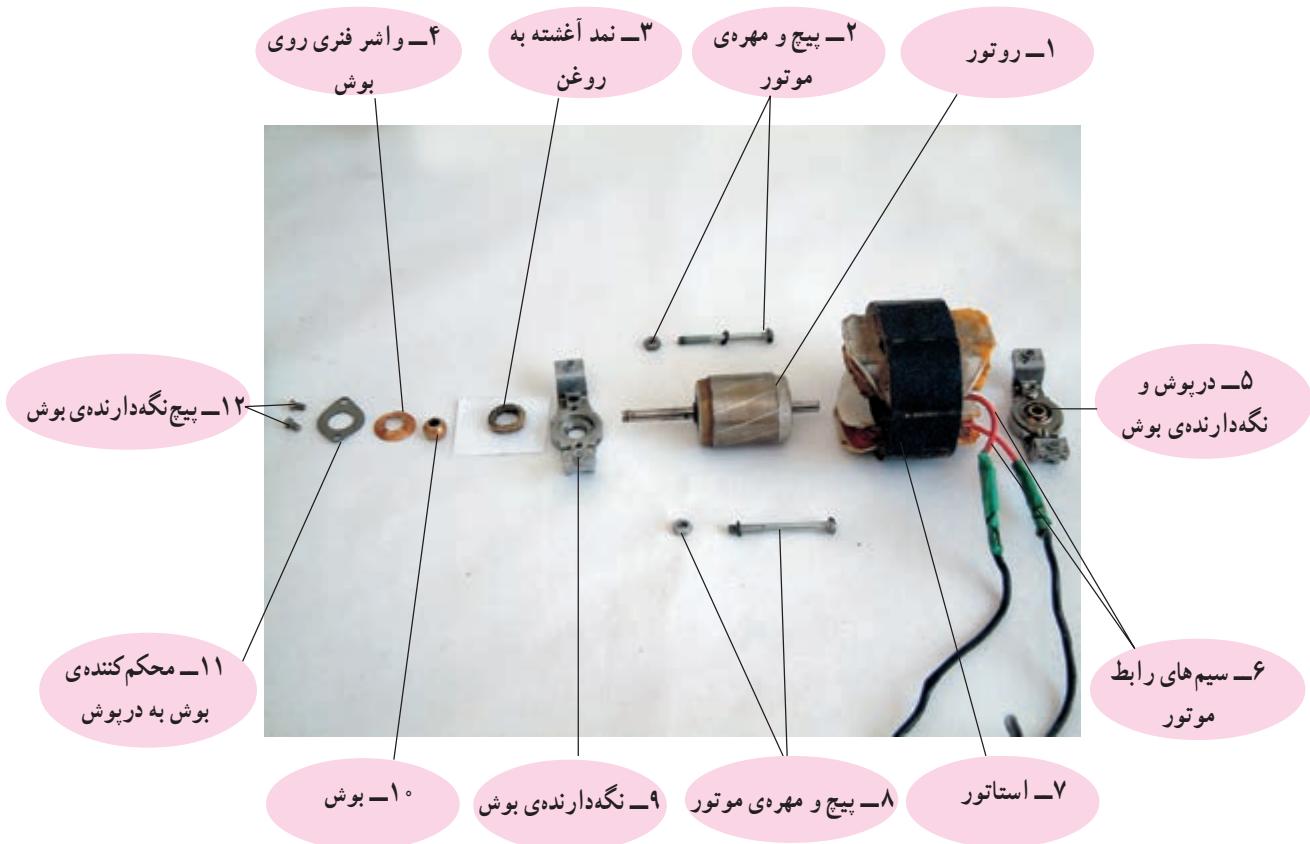

شکل ۳۳-۷

۶-۷-۴- اجزای موتور تک فاز با قطب چاکدار و بوش نگهدار پیچی

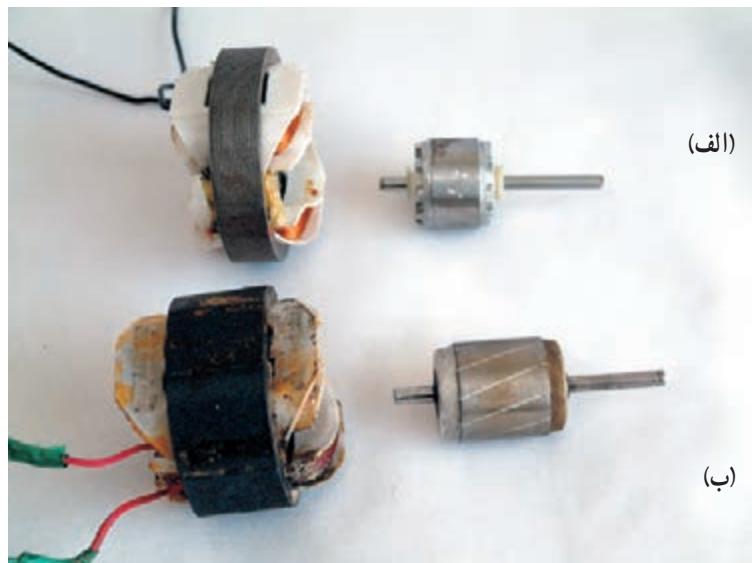
شکل ۷-۳۳ یک نوع موتور تک فاز با قطب چاکدار هوکش را همراه پروانه‌ی مکش هوا نشان می‌دهد.

در شکل ۷-۳۴ اجزای این موتور را مشاهده می‌کنید.

۷-۳۴ شکل

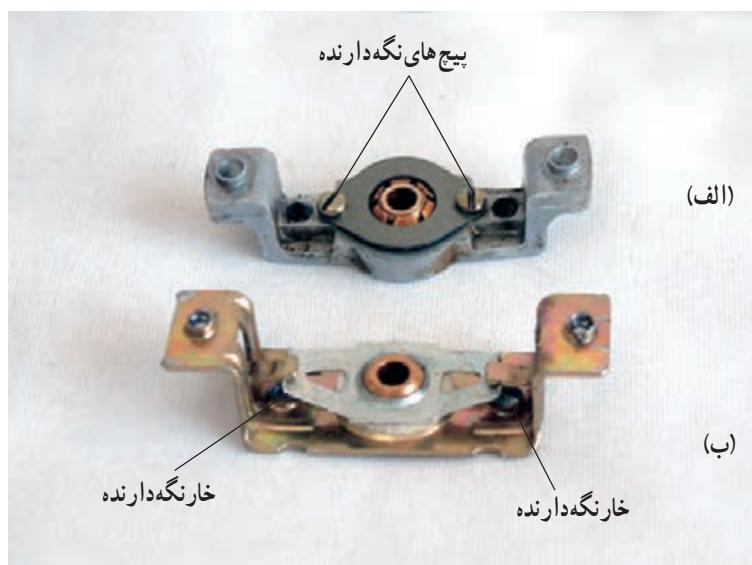
شکل ۷-۳۵ استاتور و روتور دو نوع موتور هواکش را نشان می‌دهد. قدرت و حجم هوای جابه‌جاشده موتور در شکل ۷-۳۵-ب بیشتر از موتور شکل ۷-۳۵-الف است.

شکل ۷-۳۵

شکل ۷-۳۶ دو نوع درپوش و نگهدارنده بوش موتور هواکش را نشان می‌دهد.

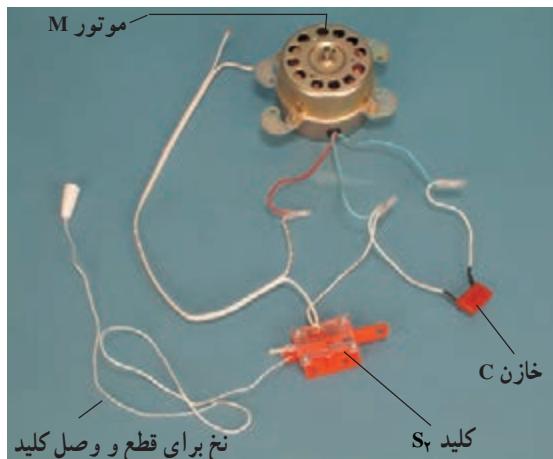
در شکل ۷-۳۶-الف نگهدارنده بوش از نوع پیچی و در شکل ۷-۳۶-ب نگهدارنده بوش از نوع خاری است.

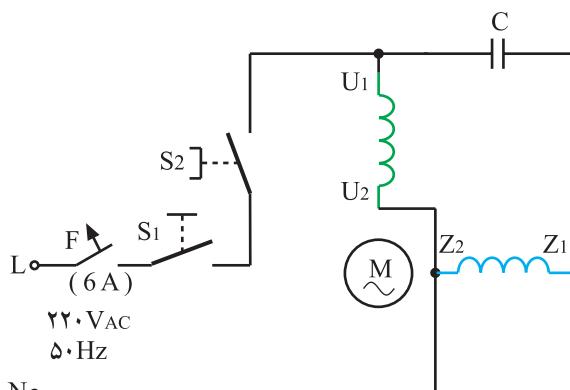
شکل ۷-۳۶

۵-۷- مدار الکتریکی هوکش

توجه! با توجه به محدودیت زمانی موجود در استاندارد، فقط مدار یک نوع هوکش در کارگاه آموزش داده شود.

شکل ۷-۳۷

شکل ۷-۳۸

هوکش‌های خانگی دارای مدارهای الکتریکی متنوع هستند، اماً موتورهای الکتریکی آن‌ها از نوع تک‌فاز با خازن دائم کار یا با قطب چاکدار است.

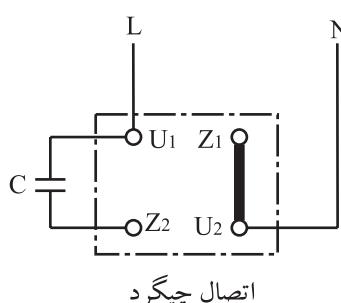
۱-۷-۵- مدار الکتریکی هوکش با مotor تک‌فاز و خازن دائم کار

اجزای الکتریکی و الکترومکانیکی هوکش شکل ۷-۷ را در شکل ۷-۳۷ مشاهده می‌کنید (شکل ۷-۲۸). در این شکل مدار الکتریکی این هوکش را نشان می‌دهد. در این شکل موتور M از نوع تک‌فاز با خازن دائم کار، فیوز F برای حفاظت خط تغذیه هوکش و کلید S₁ برای قطع و وصل خط تغذیه هوکش به منظور کنترل اصلی مدار و ایجاد اینمی به هنگام سرویس و تعمیر هوکش است و بر روی دیوار منزل نصب می‌شود. کلید S₂ برای روشن و خاموش کردن هوکش از روی دستگاه و از طریق کشیدن نخ متصل به اهرم پلاستیکی است.

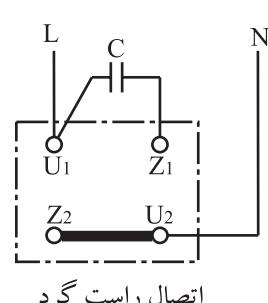
توجه! چنان‌چه پس از سرویس و تعمیر هوکش جهت چرخش روتور و پروانه‌ی آن عوض شود، هوای

توجه! بیرون را به داخل منزل هدایت می‌کند. برای اصلاح جهت چرخش روتور و پروانه، باید مطابق شکل‌های

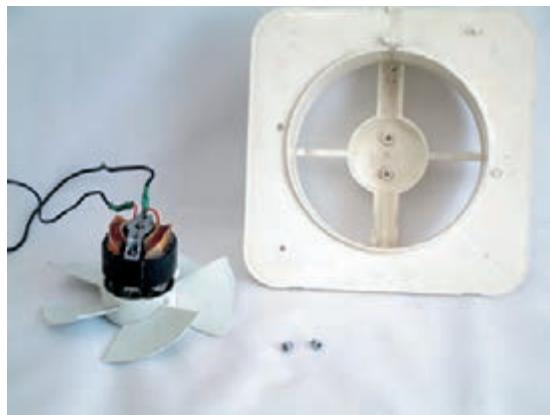
۷-۴۰ و ۷-۴۱ مدار را وصل کنید.

شکل ۷-۴۰

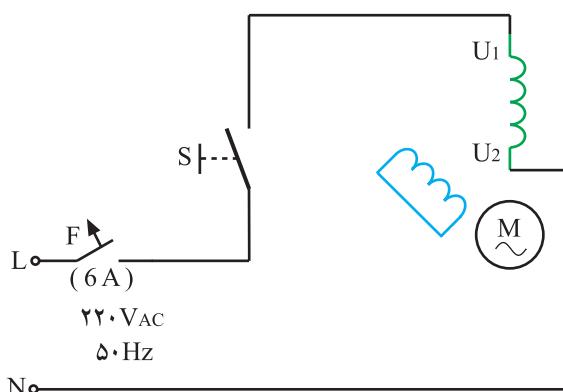
شکل ۷-۴۱

شکل ۷-۴۱

۷-۵-۲- مدار الکتریکی هوکش با موتور تک فاز و قطب چاکدار

در شکل ۷-۴۱ اجزای الکترومکانیکی یک نوع هوکش را با قاب پلاستیکی که موتور تک فاز قطب چاکدار دستگاه روی آن نصب می‌شود، مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۴۲

مدار الکتریکی هوکش ۷-۴۱ در شکل ۷-۴۲ آمده است.

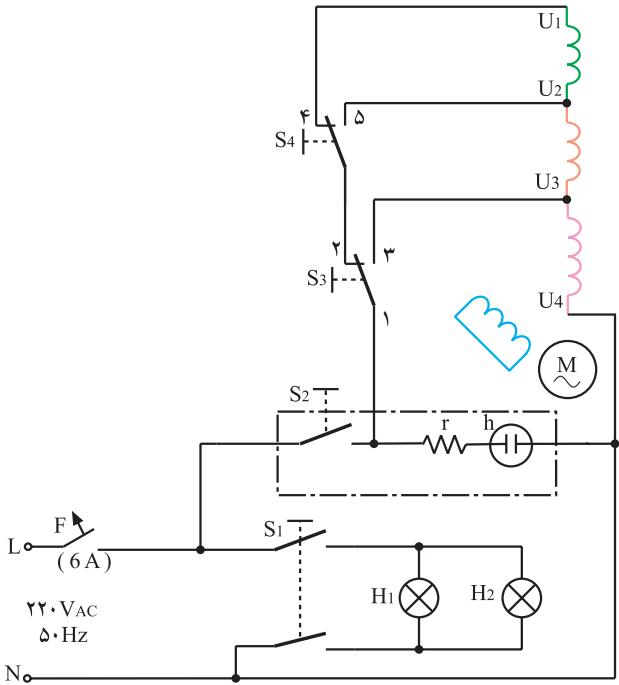
در این مدار فیوز F، برای حفاظت خط تغذیه هوکش و کلید S برای روشن و خاموش کردن دستگاه، به کار می‌رود. موتور M از نوع تک فاز و قطب چاکدار است.

شکل ۷-۴۳

۷-۵-۳- مدار الکتریکی هوکش آشپزخانه با موتور تک فاز قطب چاکدار سه دور

شکل ۷-۴۳ یک نوع هوکش آشپزخانه را نشان می‌دهد. مدار الکتریکی این هوکش مشابه شکل ۷-۴۴ است.

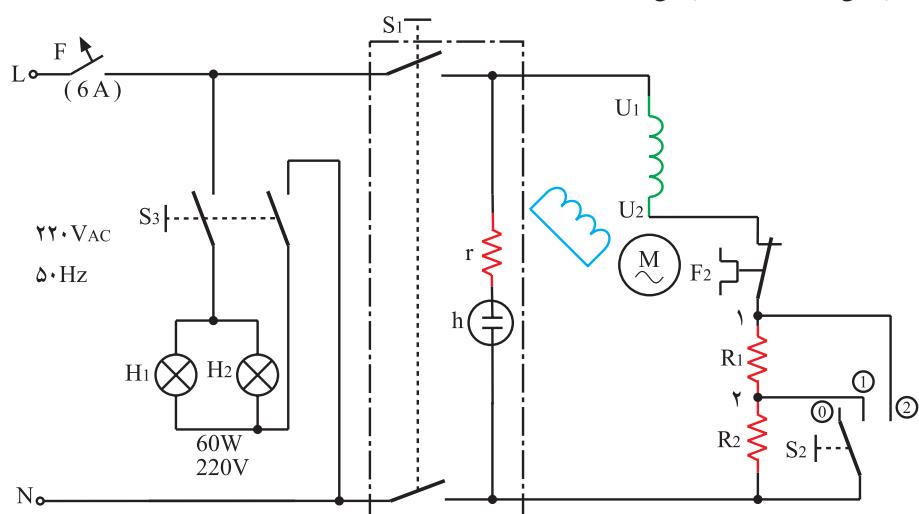
شکل ۷-۴۴

شرح مدار: با وصل فیوز مینیاتوری F در حالتی که کلید S_3 در وضعیت (۱ به ۲) و کلید S_4 در وضعیت (۲ به ۴) و کلید S_2 در وضعیت وصل قرار دارد، تمام سیم پیچی (U_1 تا U_4) در مدار قرار می‌گیرد و موتور با دور کم کار می‌کند. با وصل شدن کلید S_1 دو لامپ 60W و 220V روشن می‌شود و روشنایی روی دستگاه اجاق را تأمین می‌کند.

هنگامی که کلید S_4 در وضعیت (۲ به ۵)، کلید S_3 در وضعیت (۱ به ۲) و S_2 در وضعیت وصل قرار دارد موتور هوکش با دور متوسط کار می‌کند.

با قرار دادن کلید S_3 در وضعیت (۱ به ۳) موتور هوکش با دور زیاد کار می‌کند و هوای بیشتری را به بیرون از آشپزخانه جابه‌جا می‌کند.

۷-۵-۴ مدار الکتریکی هوکش آشپزخانه سه سرعته و با موتور تک قطب چاکدار با محافظ حرارتی با وصل فیوز مینیاتوری F و کلید S_1 موتور قطب چاکدار M شروع به کار می‌کند. چنانچه کلید S_2 در وضعیت (۰) قرار گیرد به علت سری شدن مقاومت‌های R_1 و R_2 با موتور، موتور کمترین سرعت را دارد. با قرار دادن کلید S_2 در وضعیت (۱) و (۲) به ترتیب پروانه‌ی هوکش با دور متوسط و دور زیاد می‌چرخد. در هریک از حالت‌ها چنان‌چه کلید S_3 وصل شود دو لامپ 60W و 220V را از دو لامپ کم مصرف 15W وات روشنایی اجاق را تأمین می‌کند. با افزایش دمای موتور به علت اشکال الکترومکانیکی و کار کرد طولانی، فیوز حرارتی F_2 مدار الکتریکی موتور را باز می‌کند.

شکل ۷-۴۵

۷-۵-۵ مدار الکتریکی هواکش آشپزخانه

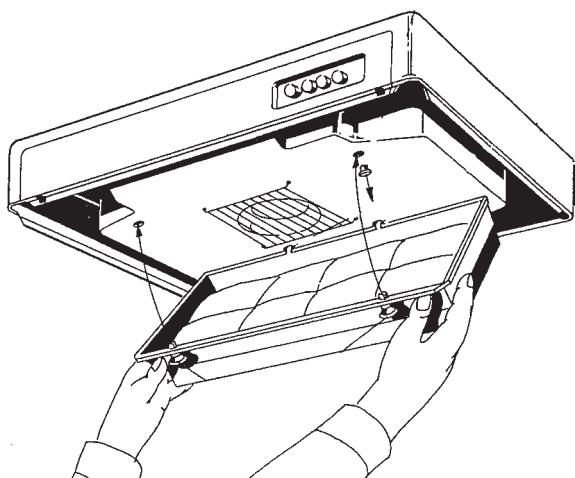
دو سرعته با موتور تک فاز و خازن دائم کار

شکل ۷-۴۶ یک دستگاه هوایش آشپزخانه را نشان

می‌دهد. موتور این هوایش از نوع تک فاز با خازن دائم کار

است. سرعت این موتور را می‌توان با مقاومت ۳۳ وات، ۲۵°

اهم کاهش داد تا با دور آرام کار کند.

شکل ۷-۴۶

کلیدهای این هود ۲۵° ولت ۶ آمپر هستند. فیوز مینیاتوری

F حفاظت مدار را در برابر اتصال کوتاه به عهده دارد.

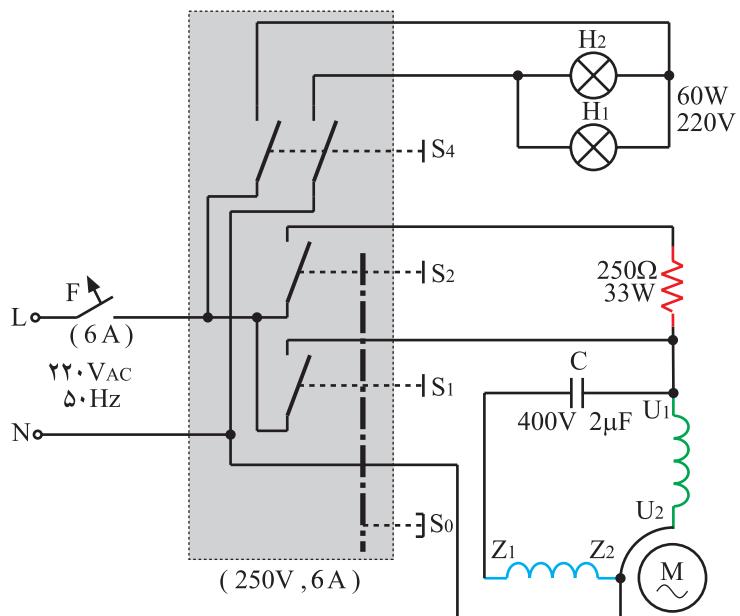
با وصل کردن کلید S₁ موتور با سرعت زیاد کار می‌کند.

در صورتی که کلید S₂ وصل شود کلید S₁ قطع می‌شود و مقاومت

۳۳ وات ۲۵° اهم را با موتور سری می‌کند و سرعت موتور هوایش

را کاهش می‌دهد چنان‌چه کلید S₃ فشار داده شود کلید S₁ یا S₂ قطع می‌شود و موتور هوایش توقف می‌کند. کلید S₄ لامپ‌های

روشنایی هود را فعال می‌کند.

شکل ۷-۴۷

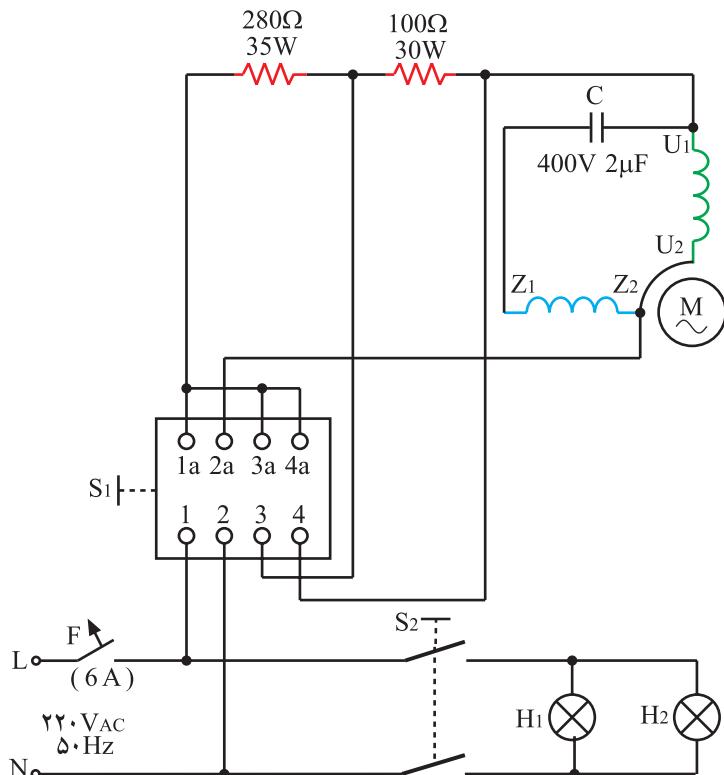
۷-۵-۶ مدار الکتریکی هواکش آشپزخانه

سه سرعته با موتور تک فاز و خازن دائم کار

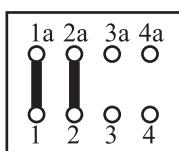
در مدار شکل ۷-۴۸ کلید S_1 دارای چهار وضعیت مختلف

است و شکل های ۷-۴۹ تا ۷-۵۲ وضعیت های چهارگانه کلید

S_1 را نشان می دهند.

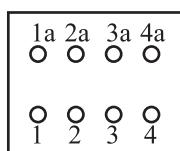

شکل ۷-۴۸

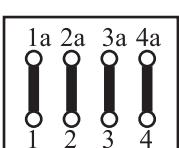
اتصال کلید در دور کم ۱

شکل ۷-۵۰

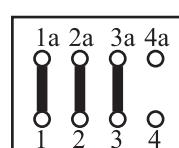
کلید در وضعیت ۰

شکل ۷-۴۹

اتصال کلید در دور زیاد ۳

شکل ۷-۵۲

اتصال کلید در دور متوسط ۲

شکل ۷-۵۱

● در وضعیت ۱ شکل ۷-۵۰، هر دو مقاومت ۲۸۰ اهم و ۱۰۰ اهم با موتور M که از نوع تک فاز با خازن دائم کار است به طور سری قرار می گیرند و سرعت پروانه های مکنده هی هوای کمترین مقدار خود را دارد.

● در وضعیت ۲ شکل ۷-۵۱، مقاومت ۱۰۰ اهم با موتور سری می شود و سرعت موتور متوسط است.

● در وضعیت ۳ شکل ۷-۵۲، کلید S_1 فقط موتور با ولتاژ ۲۲۰ ولت تغذیه می شود و سرعت آن زیاد است. روش نابی اجاق به وسیله هی کلید S_2 و دو لامپ ۶۰ وات، ۲۲۰ ولت یا دو لامپ کم مصرف ۱۵ وات تأمین می شود.

۷-۵-۷ مدار الکتریکی هواکش آشپزخانه

دو سرعته با دو موتور تک فاز و خازن دائم کار

در مدار شکل ۷-۵۳ فیوز F برای حفاظت مدار، کلید S₁

برای تغییر سرعت هوکش استفاده می‌شود. وقتی که کلید S₁ در وضعیت ① است، مقاومت ۱۲۵ اهم، ۵۰ وات به طور سری با هر

دو موتور قرار می‌گیرد و سرعت هر دو موتور کم است.

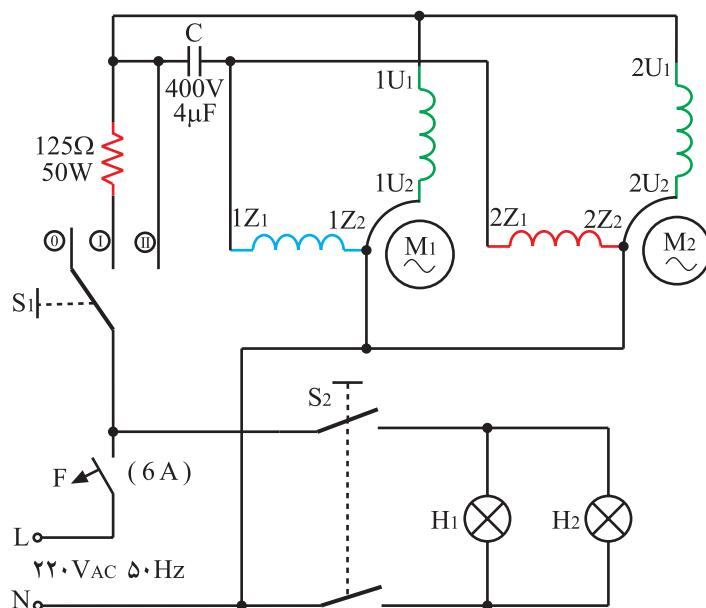
هنگامی که کلید در وضعیت ② است مقاومت ۱۲۵ اهم از

مدار خارج می‌شود و هر دو موتور با بیشترین توان و سرعت می‌چرخند.

کلید S₂ برای تأمین روشنایی اجاق استفاده می‌شود، و

H_۱ هر دو لامپ ۶۰ وات ۲۲۰ ولت یا دو لامپ کم مصرف ۱۵

وات ۲۲۰ ولت هستند.

شکل ۷-۵۳

۷-۵-۸ مدار الکتریکی هواکش آشپزخانه

چهار سرعته با دو موتور تک فاز قطب چاکدار

در مدار شکل ۷-۵۴ فیوز مینیاتوری F برای حفاظت

مدار استفاده شده است.

موتورهای M_1 و M_2 هر دو با قدرت مساوی، دو قطب

واز نوع قطب چاکدار هستند.

با وصل کلید S_1 دو لامپ ۶۰ وات، ۲۲۰ ولت یا دو

لامپ کم مصرف ۱۵ وات روشن می‌شوند و روشنایی روی اجاق

را تأمین می‌کنند.

این هواکش درصورتی که موتور و پروانه‌های آن‌ها یکی

باشد دارای چهار سرعت ممکنگی است.

- وقتی کلید S_2 در وضعیت (۱ به ۲) و کلید S_2 در

حالت وصل قرار می‌گیرد، موتور M_1 با سرعت دور کم کار

می‌کند.

- هنگامی که کلید S_2 در وضعیت (۱ به ۳) قرار می‌گیرد

با وصل کلید S_2 موتور M_1 با سرعت زیاد کار می‌کند.

- هنگامی که کلید S_3 در وضعیت (۱ به ۲) و کلید S_4 در

وضعیت وصل قرار دارد موتور M_2 با دور کم کار می‌کند.

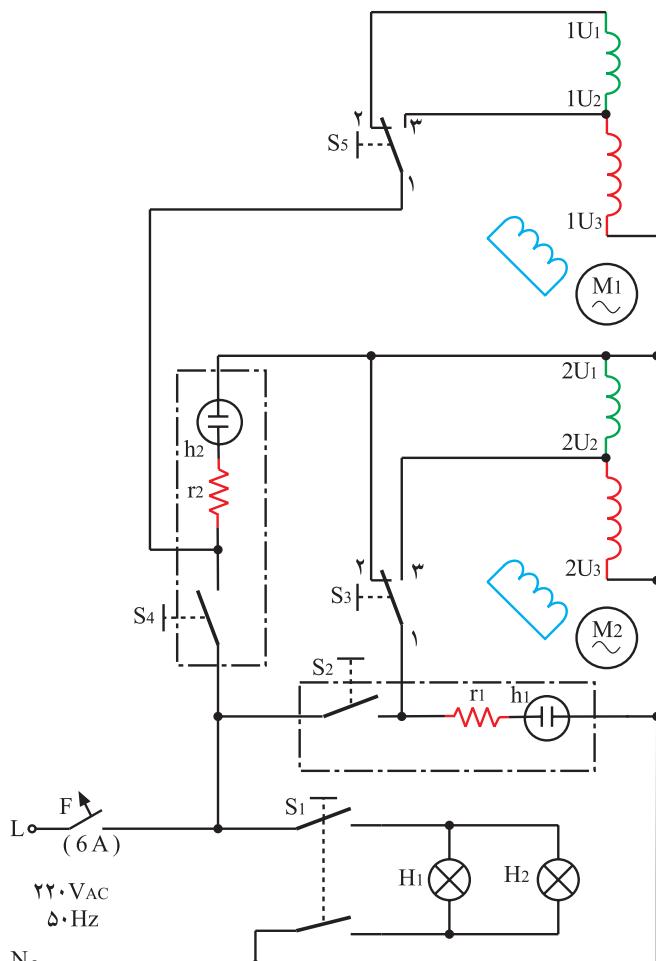
- با وصل شدن کلید S_4 و قرار گرفتن کلید S_3 در وضعیت

(۱ به ۳) موتور M_2 با سرعت زیاد کار می‌کند.

- در حالتی که موتور M_1 و M_2 هر دو با سرعت

زیاد کار می‌کنند سرعت مکش هواکش بیشترین مقدار خود را

دارد.

شکل ۷-۵۴

۶-۷- کار عملی شماره‌ی (۱): روش بازکردن هواکش با موتور تک فاز القایی با خازن دائم کار و درپوش محافظ

زمان اجرای کار عملی شماره (۱): ۸ ساعت

- با توجه به محدودیت زمانی موجود در استاندارد و تجهیزات موجود در کارگاه، کافی است فراگیر بازکردن، عیب‌یابی، تعمیر و بستن فقط یک نمونه هواکش را زیر نظر مرتبی کارگاه با رعایت کلیه‌ی موارد ایمنی انجام دهد.

نکات مهم

- هدف از بازکردن و بستن هواکش سرویس و نگهداری دوره‌ای و تعمیر آن است.
- معمولاً موارد مربوط به سرویس و نگهداری دوره‌ای را در راهنمای کاربرد دستگاه قید می‌کنند. در این فرایند اعمالی از قبیل بازدید، کترل اتصال‌ها و عایق‌بندی دستگاه، روغن‌کاری، تعویض قطعاتی مانند کلید، فیوز حرارتی، سیم رابط، خازن، واشرهای پلاستیکی و فنری، خارهای فلزی، پین‌ها، بوش‌ها، پروانه و نگهدارنده‌ی آن، بالشتک‌ها، موتور، فنر، درپوش‌های محافظ و ... انجام می‌شود.

۱-۶- ابزار، تجهیزات و مواد مصرفی مورد نیاز

- همواره از ابزار استاندارد و با کیفیت بالا استفاده کنید.

شکل ۷-۵۵

- هواکش با موتور تک فاز القایی و خازن دائم کار مشابه شکل ۷-۷ یک دستگاه
- دمباریک مشابه شکل ۷-۵۵، یک عدد

شکل ۷-۵۶

- انبردست مشابه شکل ۷-۵۶، یک عدد

شکل ۷-۵۷

- سیم‌چین مشابه شکل ۷-۵۷، یک عدد

■ دم کج مشابه شکل ۷-۵۸، یک عدد

شکل ۷-۵۸

(ب)

(الف)

■ سیم لخت کن مشابه یکی از شکل های ۷-۵۹، یک عدد

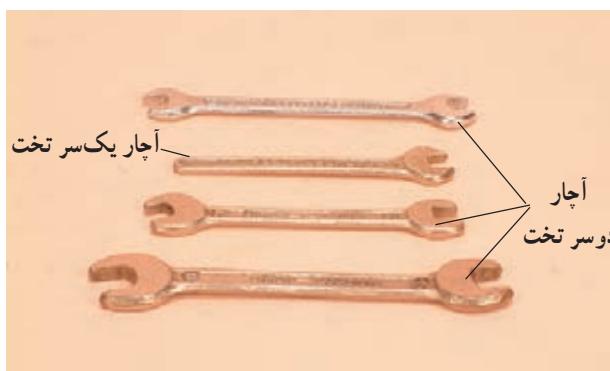
شکل ۷-۵۹

شکل ۷-۶۰

■ انبر پرس سر سیم برای سیم و کابل با مقطع ۷۵/۰ تا ۶

میلی متر مربع مشابه شکل ۷-۶۱، یک عدد

■ آچار یکسر تخت ۷ میلی متری و دوسر تخت ۶، ۷، ۱۰ و ۱۱ میلی متری مشابه شکل ۷-۶۱، از هر کدام یک عدد.

شکل ۷-۶۱

■ پیچ گوشته چهارسو و تخت مشابه شکل ۷-۶۲، یک

سری

شکل ۷-۶۲

■ پیچ گوشته با سرهای مختلف و مخصوص برای بازکردن

و بستن پیچ های مخصوص در هواکش مشابه شکل ۷-۶۳، یک

عدد

شکل ۷-۶۳

■ پیچ گوشته خورشیدی مشابه شکل ۷-۶۴، یک عدد

شکل ۷-۶۴

■ پیچ گوشته با سرتاشو و قطعات یا ابزار قابل تعویض^۱

مشابه شکل ۷-۶۵، برای بازکردن پیچ هایی که در زاویه قرار دارند، یک عدد

شکل ۷-۶۵

شکل ۷_۶۶

■ پنس برای گرفتن و برداشتن قطعات، مشابه شکل ۷_۶۶،

یک عدد

شکل ۷_۶۷

■ روغن‌دان برای روغن کاری بوش‌های موتور مشابه شکل

۷_۶۷، یک عدد

برای روغن کاری از روغن شماره‌ی ۱۰ یا روغن مخصوص استاندارد موجود در بازار استفاده کنید.

شکل ۷_۶۸

■ آچار بُکس با بُکس‌های ۴ تا ۱۴ میلی‌متر مشابه شکل

۷_۶۸، یک جعبه

شکل ۷_۶۹

■ مولتی‌متر مشابه شکل ۷_۶۹، یک دستگاه

■ ماژیک علامت‌گذار، یک عدد

شکل ۷_۷۰

■ خار بازکن مشابه شکل ۷_۷۰، یک عدد

شکل ۷_۷۱

■ چکش پلاستیکی مشابه شکل ۷_۷۱، یک عدد

شکل ۷_۷۲

■ چکش لاستیکی مشابه شکل ۷_۷۲، یک عدد

شکل ۷_۷۳

■ چکش آهنی ۲۰۰ گرمی مشابه شکل ۷_۷۳، یک عدد

شکل ۷_۷۴

■ قطعات یدکی هواکش به تعداد مورد نیاز جهت تعویض

■ سیم رابط، ماکارونی به مقدار مورد نیاز

■ نقشه‌ی مدار الکتریکی هواکش، یک برگ

■ وسایل لحیم کاری مشابه شکل ۷_۷۴

قسمت ۱ پانل

قسمت ۲ پانل

■ میز تعمیر لوازم خانگی با لوازم اندازه‌گیری مشابه شکل

۷-۷۵، یک دستگاه

۶—کابل رابط سه رشته‌ای

۵—کشو برای نگهداری کتاب و نقشه‌ی مدار الکتریکی

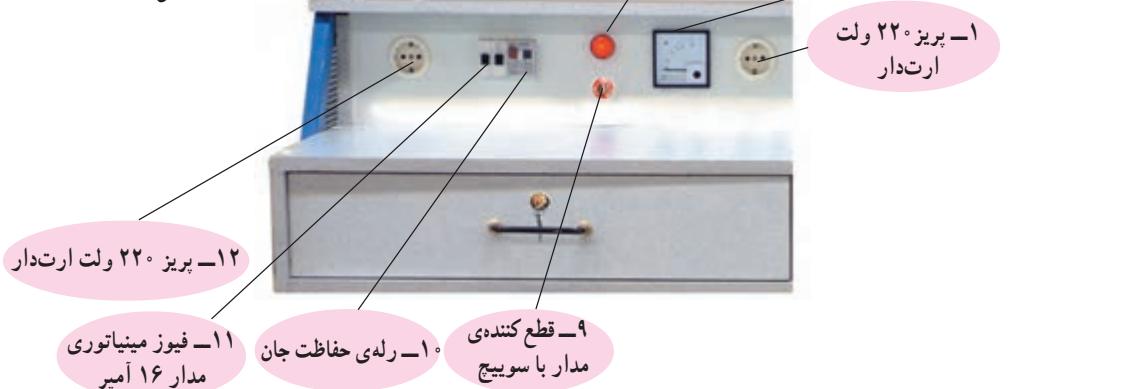
۴—کشو برای نگهداری ابزار، تجهیزات و قطعات یدکی

۳—چراغ نشان دهنده یا چراغ سیگنال

۲—آمپر متر

شکل ۷-۷۵

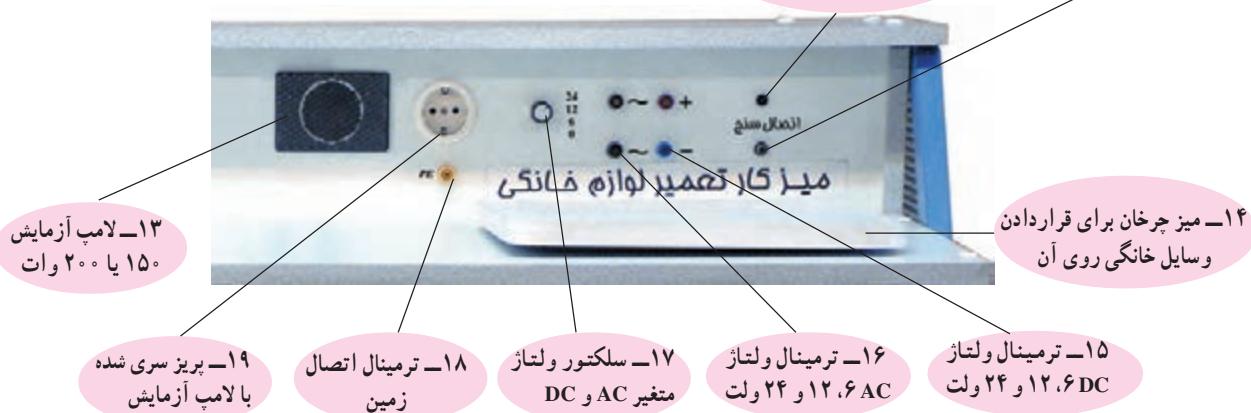
قسمت ۱ پانل^۱ میز را در شکل ۷-۷۶ و قسمت ۲ این پانل را در شکل ۷-۷۷ مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۷۶

۷—ترمینال آزمایش اتصال و مدار

۸—چراغ نشان دهندهٔ اتصال مدار، موازی شده با بیزرس

شکل ۷-۷۷

۱—پانل (Panel) به قسمتی از میز گفته می‌شود که وسایل اندازه‌گیری، حفاظتی، کلید، ترمینال‌های بهره‌برداری، لوازم دیداری و شنیداری روی آن نصب شود.

۲—چراغ نشان دهنده با بیزرسی شده است تا هنگام آزمایش اتصال مدار، صدا و نور با هم تولید شود. به این ترتیب افراد ناشناخته نیز می‌توانند با مشاهده نور وضعیت مدار را حس کنند.

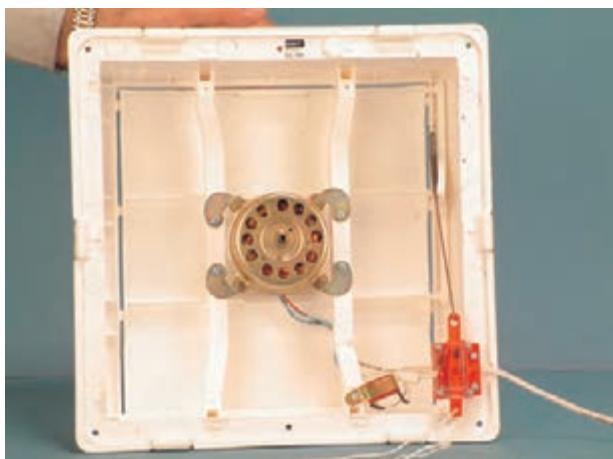
۶-۷- نکات ایمنی

▲ قبل از شروع به باز کردن هواکش مطمئن شوید که سیم های رابط هواکش به برق اتصال ندارد (شکل ۷-۷۸).

شکل ۷-۷۸

▲ قبل از باز کردن اتصال های مدار الکتریکی مرتبط با اجزای الکتریکی و الکترو مکانیکی هواکش، نقشهی مونتاژ مدار الکتریکی دستگاه را ترسیم کنید (شکل ۷-۷۹).

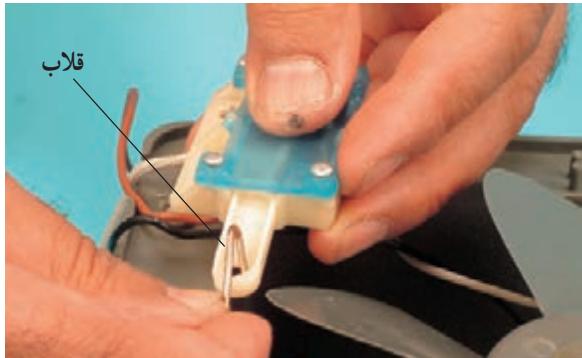

شکل ۷-۷۹

▲ هنگام باز کردن کلید هواکش دقّت کنید تا پین های پلاستیکی کلید صدمه نبینند (شکل ۷-۸۰).

شکل ۷-۸۰

شکل ۷-۸۱

▲ هنگام بیرون آوردن قلاب مربوط به اهرم باز و بسته کردن در پوش‌های هواکش دقّت کنید. زیرا امکان دارد فنر متصل به اهرم ناگهان از جای خود خارج شود و به شما و اطرافیان آسیب برساند (شکل ۷-۸۱).

شکل ۷-۸۲

▲ چنان‌چه اهرم کلید شکست، هرگز اقدام به تعمیر آن نکنید و قبل از هر گونه استفاده از هواکش، کلید آن را تعویض کنید (شکل ۷-۸۲).

شکل ۷-۸۳

▲ بعد از تعمیر هواکش و قبل از بستن موتور آن، بوش و نمد دور بوش را با روغن شماره‌ی 1° یا روغن مخصوص روغن‌کاری کنید (شکل ۷-۸۳).

● قبل از شروع کار عملی شماره‌ی (۱) نکات ایمنی ۶-۷ را به دقّت مطالعه کنید و به خاطر بسپارید.

● در تمام مراحل کار، موارد ایمنی مربوط به دستگاه و حفاظت شخصی را رعایت کنید.

● به هشدارهای کار با دستگاه توجه کنید.

● همواره نکات ایمنی را که قبلًاً فرا گرفته‌اید، عللاً به کار ببرید.

نکات مهم

۳-۶-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱)

(قسمت اول)

روش بازکردن قاب جلوی هوакش

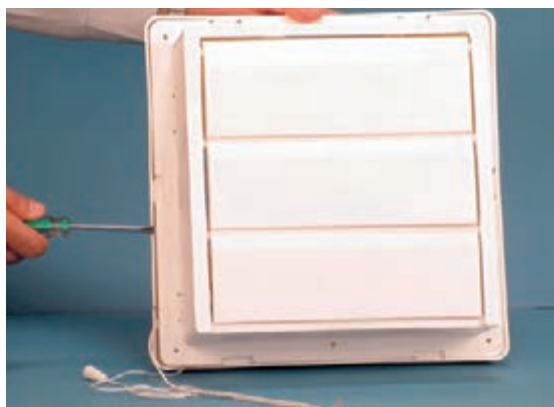
● قبل از شروع این مرحله از کار عملی شماره‌ی (۱)

مطمئن شوید که سیم‌های رابط هوакش به برق اتصال ندارد.

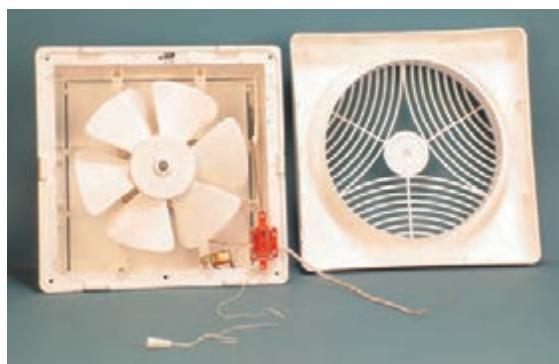
شکل ۷-۸۴

- دستگاه شکل ۷-۸۴ را دقیقاً مورد بررسی قرار دهید و قبل از هر اقدامی، نحوه‌ی بازکردن صحیح نکته‌ی مهم دستگاه را به صورت نظری تجزیه و تحلیل کنید.

شکل ۷-۸۵

- مطابق شکل ۷-۸۵ خارهای پلاستیکی قاب پلاستیکی جلوی هوакش به بدنه را از چهار طرف و با احتیاط با پیچ گوشتشی تخت مناسب آزاد کنید.

شکل ۷-۸۶

- شکل ۷-۸۶ اجزای داخلی و مدار الکتریکی مونتاژ شده دستگاه را نشان می‌دهد.

● قبل از بازکردن اجزای الکتریکی و الکترومکانیکی هوакش، نقشه‌ی مدار الکتریکی دستگاه را ترسیم کنید

توجه!

تا هنگام مونتاژ و یا سوار کردن دستگاه با اشکال مواجه نشوید.

۴-۶-۷- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱) (قسمت دوم)

روش بازکردن پروانه‌ی هواکش

توجه! ● مراحل این کار در ادامه‌ی مراحل کار ۳-۶-۷ انجام می‌شود.

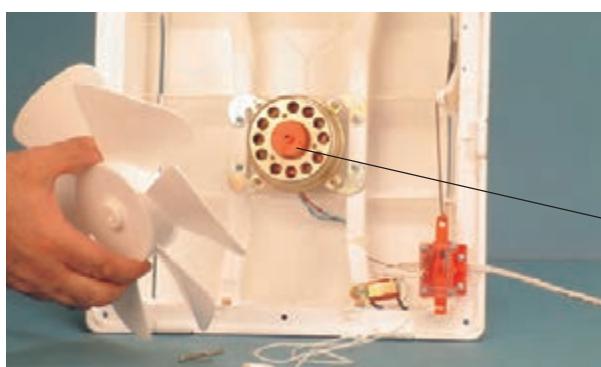
شکل ۷-۸۷

- به وسیله‌ی پیچ گوشتی تخت مناسب، مطابق شکل ۷-۸۷ پیچ نگهدارنده‌ی پروانه‌ی هواکش را باز کنید.

شکل ۷-۸۸

- مطابق شکل ۷-۸۸ پروانه‌ی پلاستیکی هواکش را با دست بگیرید و آن را از کوپلینگ پلاستیکی که روی محور موتور قرار دارد جدا کنید.

شکل ۷-۸۹

- در شکل ۷-۸۹ کوپلینگ پلاستیکی را که پروانه‌ی پلاستیکی هواکش روی آن نصب می‌شود، مشاهده می‌کنید.

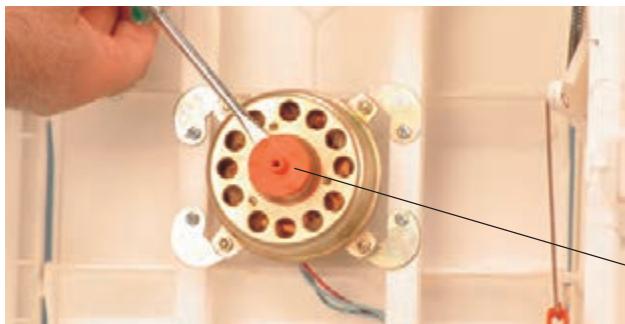

۷-۶-۵-مراحل اجرای کار عملی شماره ۵ (۱) (قسمت سوم)

روش بازکردن کوپلینگ یا رابط پروانه و موتور

توجه!

● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۴-۶-۷ انجام می‌شود.

شکل ۷-۹۰

● مطابق شکل ۷-۹۰ به وسیله‌ی پیچ گوشته تخت مناسب و اهرم کردن آن به بدنه‌ی موتور، کوپلینگ یا رابط پلاستیکی پروانه و موتور را به سمت جلو یا بیرون محور فشار دهید.

رابط پلاستیکی و
نگهدارنده‌ی پروانه

● چنان‌چه رابط پلاستیکی پروانه و موتور (کوپلینگ) به‌طور محکم روی محور قرار گرفته باشد، از نکته‌ی مهم دو پیچ گوشته تخت مناسب که مقابله‌یکدیگر در زیر کوپلینگ قرار می‌گیرد، استفاده کنید تا کوپلینگ راحت‌تر از محور بیرون بیاید.

شکل ۷-۹۱

● رابط پلاستیکی را پس از جایه‌جایی مناسب با پیچ گوشته تخت از روی محور، مطابق شکل ۷-۹۱ از روی محور بیرون بیاورید.

۶-۷-۶- مراحل اجرای کار عملی شماره ۵ (۱)

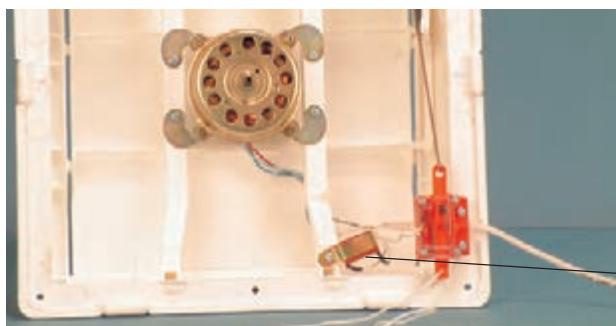
(قسمت چهارم)

روش بازکردن خازن موتور هواکش

- مراحل این کار در ادامه‌ی مراحل کار ۶-۵-۷ انجام می‌شود.

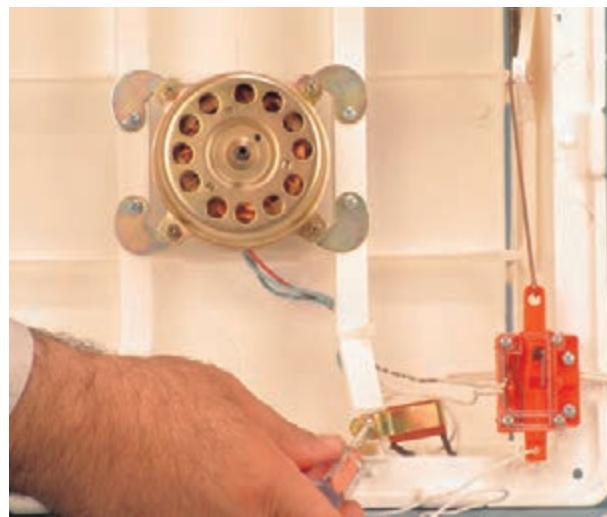
توجه!

● در شکل ۷-۹۲ خازن دائم کار موتور هواکش را مشاهده می‌کنید. قبل از بازکردن خازن از روی قاب بدنه‌ی هواکش نقشه‌ی اتصال سیم‌های رابط خازن به کلید و موتور را یادداشت کنید.

شکل ۷-۹۲

● مطابق شکل ۷-۹۳ به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی چهارسوی مناسب پیچ محکم کننده‌ی خازن به قاب هواکش را باز کنید.

شکل ۷-۹۳

(۱) مراحل اجرای کار عملی شماره ۷-۶-۷ (قسمت پنجم)

روش بازکردن موتور از محل نصب آن

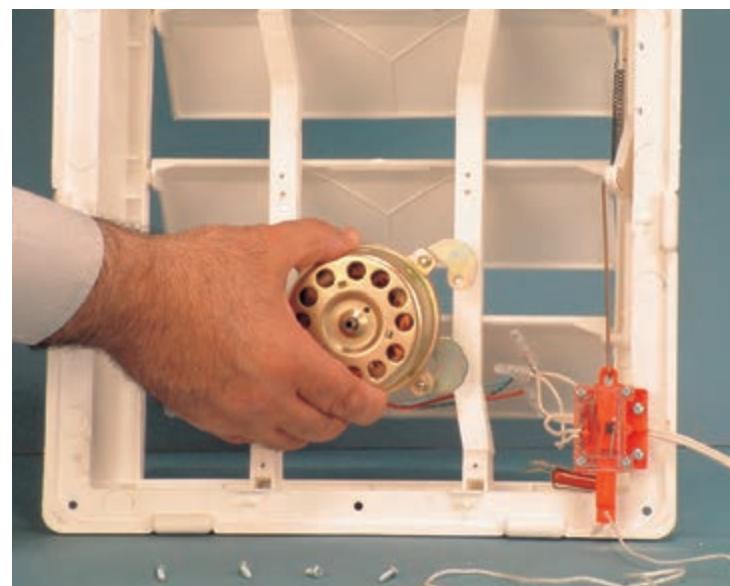
توجه!

● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۶-۶-۷ انجام می‌شود.

شكل ۷-۹۴

● مطابق شکل ۷-۹۴ به وسیله‌ی پیچ گوشتی چهار سوی مناسب، پیچ‌های محکم‌کننده‌ی موتور به قاب هوکش را باز کنید.

شكل ۷-۹۵

● مطابق شکل ۷-۹۵ پس از بازکردن چهار عدد پیچ محکم‌کننده‌ی موتور به قاب هوکش، موتور را از محل نصب آن بیرون بیاورید.

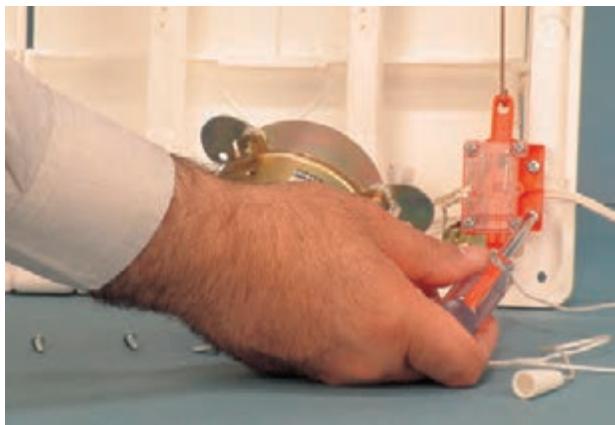

۸-۶-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱) (قسمت ششم)

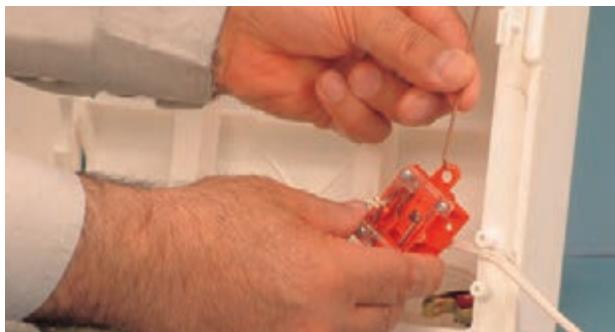
روش بازکردن کلید از روی قاب هوакش

توجه!

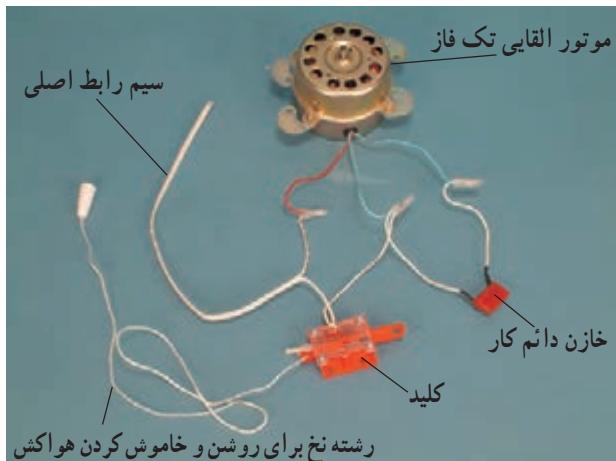
● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۷-۶-۷ انجام می‌شود.

شكل ۷-۹۶

شكل ۷-۹۷

شكل ۷-۹۸

● مطابق شکل ۷-۹۶ و در حالتی که در پوشش‌های هوакش بسته هستند، به وسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب پیچ‌های نگه‌دارنده کلید به قاب هوакش را باز کنید.

● پس از بازکردن پیچ‌های نگه‌دارنده کلید، مطابق شکل ۷-۹۷ قلب فلزی را از اهرم پلاستیکی کلید بیرون بیاورید و دقّت کنید تا فنر مرتبط با آن از محل خود بیرون نپرد.

● شکل ۷-۹۸ نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی، اجزای الکتریکی و الکترومکانیکی هوакش شکل ۷-۷ را به طور کامل نشان می‌دهد. نقشه‌ی مونتاژ ترسیمی خود را با توجه به این شکل مورد مقایسه قرار دهید و اسکال آن را برطرف کنید.

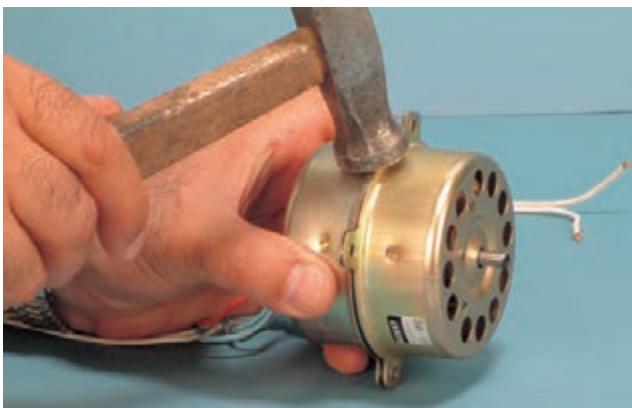
(۱) شماره ۶-۷- مراحل اجرای کار عملی شماره ۵ (قسمت هفتم)

روش بازکردن اجزا و قطعات موتور القابی تک فاز

- مراحل این کار در ادامه کار ۸-۶-۷ انجام می‌شود. توجه!

شکل ۷-۹۹

شکل ۷-۱۰۰

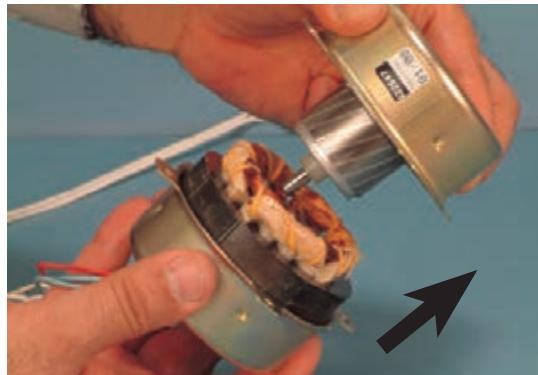
- مطابق شکل ۷-۹۹ به وسیله‌ی آچار تخت ۷ میلی‌متری و پیچ‌گوشی چهارسوی مناسب، پیچ‌های موتور را باز کنید.

شکل ۷-۱۰۱

- پس از بازکردن پیچ‌های موتور به وسیله‌ی چکش آهنی چند ضربه‌ی آهسته به محل اتصال دو درپوش بزنید تا درپوش‌های موتور از یک دیگر جدا شوند (شکل ۷-۱۰۰).

- مطابق شکل ۷-۱۰۱ به وسیله‌ی پیچ‌گوشی تخت مناسب درپوش‌های موتور را در روی هسته‌ی استاتور به آرامی جابه‌جا کنید.

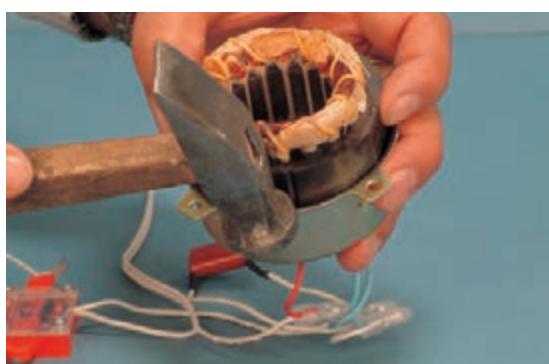
شکل ۷-۱۰۲

- درپوش عقب موتور را مطابق شکل ۷-۱۰۲ به سمت بالا بکشید تا از هسته‌ی استاتور جدا شود.

شکل ۷-۱۰۳

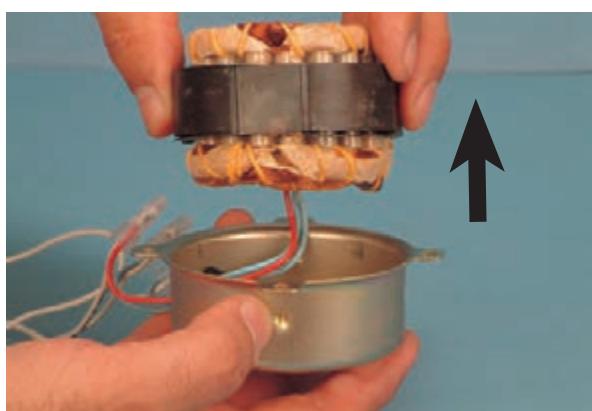
- شکل ۷-۱۰۳ رotor قفسی موتور القایی تک‌فاز را نشان می‌دهد.

شکل ۷-۱۰۴

- برای بیرون آوردن استاتور مطابق شکل ۷-۱۰۴ چند ضربه‌ی آرام به وسیله‌ی چکش به درپوش سمت پروانه بزنید تا درپوش روی هسته‌ی استاتور جایه‌جا شود.

توجه! ● هنگام ضربه زدن مراقب باشید که سیم‌های ظرف سیم‌پیچی استاتور ضربه نخورد و آسیب نبیند.

شکل ۷-۱۰۵

- مطابق شکل ۷-۱۰۵ استاتور را از درپوش سمت پروانه جدا کنید.

۷-۶-۷- مراحل اجرای کار عملی شماره ۵ (۱)

(قسمت هشتم)

روش روغن کاری بوش های موتور

توجه! مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۹-۶-۷-۶-۹ انجام می‌شود.

شکل ۷-۱۰۶

● مطابق شکل ۷-۱۰۶ بوش و نمد دور بوش را به وسیله‌ی روغن‌دان و با روغن مخصوص بوش موتورهای کوچک روغن کاری کنید.

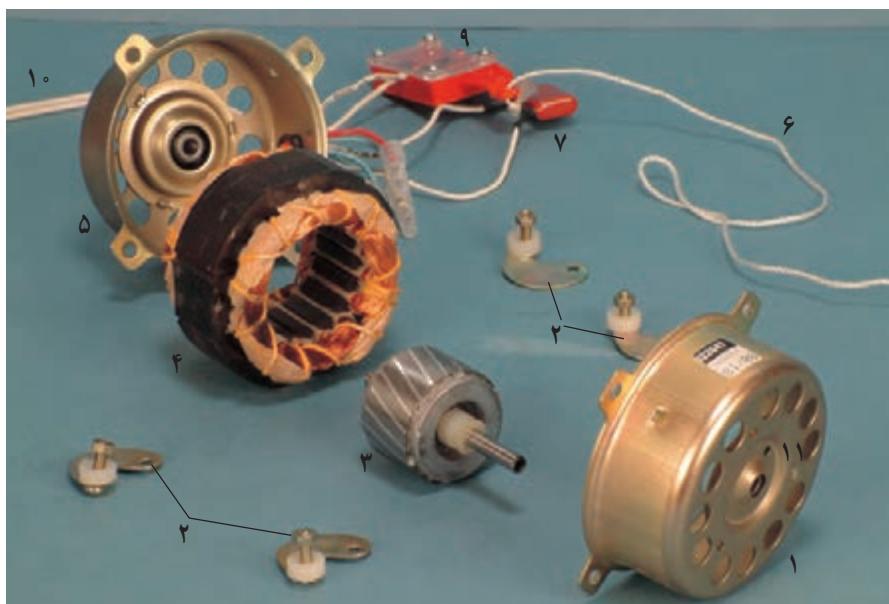
● بوش طرف دیگر موتور را نیز با همین روش روغن کاری کنید.

تمرین ۱

الف: اجزا و قطعات شکل ۷-۱۰۷ را نام ببرید.

ب: این مجموعه چه نام دارد.

ج: نقشه‌ی مدار الکتریکی آن رارسم کنید.

شکل ۷-۱۰۷

جدول ۷-۱

ردیف	نام اجزا و قطعات	ردیف	نام اجزا و قطعات
۱	۶	۲	۷
۳	۸	۴	۹
۴	۹	۵	۱۰
۵	۱۰		

تمرين ٢: اجزا و قطعات شكل ٧-١٠٨ را نام بيريد.

شكل ٧-١٠٨

جدول ٧-٢

رديف	نام اجزا و قطعات								
١		٥		٩		٦		٤	
٢		٦		١٠		٧		٣	
٣		٧		١١		٨		١٢	
٤		٨		١٢					١٣

تمرين ٣: مدار الكترويکي مربوط به شكل ٧-١٠٩ را رسم

كنيد.

شكل ٧-١٠٩

توجه!

- مجدداً دستگاه را مونتاژ کنید.
- عمليات بستن قطعات و اجزای دستگاه برعکس حالت باز کردن آن است. دقّت کنید تا تمام قطعات و اجزا به ترتیب و به طور صحیح در محل خود قرار گیرند.
- برای بستن قطعات دستگاه باید از آخرین مرحله‌ی باز کردن آن شروع کنید تا به ابتدای آن برسید.
- هنگام سوار کردن قطعات، از نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی که در مراحل باز کردن دستگاه ترسیم کرده‌اید، استفاده کنید.
- هنگام جمع کردن موتور، حتماً بوش‌های آن را با روغن مخصوص بوش موتورهای کوچک روغن کاری کنید.
- هنگام قرار دادن روتور در محل خود مراقب باشید که روتور به صورت سروته جازده نشود.

نکات مهم

- پس از بستن هوakkش زیر نظر مربي کارگاه، دوشاخه‌ی سیم رابط آن را به پریز برق وصل کنید و از صحت عملکرد آن مطمئن شوید.
- چنان‌چه دستگاه بدون اشکال کار کند و شدت جریان آن هنگام کار و تعذیه با ولتاژ نامی در حد جریان نامی آن باشد و سرعت چرخش پروانه و صدای آن عادی باشد، دستگاه سالم است و می‌توان آن را مورد استفاده قرار داد.

مشاهدات و نتایجی را که از کار عملی شماره‌ی (۱) به دست آورده‌اید، به طور خلاصه بنویسید.

- -۱
- -۲
- -۳
- -۴
- -۵
- -۶
- -۷
- -۸
- -۹
- -۱۰
- -۱۱
- -۱۲

۷-۷- کار عملی شماره‌ی (۲): روش بازگردان هواکش با موتور تک فاز قطب چاکدار

زمان اجرای کار عملی شماره‌ی (۲): ۸ ساعت

شکل ۷-۱۱۰

۷-۷-۱- ابزار، تجهیزات و مواد مصرفی مورد نیاز

- هواکش با موتور تک فاز قطب چاکدار مشابه شکل ۷-۱۱۰، یک عدد
- قطعات و وسایل یدکی جهت تعویض، به تعداد مورد نیاز
- نقشه‌ی مدار الکتریکی هواکش با موتور تک فاز قطب چاکدار، یک برگ

● ابزار، تجهیزات و مواد مصرفی برای اجرای کار عملی شماره‌ی (۲) مشابه ابزار، تجهیزات و مواد مصرفی برای اجرای کار عملی شماره‌ی (۱) در قسمت ۷-۶-۱ توجه!

۷-۷-۲- نکات ایمنی

- ▲ قبل از شروع کار عملی شماره‌ی (۲) سیم‌های رابط هواکش را کاملاً از برق جدا کنید (شکل ۷-۱۱۰).
- ▲ هنگام بازگردان قاب هواکش، دقت کنید تا خار پلاستیکی نگهدارنده‌ی قاب آسیب نبیند (شکل ۷-۱۱۱).

شکل ۷-۱۱۱

▲ هنگام بازکردن هواکش از پیچ گوشتی مناسب مشابه

شکل ۷-۱۱۲ استفاده کنید.

شکل ۷-۱۱۲

▲ در صورت کهنه بودن موتور هواکش، ابتدا محل تماس

بوش و محور و قسمت بیرونی محور را به وسیله‌ی روغن‌دان
روغن کاری کنید (شکل ۷-۱۱۳).

شکل ۷-۱۱۳

▲ پس از روغن کاری محور و محل تماس بوش و محور،

قسمت بیرونی محور را با پارچه‌ی بدون پرز کاملاً تمیز
کنید تا بوش نصب شده روی درپوش به راحتی از محور بیرون
بیاید (شکل ۷-۱۱۴).

شکل ۷-۱۱۴

شکل ۷-۱۱۵

▲ محل قرارگرفتن درپوش‌ها را در طرفین موتور با مازیک علامت‌گذاری کنید تا هنگام بستن جایه‌جا نشوند (شکل ۷-۱۱۵).

شکل ۷-۱۱۶

● پیشنهاد می‌شود برای درپوش سمت محور از حرف F^۱ و برای درپوش عقب موتور از حرف B^۲ استفاده شود. توجه!

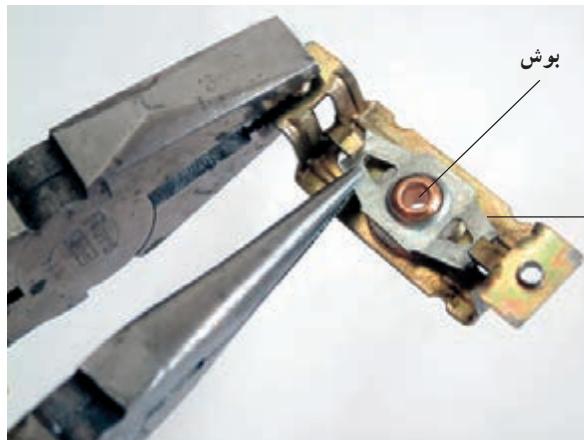

شکل ۷-۱۱۷

▲ پس از تعمیر موتور هواکش، ابتدا به وسیله‌ی اهم‌تر اتصال بدنه‌ی استاتور را آزمایش کنید. مقاومت عایقی بالشتک‌ها مطابق شکل ۷-۱۱۷ بایستی ۱۰ مگا‌آم و یا بیش‌تر از آن باشد.

۱- اول کلمه Front است و به منظور درپوش جلویی سمت پروانه به کار برده می‌شود.

۲- اول کلمه Back است و به منظور درپوش عقب موتور است.

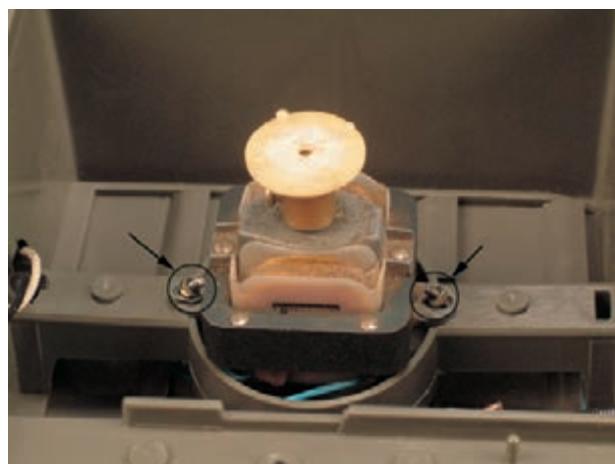
شکل ۷-۱۱۸

▲ هنگام تعویض بوش درپوش، دقّت کنید که زایده یا خار فلزی نگهدارنده بوش آسیب نبینند (شکل ۷-۱۱۸).

شکل ۷-۱۱۹

▲ هنگام تعویض بوش هوакش، دقّت کنید تا اجزا و قطعات نگهدارنده بوش به ترتیب روی درپوش سوار شوند و قطعات را قبل از نصب کاملاً تمیز کنید (شکل ۷-۱۱۹).

شکل ۷-۱۲۰

▲ هنگام بستن و سوارکردن اجزا و قطعات هواكش از خم کردن سریچ‌های نگهدارنده قطعات جداً خودداری کنید (شکل ۷-۱۲۰).

▲ پس از تعمیر هواكش و قبل از نصب آن، ابتدا هواكش را آزمایش کنید و در صورتی که هواكش بدون اشکال کار می‌کند و جهت حرکت پروانه‌ی هواكش صحیح است، دستگاه را در محل آن نصب کنید.

● قبل از شروع کار عملی شماره‌ی (۲) نکات اینمی ۷-۶-۲ و ۷-۷-۲ را به دقّت مطالعه کنید و به خاطر سپارید.

نکات مهم ● در تمام مراحل کار، موارد اینمی مربوط به دستگاه و حفاظت شخصی را رعایت کنید.

● به هشدارهای کار با دستگاه توجه کنید.

شکل ۷-۱۲۱

۳-۷-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت اول)

روش بازکردن قاب جلوی هوакش

قبل از شروع این مرحله از کار عملی شماره‌ی (۲)

طمئن شوید که سیم‌های رابط هوакش به برقی اتصال ندارد
(شکل ۷-۱۲۱).

نکته‌ی مهم دستگاه را دقیقاً مورد بررسی قرار دهید و قبل از هر اقدامی، نحوه‌ی بازکردن صحیح دستگاه شکل ۷-۱۲۱ را به صورت نظری تجزیه و تحلیل کنید.

شکل ۷-۱۲۲

مطابق شکل ۷-۱۲۲ خار پلاستیکی نگهدارنده‌ی قاب روی هوакش را آزاد کنید.

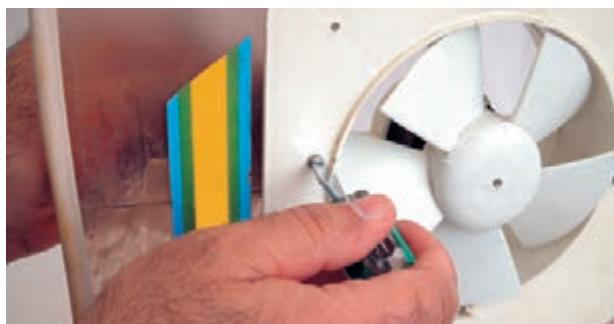
۴-۷-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۲) قسمت دوم

روش بازکردن هوакشن از روی قاب شیشه‌ای

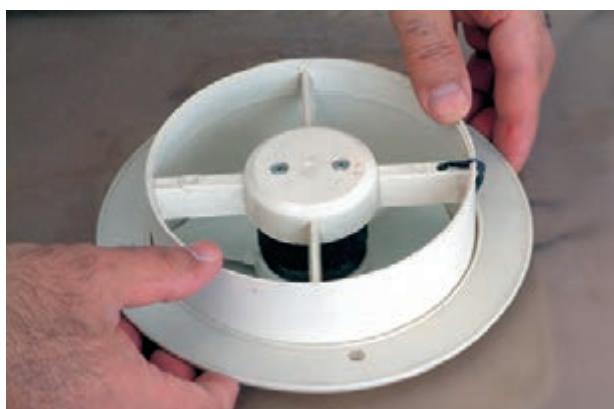
- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۳-۷-۷ انجام می‌شود.

۷-۱۲۳

شکل ۱۲۴

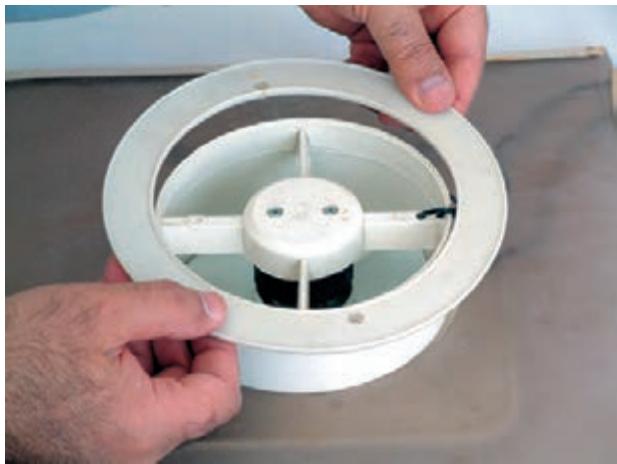
شکل ۱۲۵

- مطابق شکل ۷-۱۲۳ به وسیله‌ی آچار تخت ۷ میلی‌متری،
یا آچار مناسب دیگر، مهراهی پیچ محکم کننده‌ی قطعات هواکش
را از یک طرف محکم نگیرید.

- همزمان با نگهداشت مهره‌ی پیچ مطابق شکل ۷-۱۲۳ از یک طرف، از طرف دیگر هواکش با پیچ گوشتی تخت پیچ محکم کننده‌ی دو قاب هواکش را در جهت خلاف حرکت عقربه‌های ساعت باز کنید (شکل ۷-۱۲۴).

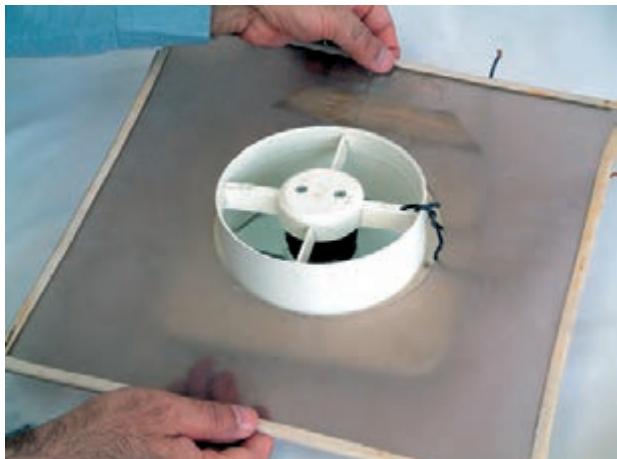
- قاب پلاستیکی نگهدارنده‌ی هواکش را مطابق شکل ۷-۱۲۵ به آرامی به سمت بالا حرکت دهید تا از محل خود روی قاب، جدا شود.

توجه داشته باشید که این قاب برای نصب هواکش روی
شیشه با در، منظه، شده است.

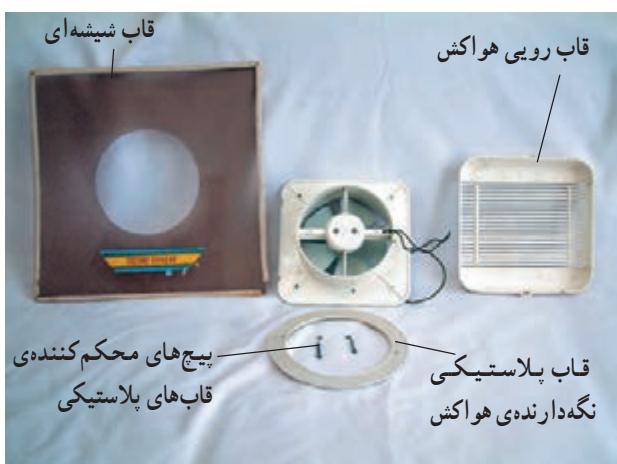
شکل ۷-۱۲۶

● شکل ۷-۱۲۶ قاب پلاستیکی را نشان می‌دهد که از قاب بدنهٔ هوکش جدا شده است.

شکل ۷-۱۲۷

● پس از بیرون آوردن قاب پلاستیکی، قاب شیشه‌ای را مطابق شکل ۷-۱۲۷ به آرامی به طرف بالا حرکت دهید تا از قاب پلاستیکی بدنهٔ هوکش جدا شود.

شکل ۷-۱۲۸

● در شکل ۷-۱۲۸ قاب‌های هوکش، پیچ محکم‌کننده و قاب شیشه‌ای نگهدارندهٔ هوکش را مشاهده می‌کنید.

۷-۷-۵-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۲) (قسمت دوم)

روش بازکردن موتور از قاب بدنه‌ی هواکش

توجه! ۷-۴ مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۷-۷-۷ انجام می‌شود.

شکل ۷-۱۲۹

- به وسیله‌ی پیچ گوشته‌ی چهار سوی مناسب، پیچ‌های نگه‌دارنده‌ی موتور به قاب بدنه را مطابق شکل ۷-۱۲۹ باز کنید.

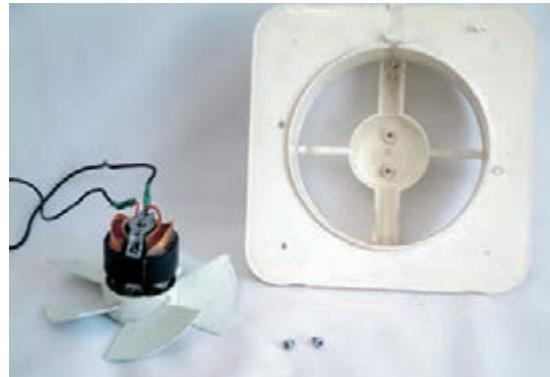
شکل ۷-۱۳۰

- مجموعه موتور و پروانه‌ی هواکش را مطابق شکل ۷-۱۳۰ از قاب بدنه‌ی دستگاه بیرون بیاورید.

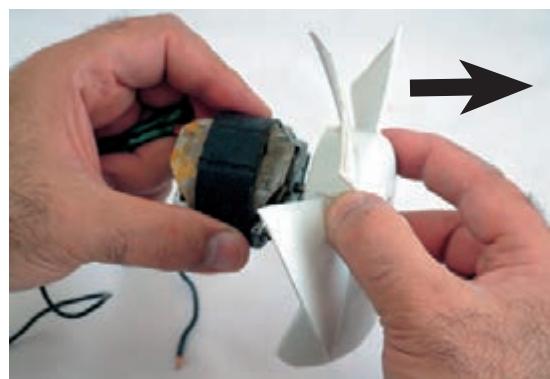
شکل ۷-۱۳۱

- سیم رابط موتور هواکش را مطابق شکل ۷-۱۳۱ به آرامی از قاب پلاستیکی بدنه‌ی دستگاه بیرون بیاورید.

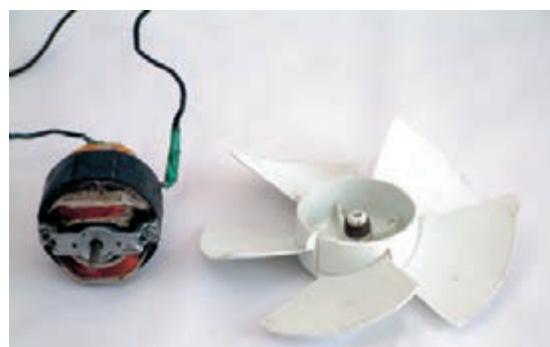
شکل ۷-۱۳۲

● در شکل ۷-۱۳۲ موتور با پروانه‌ی مکنده‌ی هوا، قاب پلاستیکی بدنه و پیچ‌های محکم کننده‌ی دستگاه هواکش را مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۱۳۳

● موتور را مطابق شکل ۷-۱۳۳ با یک دست محکم بگیرید و با دست دیگر پروانه‌ی هواکش را در جهت فلش از محور موتور بیرون بکشید.

شکل ۷-۱۳۴

● در شکل ۷-۱۳۴ موتور قطب چاکدار و پروانه‌ی مکنده‌ی هوا را مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۱۳۵

شیار پروانه
فرم محکم کننده‌ی
پروانه روی محور

● شکل ۷-۱۳۵ محل نصب پروانه روی محور موتور را نشان می‌دهد. در این محل شیارها و فرنی که جهت نصب محکم پروانه روی محور مشاهده می‌شود.

۶-۷-۷- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت سوم)

روش بازکردن اجزای موتور و آزمایش بالشتک‌های استاتور

توجه! ● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۷-۷-۵ انجام می‌شود.

● شکل ۷-۱۳۶ موتور قطب چاکدار و دو قطب هواکش شکل ۷-۱۲۱ را نشان می‌دهد.

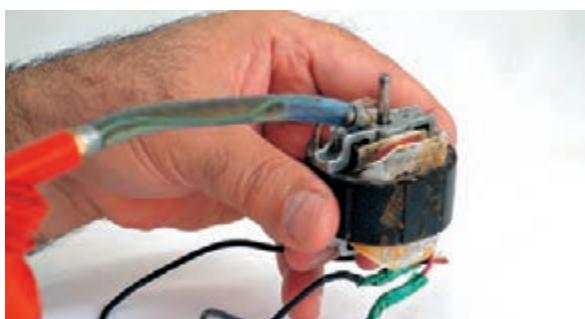
شکل ۷-۱۳۶

● مطابق شکل ۷-۱۳۷ به وسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب پیچ‌های نگهدارنده‌ی درپوش‌ها و استاتور را باز کنید.

شکل ۷-۱۳۷

● محل تماس محور موتور و بوش درپوش و قسمت بیرونی محور را با روغن‌دان و روغن مناسب روغن‌کاری کنید (شکل ۷-۱۳۸).

شکل ۷-۱۳۸

شکل ۷-۱۳۹

● بهوسیلهٔ پارچهٔ بدون پرز، قسمت بیرونی محور موتور و محل تماس محور و بوش را کاملاً تمیز کنید (شکل ۷-۱۳۹).

شکل ۷-۱۴۰

● طرف دیگر بوش درپوش و قسمت بیرونی محور موتور را مطابق شکل ۷-۱۴۰ ۷-۱۴۰ روغن کاری کنید.

شکل ۷-۱۴۱

● بهوسیلهٔ پارچهٔ نرم بدون پرز محور و محل تماس محور و بوش با درپوش موتور را کاملاً تمیز کنید تا بوش به راحتی از درپوش بیرون بیاید (شکل ۷-۱۴۱).

شکل ۷-۱۴۲

● بهوسیلهٔ مازیک درپوش سمت محور را با حرف F مشخص کنید تا هنگام بستن قطعات درپوش‌ها جایه‌جا نشوند.

● این نکته بسیار مهم است و حتماً باید مورد توجه قرار گیرد. توجه!

● در پوش عقب موتور را با حرف B مشخص کنید.

شکل ۷_۱۴۳

● مطابق شکل ۷_۱۴۴ در پوش سمت محور را از محل آن بیرون بیاورید.

شکل ۷_۱۴۴

● در پوش سمت عقب موتور را مطابق شکل ۷_۱۴۵ از محور موتور به آرامی بیرون بیاورید.

شکل ۷_۱۴۵

● در این مرحله باید محل قرارگرفتن سر روتور و ته روتور را در داخل استاتور علامت‌گذاری کنید. توجه!

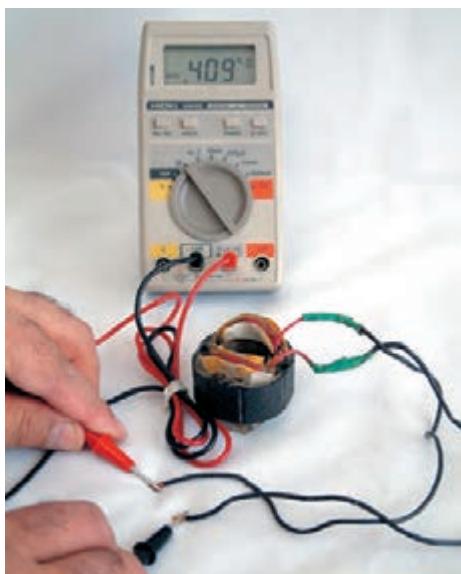
شکل ۷_۱۴۶

● پس از بازکردن در پوش‌های موتور، مطابق شکل ۷_۱۴۶ روتور را به آرامی به سمت بالا فشار دهید و دقّت کنید تا روتور هنگام بیرون آمدن از استاتور به بالشتک‌ها و عایق آن‌ها آسیب نرساند.

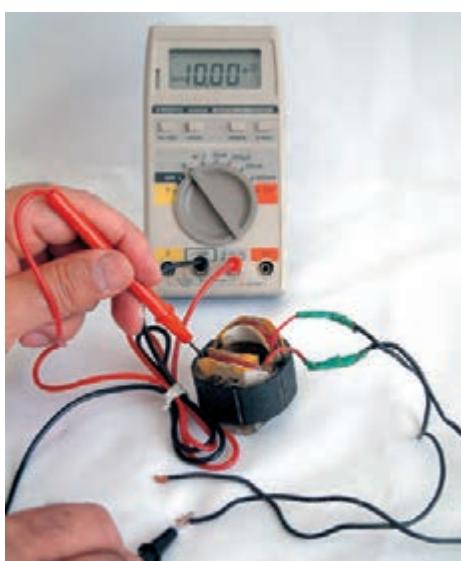
شکل ۷_۱۴۷

● در شکل ۷_۱۴۷ روتور از داخل استاتور بیرون آمده است.

شکل ۷_۱۴۸

● مطابق شکل ۷_۱۴۸ مقاومت اهمی دو سر بالشتک را با اهم متر اندازه‌گیری کنید. مقدار مقاومت اهمی بوبین‌های استاتور موتور هواکش در شکل ۷_۱۴۸ ۴۰۹ اهم اندازه‌گیری شده است.

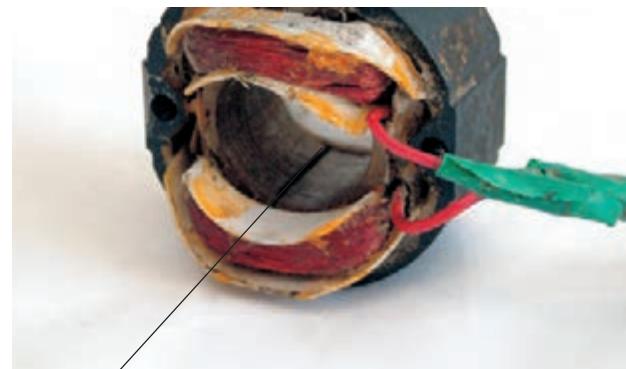

شکل ۷_۱۴۹

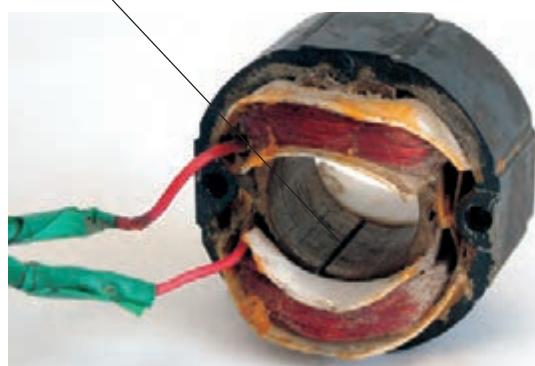
● مقاومت عایقی بین سرسیم یکی از بالشتک‌ها را با بدنه‌ی استاتور، مطابق شکل ۷_۱۴۹ با اهم متر اندازه‌گیری کنید. این مقاومت باید ۱۰ مگا‌اهم یا بیش‌تر از ۱۰ مگا‌اهم باشد.

● در صورتی که مقاومت عایقی بین سر سیم یکی از بالشک ها و بدنه استاتور حدود چندین کیلواهم بود،
توجه!
با استناد نسبت به تعویض استاتور یا موتور اقدام کنید.

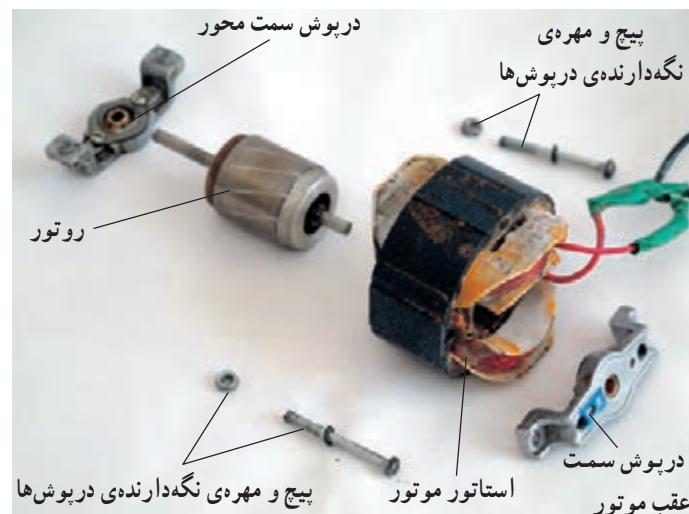
شکل ۷-۱۵۰ قسمت چاکدار استاتور

شکل ۷-۱۵۱

● در شکل های ۷-۱۵۰ و ۷-۱۵۱ قسمت های چاکدار
دو طرف استاتور را مشاهده می کنید.

● شکل ۷-۱۵۲ اجزا و قطعات موتور قطب چاکدار
هوکش را نشان می دهد.

شکل ۷-۱۵۲

(۲) -۷-۷-۷- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۴) قسمت چهارم

روش بازکردن و تعویض بوش‌ها با نگهدارنده‌ی پیچی

● توجه! مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۷-۶-۷ انجام می‌شود.

شکل ۱۵۳

شکل ۱۵۴

شکل ۱۵۵

- مطابق شکل ۷-۱۵۳ پیچ‌های بست فلزی نگهدارنده‌ی بوش روی درپوش را با پیچ گوشته تحت مناسب باز کنید.

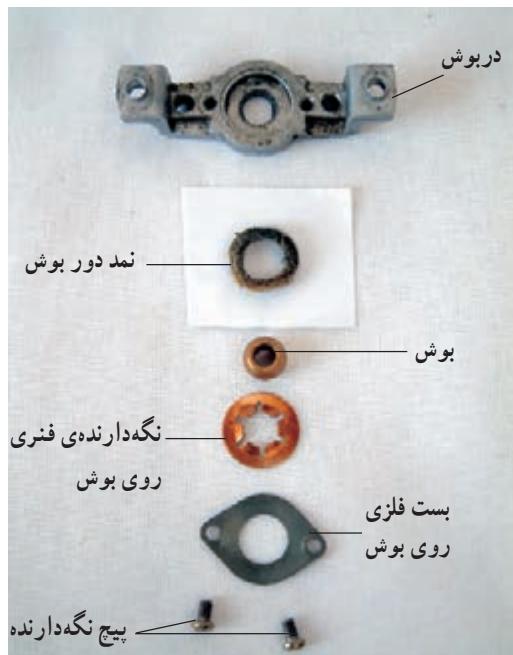
پس از بازگردان دو پیچ محکم کننده و برداشتن بست فلزی، نگه‌دارنده فنری روی بوش را مطابق شکل ۷-۱۵۴ با دم‌باریک بردارید.

- مطابق شکل ۷-۱۵۵ بوش روی درپوش را با دمباریک از محل آن بیرون بیاورید.

● مطابق شکل ۷-۱۵۶ نمد دور بوش را با دمباریک از روی درپوش بردارید.

شکل ۷-۱۵۶

● در شکل ۷-۱۵۷ اجزای نگهدارنده بوش، بوش و درپوش موتور هواکش را مشاهده می کنید.

شکل ۷-۱۵۷

● در شکل ۷-۱۵۸ بوش خراب هواکش را مشاهده می کنید. دراثر کار مداوم هواکش و عدم روغن کاری بوش، لقی بوش و محور زیاد شده و بایستی آن را تعویض کرد.

شکل ۷-۱۵۸

● پس از تعویض بوش و قبل از بستن اجزا و قطعات موتور، بوش و نمد دور بوش را با روغن دان روغن کاری کنید (شکل ۷-۱۵۹).

شکل ۷-۱۵۹

(۳) قسمت پنجم) ۷-۷-۸- مراحل اجرای کار عملی شماره ۵

روش بازکردن و تعویض بوش با نگهدارنده خاری

- توجه! مراحل این کار در ادامه کار ۷-۷-۷ انجام می‌شود.

شکل ۷-۱۶۰

- در شکل ۷-۱۶۰ در پوش، بوش و بوش نگهدار یک نوع دیگر هواکش را نشان می‌دهد، که نگهدارنده بوش آن از نوع خاری است.

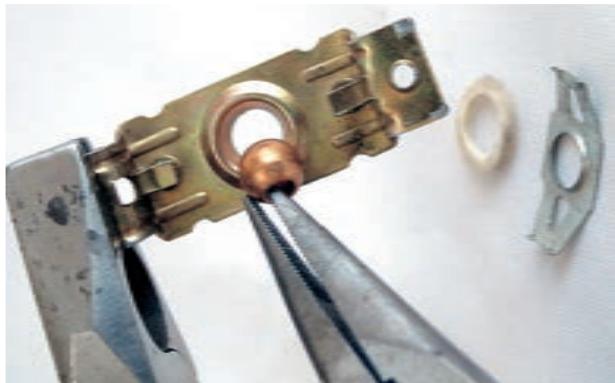
شکل ۷-۱۶۱

- مطابق شکل ۷-۱۶۱ خار بوش نگهدار را با کمک انبردست و دمباریک به آرامی از نگهدارنده خار آزاد کید.

شکل ۷-۱۶۲

- پس از برداشتن نگهدارنده بوش که خار دو طرف آن آزاد شده، نمد دور بوش را با دمباریک از محل آن بردارید (شکل ۷-۱۶۲).

شکل ۷_۱۶۳

- پس از برداشتن بوش نگهدار و نمد دور بوش، بهوسیلهی دمباریک بوش خراب را از محل نصب آن بردارید (شکل ۷_۱۶۳).

شکل ۷_۱۶۴

- در شکل ۷_۱۶۴ بوش، نگهدارندهی بوش، نمد دور بوش، بوش خراب و درپوش موتور را مشاهده می کنید.

شکل ۷_۱۶۵

- پس از تعویض و نصب بوش نو، خارهای دو طرف بوش نگهدار را به آرامی و بهوسیلهی دمباریک زیر نگهدارندهی خار قرار دهید (شکل ۷_۱۶۵).

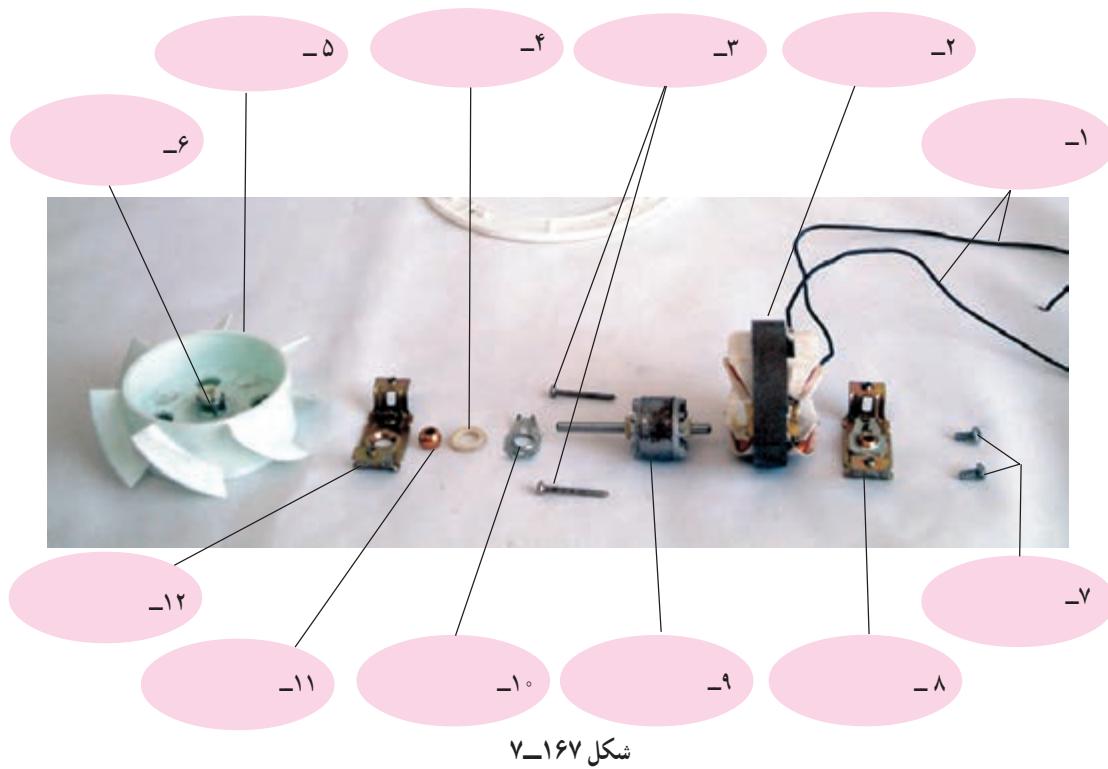

شکل ۷_۱۶۶

- پس از نصب بوش نو و قبل از بستن اجزا و قطعات موتور هواکش، بهوسیلهی روغنداش، بوش و نمد دور بوش را روغن کاری کنید (شکل ۷_۱۶۶).

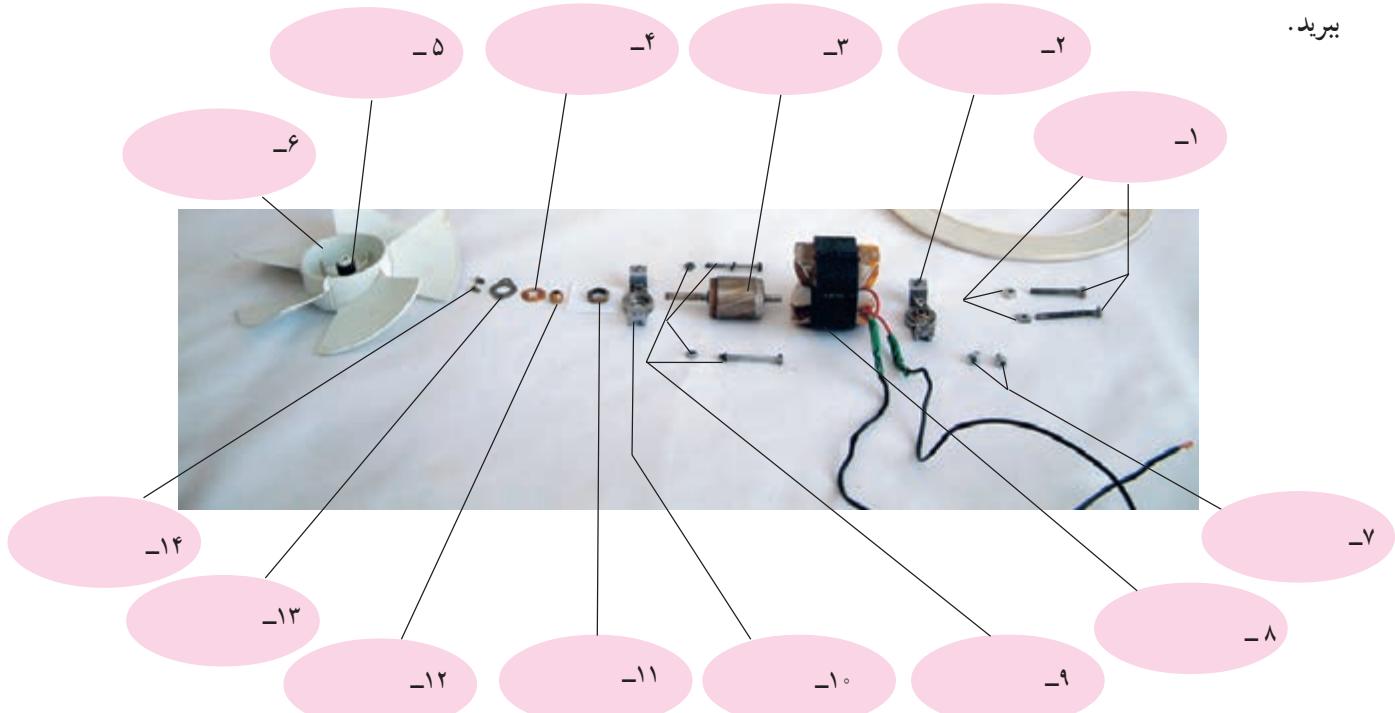

تمرین ۴: با استفاده از تجربیاتی که در اجرای کار عملی شماره‌ی (۲) کسب کرده‌اید اجزا و قطعات شکل ۷-۱۶۷ را نام ببرید.

شکل ۷-۱۶۷

تمرین ۵: با استفاده از تجربیاتی که در اجرای کار عملی شماره‌ی (۲) کسب کرده‌اید اجزا و قطعات شکل ۷-۱۶۸ را نام ببرید.

شکل ۷-۱۶۸

- دستگاه هواکش را مجدداً مونتاژ کنید.
- عملیات بستن قطعات و اجزای دستگاه برعکس حالت بازکردن آن است. دقّت کنید تا تمام قطعات و اجزا به ترتیب و به طور صحیح در محل خود قرار گیرند.
- برای بستن قطعات دستگاه باید از آخرین مرحله‌ی بازکردن آن شروع کنید تا به ابتدای آن بررسید.
- هنگام سوارکردن قطعات، از نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی که در مراحل بازکردن دستگاه ترسیم کردۀ‌اید، استفاده کنید.
- هنگام جمع کردن موتور، حتماً بوش‌های آن را با روغن مخصوص بوش موتورهای کوچک روغن کاری کنید.
- در هواکش‌هایی که موتور قطب چاکدار دارند، سرو شدن استاتور باعث می‌شود که جهت گردش روتور و پروانه‌ی هواکش عوض شود. بنابراین هنگام مونتاژ موتور قطب چاکدار هواکش حتماً به این نکته مهم توجه شود.

توجه!

- پس از بستن هواکش زیر نظر مریبی کارگاه، دوشاخه‌ی سیم رابط آن را به پریز برق وصل کنید و از صحت عملکرد آن مطمئن شوید.
- چنانچه دستگاه بدون اشکال کار کند و شدت جریان آن هنگام کار و تغذیه با ولتاژ نامی در حد جریان نامی آن باشد و سرعت چرخش پروانه و صدای آن عادی باشد، دستگاه سالم است و می‌توان آن را مورد استفاده قرار داد.

نکات مهم

مشاهدات و نتایجی را که از کار عملی شماره‌ی (۲) به دست آورده‌اید، به طور خلاصه بنویسید.

- _۱
- _۲
- _۳
- _۴
- _۵
- _۶
- _۷
- _۸
- _۹
- _۱۰
- _۱۱
- _۱۲
- _۱۳
- _۱۴
- _۱۵

۷-۸- جدول عیب‌یابی، روش‌های رفع عیب، تعمیر و راه‌اندازی هوакش

عیب‌یابی دستگاه‌ها هستند.

توصیه می‌شود، نحوه‌ی استفاده از این جدول‌ها را دقیقاً بیاموزید و در انجام تعمیرات مورد استفاده قرار دهید.

معمولًاً کارخانه‌های سازنده برای رفع عیب دستگاه‌ها، جدول‌هایی ارائه می‌دهند. این جدول‌ها راهنمای مناسبی برای

روش‌های رفع عیب، تعمیر و راه‌اندازی	علت	نوع عیب
فیوز اصلی منزل را کنترل کنید. در صورتی فیوز عمل کرده است، پس از رفع عیب شبکه برق منزل فیوز را وصل کنید.	برق منزل قطع است.	هوакش به برق وصل است. ۷-۸-۱ اما اصلاً کار نمی‌کند.
کلید را مورد بازدید قرار دهید. در صورتی که اتصال‌ها سیم رابط هوакش به کلید قطع است. اتصال‌هارا برقرار کنید و در صورت معیوب بودن آن کلید را تعویض کنید.	کلید روشن و خاموش هوакش که روی دیوار منزل نصب شده معیوب است.	۷-۸-۲ پروانه‌ی هوакش نمی‌چرخد.
سیم رابط معیوب را با اهم‌متر مورد آزمایش قرار دهید، در صورت نیاز نسبت به تعویض آن اقدام کنید.	سیم رابط معیوب است.	موتور صدا می‌کند و پروانه‌ی هوакش نمی‌چرخد.
کلید قطع و وصل روی هوакش معیوب است.	موتور را تعمیر یا تعویض کنید.	موتور صدا می‌کند و پروانه‌ی هوакش نمی‌چرخد.
اتصال‌ها را درست برقرار کنید و قطع شدگی مدار را برطرف کنید.	اتصال‌ها شل شده‌اند یا مدار قطع است.	۷-۸-۳ هوакش هنگام کار صدای ناهمجارتولید می‌کند.
گیر پروانه را برطرف کنید.	پروانه‌ی هوакش گیردارد.	۷-۸-۴ موتور هنگام کار دود می‌کند.
سیم رابط معیوب را به وسیله اهم‌متر شناسایی و در صورت نیاز تعویض کنید.	سیم رابط داخل دستگاه معیوب است.	
خازن را تعویض کنید.	خازن معیوب است.	
بوش‌ها یا یاتاقان‌های معیوب را تعویض کنید.	بوش‌ها یا یاتاقان‌های معیوب هستند.	
موتور را تعمیر یا تعویض کنید.	سیم پیچ اصلی یا کمکی قطع است.	
موتور را باز و رفع گریپاژ کنید.	موتور گریپاژ است.	
گیر پروانه را برطرف کنید. در صورت معیوب بودن پروانه آن را تعویض کنید.	پروانه‌ی گیر می‌کند یا پروانه معیوب است.	
بوش‌ها یا یاتاقان‌های معیوب را تعویض کنید.	بوش‌ها یا یاتاقان‌های موتور خراب است.	
موتور را تعویض کنید.	موتور نیمسوز است.	
موتور را باز و جسم خارجی را از داخل موتور بیرون بیاورید.	جسم خارجی بین روتور و استاتور وجود دارد.	
هوакش را فوراً خاموش کنید.	ولتاژ اعمال شده به موتور زیاد است (به جای فاز و نول، برق دو فاز به موتور اعمال شده است).	
موتور را تعویض یا تعمیر کنید.	موتور نیمسوز است.	
خازن را تعویض کنید.	خازن معیوب است.	

نوع عیب	علت	روش‌های رفع عیب، تعمیر و راهاندازی
بروانه‌ی هواکش هنگام راهاندازی باز می‌شود. ۷-۸-۵	جهت چرخش موتور را با تغییر سربندی موتور اصلاح کنید. پیچ را روی محور محکم بیندید.	جهت چرخش موتور بر عکس است. پیچ نگهدارنده پروانه روی محور شل شده است.
هنگام وصل کلید هواکش فیوز عمل می‌کند. ۷-۸-۶	سیم رابط معیوب را به سیله‌ی اهم متر شناسایی و تسبیت به تعویض آن اقدام کنید. قبل از اصلاح ولتاژ، هواکش را راهاندازی نکنید.	سیم رابط هواکش اتصال کوتاه شده است. ولتاژ مدار تغذیه‌ی هواکش به جای فاز و نول، دو فاز است.
	موتور را تعویض یا تعمیر کنید.	موتور سوخته است.

اگر فرصت اضافی داشتید، یک دستگاه هواکش معیوب را زیر نظر مرئی کارگاه و با استفاده از دستورهای اجرای کارهای عملی (۱) و (۲) و جدول عیب‌یابی ۷-۸ و رعایت کلیه موارد اینمی عیب‌یابی، تعمیر و راهاندازی کنید.

تمرین
عملی (۱)

۷-۹_ انواع پنکه‌های رومیزی، ایستاده، دیواری و کاربرد آن‌ها

پنکه^۱ یکی از وسایل خانگی است که در محیط‌هایی با رطوبت نسبتاً بالا یا معمولی برای تهویه و جابجایی هوا استفاده می‌شود. پنکه‌ها از نظر شکل ظاهری، نحوه‌ی کنترل دور و نحوه‌ی نصب متفاوت هستند.

شکل ۷-۱۶۹ یک دستگاه پنکه‌ی رومیزی^۲ سه‌دور را نشان می‌دهد. برای تغییر دور این پنکه چهار دکمه‌ی فشاری وجود دارد، که سه دکمه برای انتخاب سه دور و یک دکمه برای خاموش کردن پنکه است.

شکل ۷-۱۶۹

شکل ۷-۱۷۰

در شکل ۷-۱۷۰ یک پنکه‌ی رومیزی سه دور با چهار دکمه‌ی تماсی را مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۱۷۱

در شکل ۷-۱۷۱ یک دستگاه پنکه رومیزی سه‌سرعته با تایmer ۱۲۰ دقیقه‌ای را مشاهده می‌کنید.

پنکه‌ها معمولاً با حرکت نوسانی از ۹۰ درجه، هوای محیط منزل را جابه‌جا و خنک می‌کنند.

شکل ۷-۱۷۲ یک نوع پنکه‌ی رومیزی چهار دور را با پنج دکمه‌ی تماسی نشان می‌دهد.

شکل ۷-۱۷۲

در شکل ۷-۱۷۳ سه دستگاه پنکه‌ی پایه‌دار^۱ یا ایستاده را مشاهده می‌کنید. ارتفاع پایه‌ی این پنکه‌ها توسط پیچی که روی پایه‌های آن‌ها قرار دارد، قابل تنظیم است. قدرت تهویه‌ی این پنکه‌ها از پنکه‌های رومیزی بیشتر است و محیط بیشتری را تهویه و خنک می‌کند.

شکل ۷-۱۷۳

شکل ۷-۱۷۴

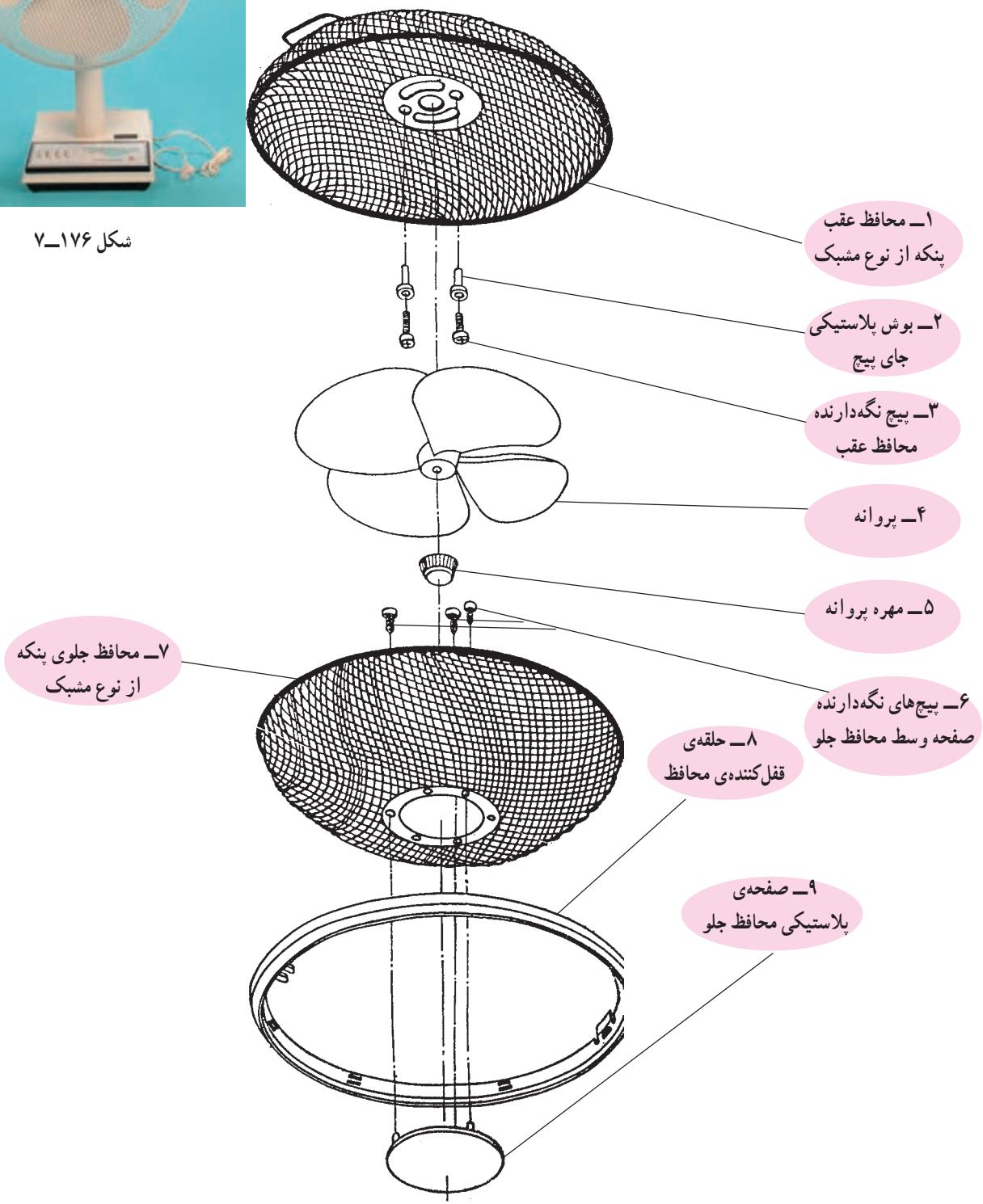
شکل ۷-۱۷۵

شکل ۷-۱۷۴ یک دستگاه پنکه‌ی دیواری^۱ را نشان می‌دهد. این پنکه قابل نصب روی دیوار است و از فاصله‌ی دور کنترل می‌شود. دور بودن این نوع پنکه از دسترس کودکان موجب می‌شود تا از اینمی بسیار بالایی برخوردار شود.

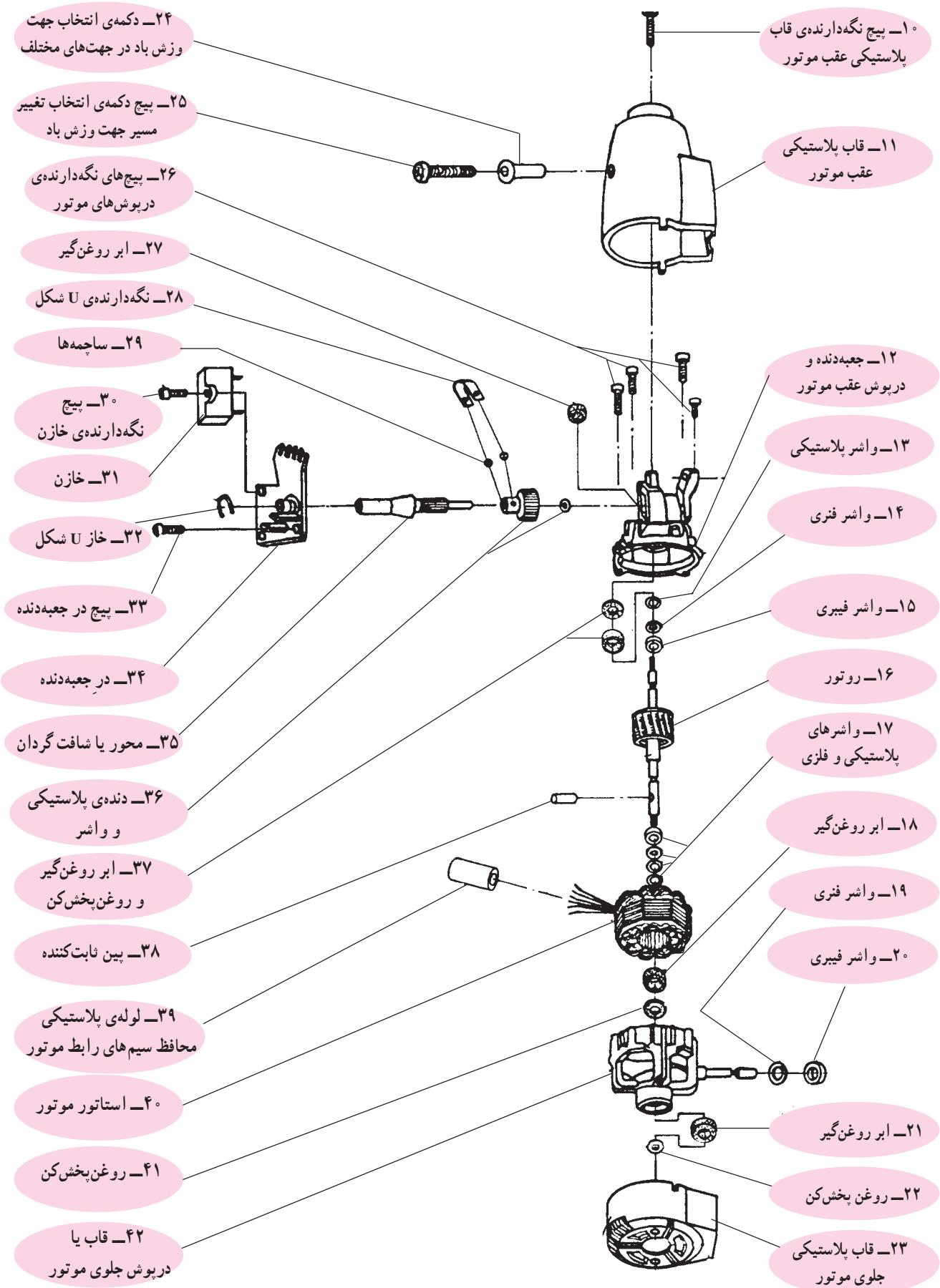

شکل ۷-۱۷۶

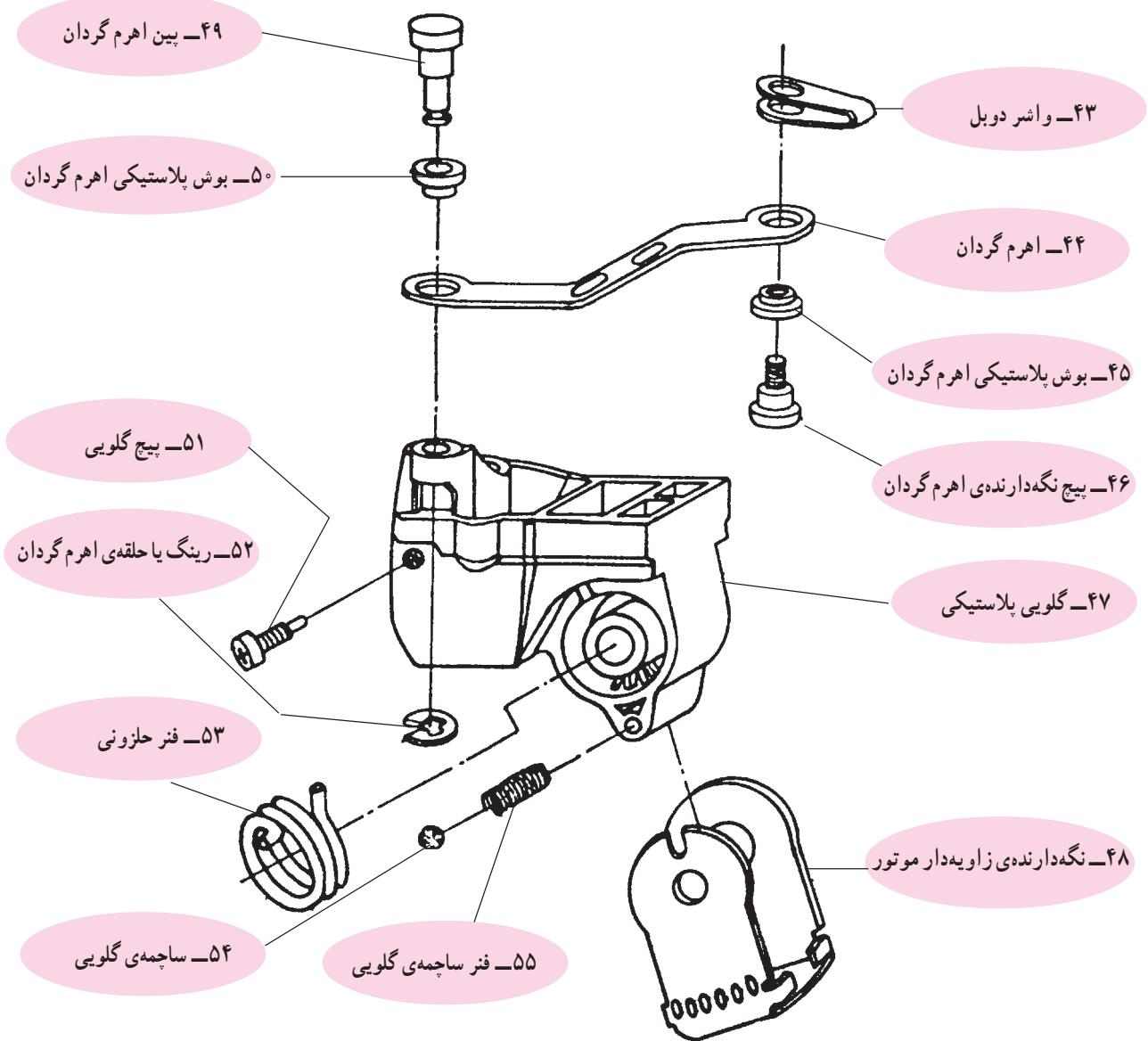
۱۰- نقشه‌ی انفجاری پنکه‌ی رومیزی
برای آشنایی با اجزا و قطعات پنکه‌ی رومیزی شکل
۷-۱۷۶ و نحوه‌ی مونتاژ آن نقشه‌ی انفجاری این پنکه را در
شکل‌های ۷-۱۷۷ تا ۷-۱۸۰ مشاهده می‌کنید.

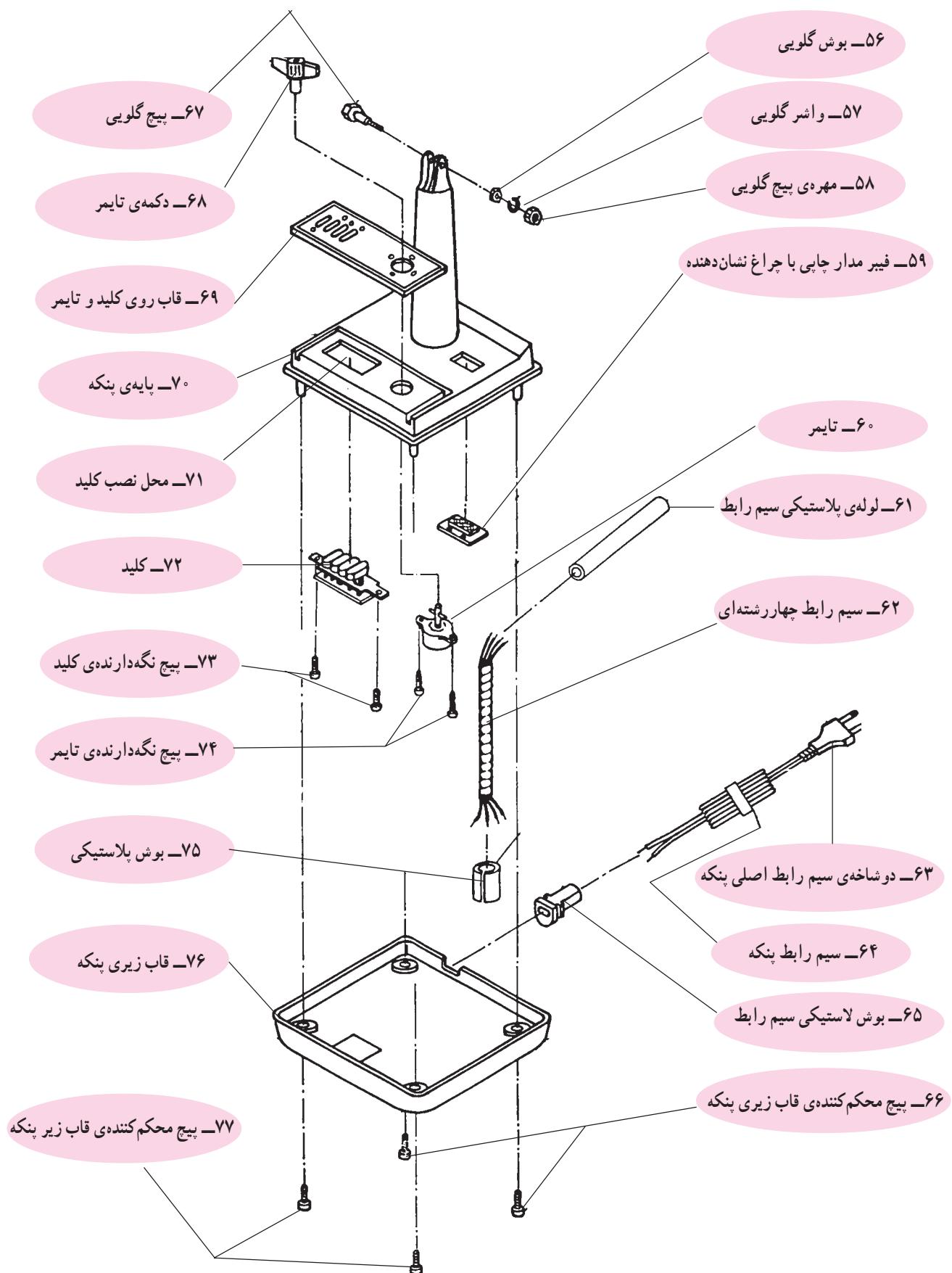
شکل ۷-۱۷۷ - قسمت پروانه و مُحافِظ پنکه

شکل ۷-۱۷۸ - موتور و متعلقات پنکه

شکل ۷-۱۷۹ – قسمت تغییردهنده مسیر وزش باد پنکه

شکل ۷-۱۸۰—قسمت پایه و کلید پنکه

۱۱-۷- اجزای ساختمان پنکه‌های رومیزی، ایستاده و دیواری

برای آشنایی با اجزا و قطعات ساختمان پنکه‌های رومیزی، ایستاده و دیواری، اجزای ظاهری و داخلی ساختمان چند نوع پنکه را مشاهده می‌کنید.

۱-۱۱-۷- اجزای ظاهری پنکه رومیزی تایم‌دار

در شکل ۷-۱۸۱ اجزای ظاهری یک نوع پنکه رومیزی را مشاهده می‌کنید.

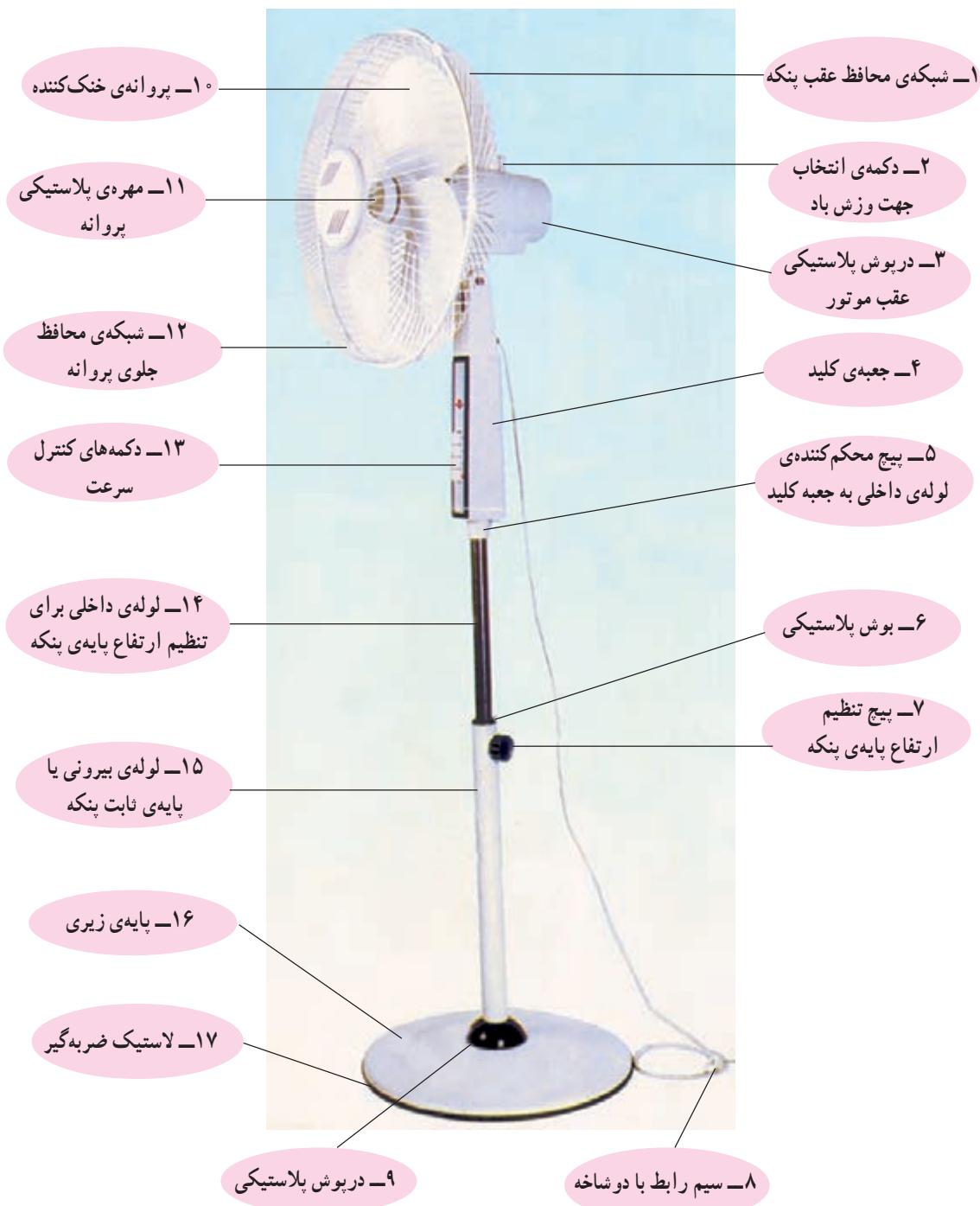

شکل ۷-۱۸۱

۷-۱۱-۲_اجزای ظاهری پنکه ایستاده

در شکل ۷-۱۸۲ اجزای ظاهری یک نوع پنکه ایستاده

را مشاهده می کنید.

شکل ۷-۱۸۲

۱۱-۳-۷- اجزای ظاهری و لوازم نصب پنکه‌ی دیواری

شکل ۱۸۳-۷ اجزای ظاهری و لوازم نصب یک نوع

پنکه‌ی دیواری را نشان می‌دهد.

شکل ۱۸۳-۷

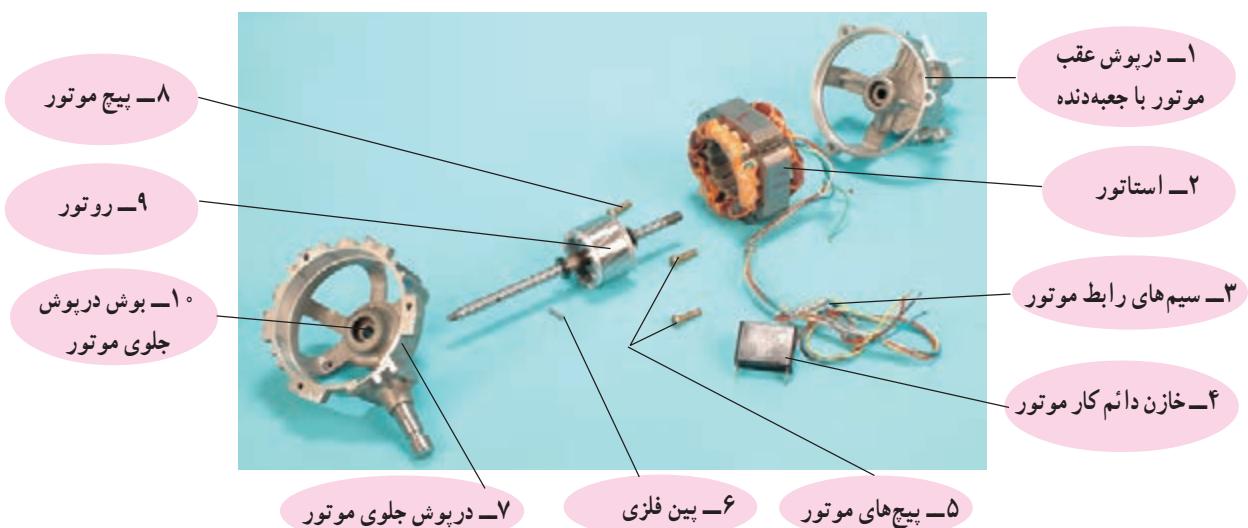
۷-۱۱۴-۴ اجزا و قطعات پنکه رومیزی
اجزا و قطعات پنکه رومیزی شکل ۷-۱۸۴ را در
شکل های ۷-۱۸۵، ۷-۱۸۶ و ۷-۱۸۷ مشاهده می کنید.

شکل ۷-۱۸۴

شکل ۷-۱۸۵

شکل ۷-۱۸۶

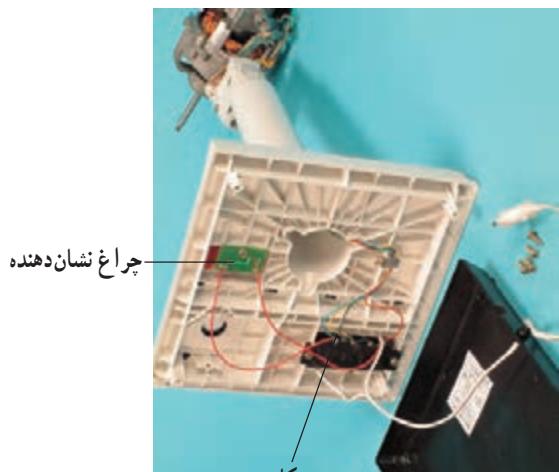
شکل ۷-۱۸۷

۷-۱۲- مدار الکتریکی پنکه‌های رومیزی، دیواری و ایستاده

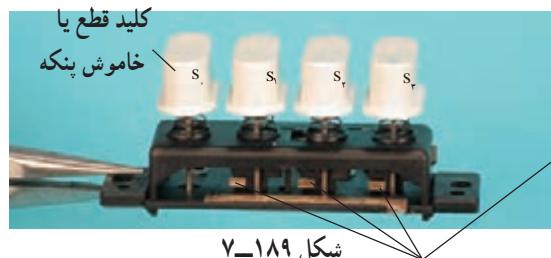
با توجه به محدودیت زمانی موجود در استاندارد، فقط مدار الکتریکی یک نوع پنکه رومیزی، دیواری و

توجه!

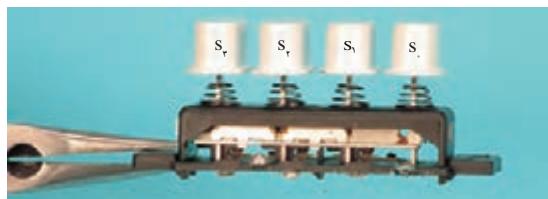
ایستاده آموزش داده شود.

شکل ۷-۱۸۸

شکل ۷-۱۹۰
شکل ۷-۱۸۹

اکثر پنکه‌های رومیزی، دیواری و ایستاده سه سرعت کم، متوسط و زیاد دارند. صفحه کلید این پنکه‌ها چهار دکمه‌ای هستند. یک دکمه برای قطع یا خاموش کردن و سه دکمه‌ی دیگر برای کنترل سرعت است. در پنکه‌های دیواری کنترل سرعت و خاموش کردن پنکه به وسیله‌ی نخ یا دستگاه کنترل از راه دور انجام می‌شود.

۷-۱۲-۱ مدار الکتریکی پنکه رومیزی با چراغ نشان دهنده

در شکل ۷-۱۹۱ سیم‌های رابط و اتصال‌های مربوط به مدار الکتریکی پنکه رومیزی شکل ۷-۱۸۸ را مشاهده می‌کنید.

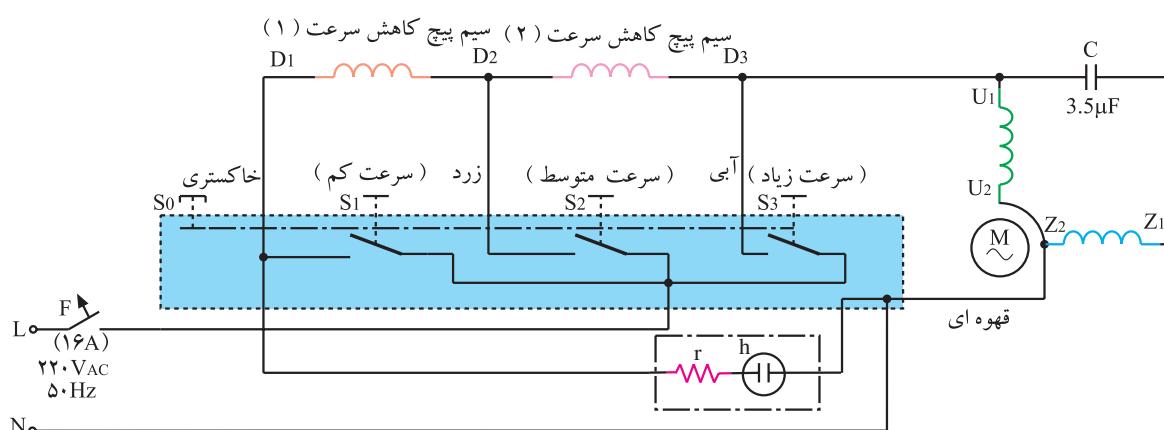
شکل ۷-۱۸۹ کلید این پنکه را در وضعیت قطع نشان می‌دهد.

پلاatinen‌ها در وضعیت قطع هستند

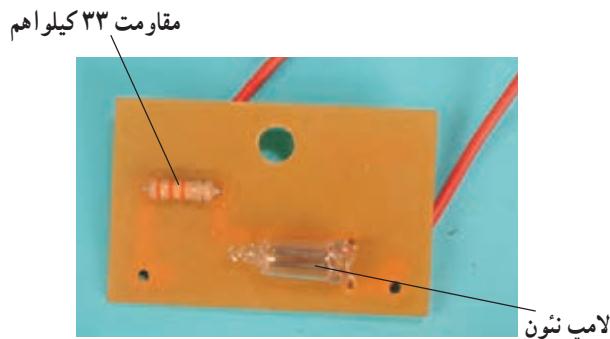
در شکل ۷-۱۹۰ طرف دیگر کلیدهای کنترل سرعت و خاموش پنکه را مشاهده می‌کنید.

کلید S_۰ برای خاموش کردن پنکه و کلیدهای S_۱ و S_۲ برای روشن کردن و انتخاب سرعت استفاده می‌شوند.

با توجه به شکل ۷-۱۹۱ موتور M از نوع تک فاز القابی با خازن دائم کار و روتور قفسی است. فیوز F، فیوز مینیاتوری حفاظت‌کننده خط تغذیه‌ی پریزی است که پنکه از آن تغذیه می‌کند.

شکل ۷-۱۹۱

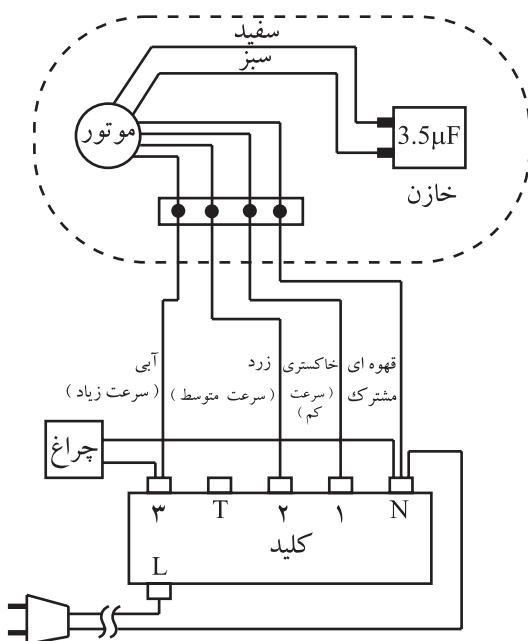
شکل ۷-۱۹۲

سیم پیچ های $D_1 - D_2$ و $D_2 - D_3$ برای کاهش دور پنکه هستند و روی استاتور پیچیده می شوند. در شکل ۷-۱۹۲ مقاومت ۳۳ کیلوواهمی که به طور سری با لامپ نئون در مدار قرار می گیرد و نقش آن کاهش جریان مصرفی لامپ و کاهش دهنده ولتاژ دو سر لامپ است را مشاهده می کنید.

شکل ۷-۱۹۳

شکل ۷-۱۹۳ مقاومت اهمی پنکه را در حالتی که کلیدها در وضعیت قطع قرار دارند به وسیله‌ی اهم متر حدود 1° مگاواهم و حتی بیشتر از 1° مگاواهم نشان می دهد.

شکل ۷-۱۹۴

در شکل ۷-۱۹۴ نقشه‌ی مونتاژ پنکه رومیزی شکل ۷-۱۸۴ با چراغ نشان دهنده را مشاهده می کنید. خازن دائم کار این پنکه $3/5$ میکروفاراد است.

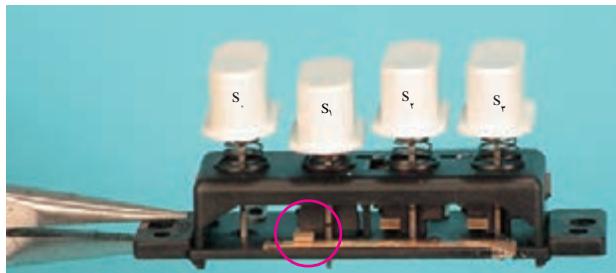

شکل ۷-۱۹۵

■ نقشه‌های تفکیکی مدار الکتریکی پنکه رومیزی سه سرعته با چراغ نشان دهنده

به دلیل فراوانی کاربرد پنکه‌ها، برای بررسی و تفهیم مدار الکتریکی پنکه رومیزی نقشه‌های تفکیکی آن‌ها ارائه می‌شود. توجه داشته باشید که مدار پنکه‌های رومیزی مشابهت زیادی با مدار هواکش دارد.

● نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی پنکه با سرعت کم در شکل ۷-۱۹۵ ۷-۱۹۵ اهم مقاومت اهمی مدار الکتریکی پنکه‌ی شکل ۷-۱۸۴ ۷-۱۸۴ ۳۸۸ کیلواهم یا ۳۸۸ ۰ اهم نشان می‌دهد.

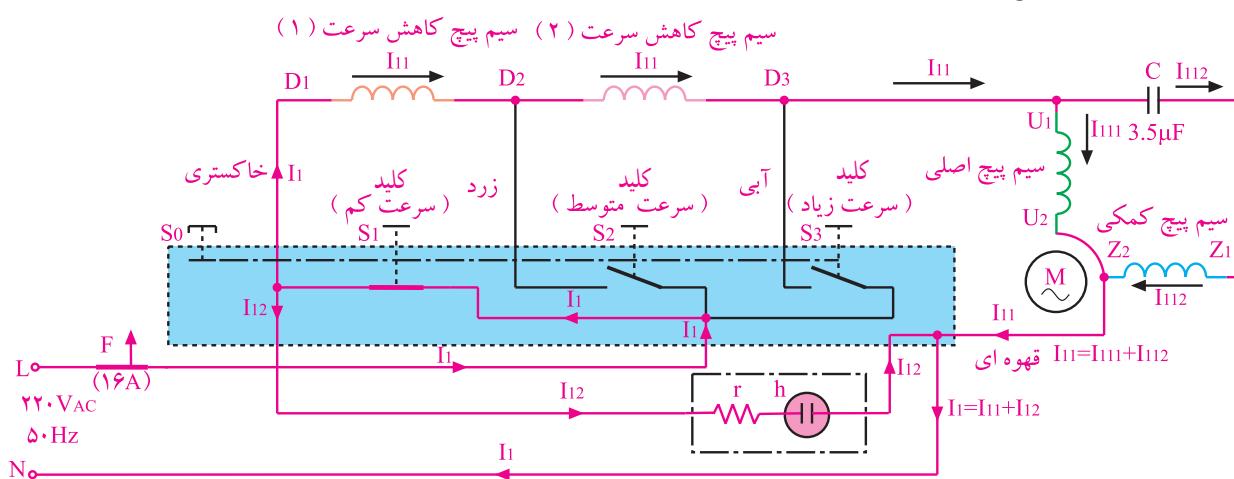

شکل ۷-۱۹۶

سیم پیچ‌های کاهش دور را با ($D_2 - D_3$) و ($D_1 - D_2$)، سیم پیچ اصلی را با ($U_1 - U_2$)، سیم پیچ کمکی را با ($Z_1 - Z_2$)، خازن $3/5$ میکروفاراد و دائم کار را با C و چراغ نشان دهنده را با h نشان داده‌ایم.

در شکل ۷-۱۹۶ ۷-۱۹۶ کلید سرعت کم S_1 را در وضعیت وصل نشان می‌دهد.

مسیر جریان الکتریکی در مدار الکتریکی شکل ۷-۱۹۷ ۷-۱۹۷ برای سرعت کم نشان داده شده است. فیوز مینیاتوری F برای حفاظ خط تغذیه‌ی پریزی است که دوشاخه‌ی پنکه به آن اتصال دارد. با فشار دادن لحظه‌ای دکمه S_0 یا هر یک از کلیدهای S_1, S_2, S_3 و S_4 ، کلید S_1 قطع می‌شود.

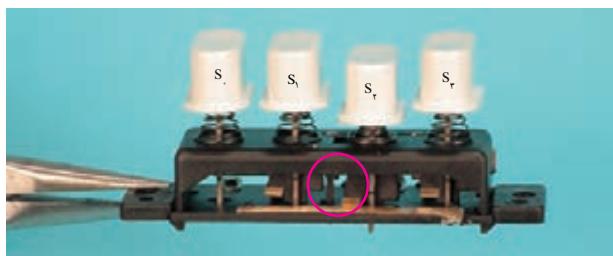
شکل ۷-۱۹۷

● نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی پنکه با سرعت متوسط

در شکل ۷-۱۹۸ اهم متر مقاومت اهمی مدار الکتریکی پنکه شکل ۷-۱۸۴ را برای سرعت متوسط برابر با $321\text{ }\Omega$ نشان می‌دهد.

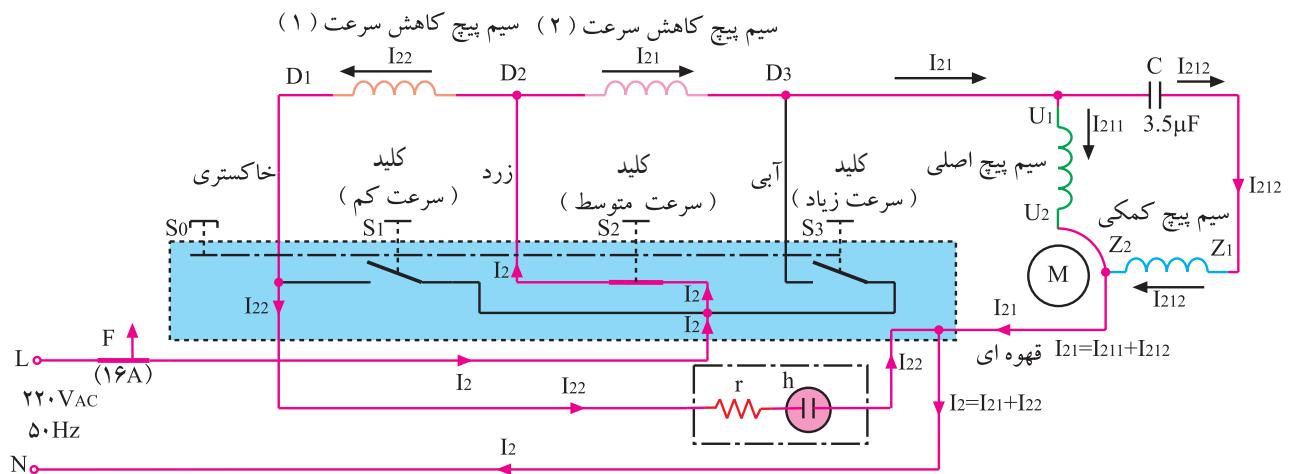
شکل ۷-۱۹۸

شکل ۷-۱۹۹

در شکل ۷-۱۹۹ کلید S_3 مربوط به سرعت متوسط پنکه در وضعیت وصل قرار دارد.

شکل ۷-۲۰۰ مدار الکتریکی سرعت متوسط پنکه را با مسیر جریان آن نشان می‌دهد. مسیر جریان برای موتور و چراغ نشان‌دهنده‌ی پنکه را به تفکیک مشاهده می‌کند.

شکل ۷-۲۰۰

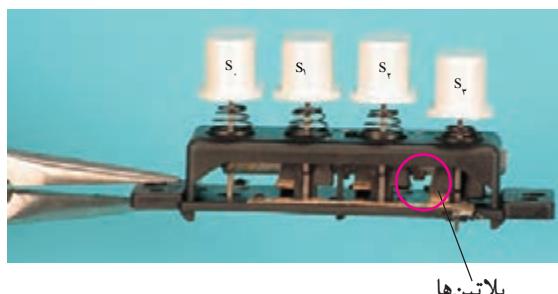
● نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی پنکه با سرعت زیاد

شکل ۷-۲۰-۱

شکل ۷-۲۰-۱ مقاومت اهمی مدار الکتریکی پنکه رومیزی

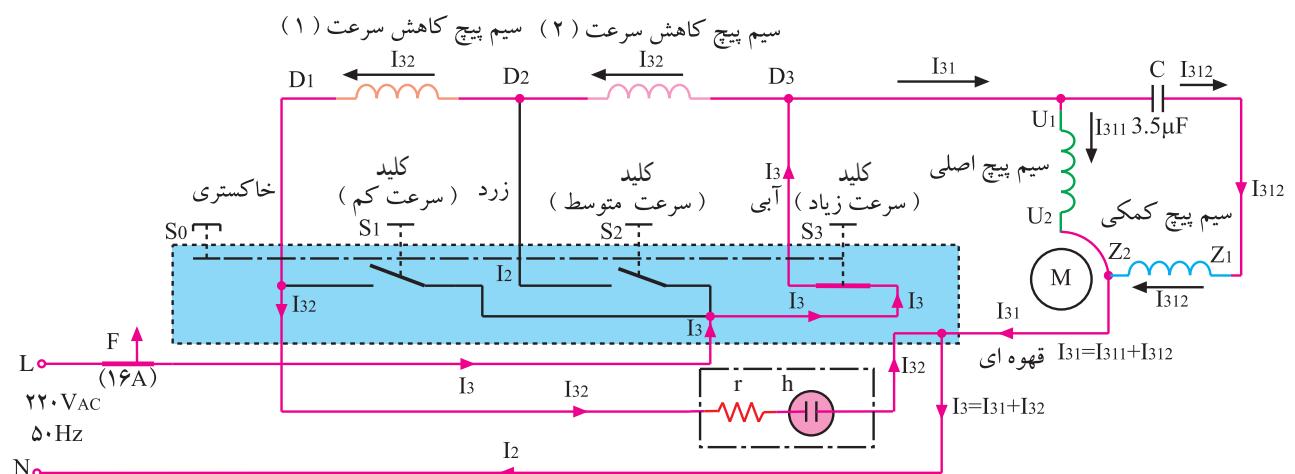
شکل ۷-۱۸۴ را به وسیله‌ی اهم متر/۲۱۸ ° کیلو اهم یا ۲۱۸ اهم نشان می‌دهد.

شکل ۷-۲۰-۲

در شکل ۷-۲۰-۲ کلید S_3 پنکه در وضعیت وصل قرار دارد و پلاتین متحرک به پلاتین ثابت آن اتصال دارد.

در شکل ۷-۲۰-۳ مسیر جریان برای موتور با سرعت زیاد و چراغ نشان‌دهنده را به تفکیک نشان می‌دهد.

شکل ۷-۲۰-۳

۷-۱۲-۲ مدار الکتریکی پنکه رومیزی سه سرعته

بدون چراغ نشان دهنده

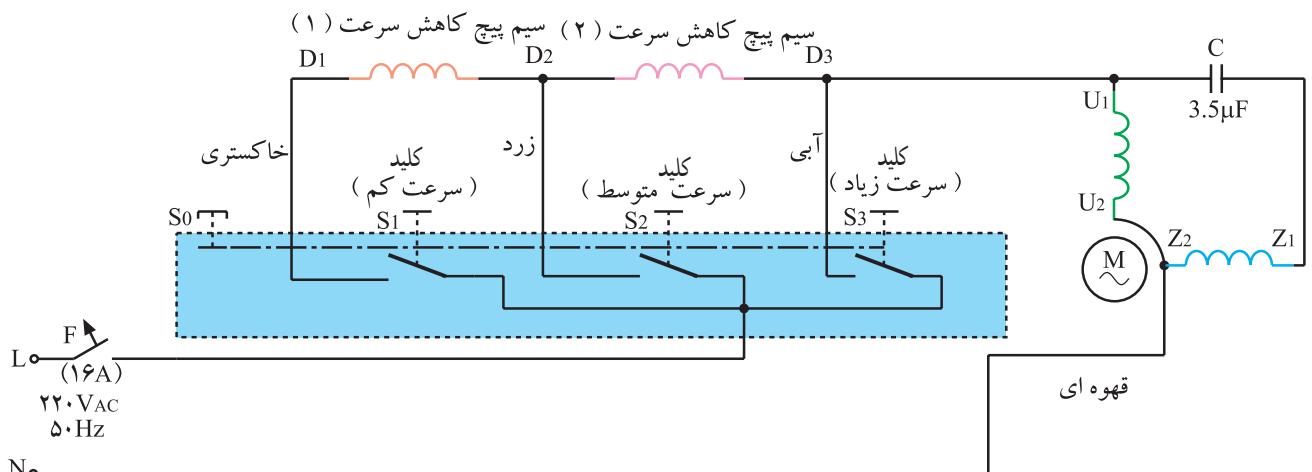
شکل ۷-۲۰۴ یک نوع پنکه‌ی رومیزی سه سرعته را نشان

می‌دهد.

شکل ۷-۲۰۴

مدار الکتریکی این پنکه و پنکه‌های مشابه آن که سه سرعته و بدون چراغ نشان دهنده هستند مطابق شکل ۷-۲۰۵ است. فیوز مینیاتوری F برای حفاظت خط تغذیه‌ی پریزی است که دوشاخه‌ی پنکه به آن اتصال دارد.

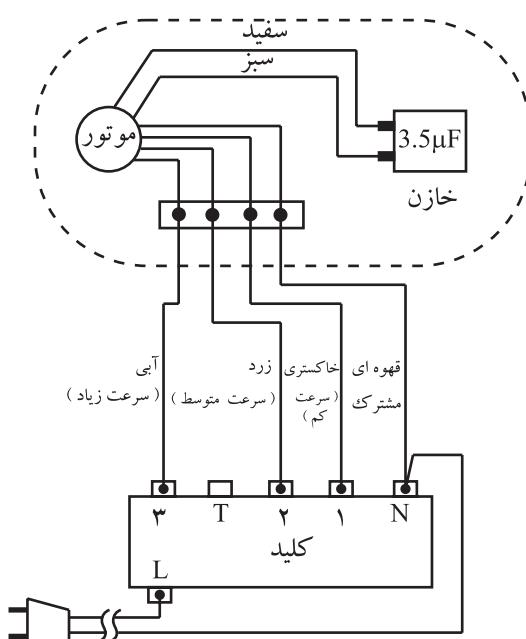

شکل ۷-۲۰۵

۷-۲۰۶ نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی شکل ۷-۲۰۵

را نشان می‌دهد.

تمرین ۶: نقشه‌های تفکیکی مدار الکتریکی شکل ۷-۲۰۵ را رسم کنید و مسیرهای جریان الکتریکی را برای سرعت‌های مختلف آن روی نقشه مشخص کنید.

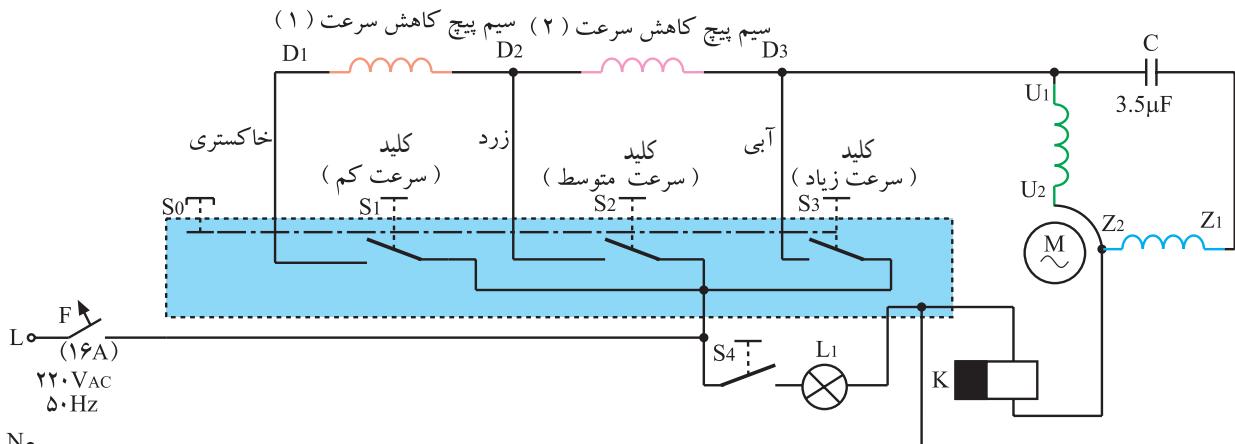
شکل ۷-۲۰۶

۱۲-۳-۷- مدار الکتریکی پنکه رومیزی سه سرعته با چراغ خواب و تایمر

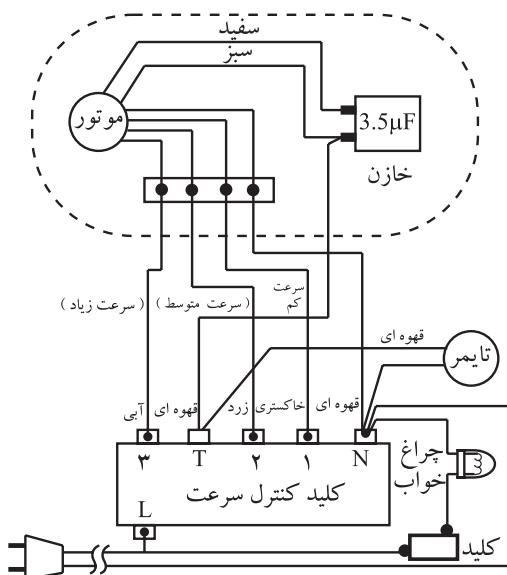

شکل ۷-۲۰۷

شکل ۷-۲۰۷ یک نوع پنکه رومیزی سه سرعته با تایمر K و زمان تنظیمی تا ۱۲۰ دقیقه و چراغ خواب H را نشان می‌دهد. مدار الکتریکی این پنکه مشابه شکل ۷-۲۰۸ است. در این مدار چراغ خواب H به وسیله‌ی کلید S₄ روشن می‌شود. اجزای دیگر مدار مشابه اجزای مدار الکتریکی شکل ۷-۲۰۵ است.

شکل ۷-۲۰۸

شکل ۷-۲۰۹

شکل ۷-۲۰۹ نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی شکل ۷-۲۰۸ را نشان می‌دهد.

تمرین ۷: نقشه‌های تفکیکی مدار الکتریکی شکل ۷-۲۰۸ را با مسیر جریان الکتریکی برای سرعت‌های مختلف رسم کنید.

۷-۱۳- کار عملی شماره‌ی (۳): روش بازکردن

پنکه‌ی رومیزی

زمان اجرای کار عملی شماره‌ی (۳): ۸ ساعت

● با توجه به محدودیت زمانی موجود در استاندارد و تجهیزات موجود در کارگاه کافی است فرآگیر بازکردن، عیب‌یابی، تعمیر و بستن فقط یک نمونه از پنکه‌های رومیزی، دیواری و ایستاده را زیر نظر مریبی کارگاه با رعایت کلیه‌ی موارد اینمی انجام دهد.

● هدف از بازکردن و بستن دستگاه پنکه، سرویس و نگهداری دوره‌ای و تعمیر آن است.

● معمولاً موارد مربوط به سرویس و نگهداری دوره‌ای را در راهنمای کاربرد دستگاه قید می‌کنند. در این نکات مهم فرایند اعمالی از قبیل بازدید و کنترل اتصال‌ها و عایق‌بندی دستگاه، روغن‌کاری، گرسن‌کاری، تعویض قطعاتی مانند کلید، تایمر، چراغ نشان‌دهنده، چراغ خواب، سیم‌های رابط با روکش نسوز، بوش‌ها، پین فلزی، خار فلزی، واشرهای فلزی و پلاستیکی، اورینگ‌ها و واشرهای لاستیکی، چرخ‌دنده‌ها، پروانه‌ی خنک‌کننده، ابر روغن‌گیر، پخش‌کن روغن، خازن، پایه، مکانیزم تغییر جهت وزش باد، محافظه‌های جلو و عقب پروانه‌ی خنک‌کننده، استاتور، روتور، موتور، قاب‌های پلاستیکی، نگهدارنده‌ی محافظه‌های جلو و عقب پروانه‌ی خنک‌کننده و ... انجام می‌شود.

شكل ۷-۲۱۰

۱-۱۳-۷- ابزار، تجهیزات و مواد مصرفی

موردنیاز

■ پنکه رومیزی مشابه شکل (۷-۱۶۹)، یک دستگاه

■ دمباریک، یک عدد

■ دم کچ، یک عدد

■ انبرقفلی مشابه شکل ۷-۲۱۰، یک عدد

■ انبردست، یک عدد

■ چکش آهنی ۲۵° گرمی، یک عدد

■ چکش پلاستیکی، یک عدد

■ چکش با سر پلاستیکی و آهنی مشابه شکل ۷-۲۱۱، یک عدد

■ سیم چین، یک عدد

■ سیم لخت کن ساده یا اتوماتیک، یک عدد

■ پولی کش مخصوص برای درآوردن بوش معیوب و

جا زدن بوش سالم، مشابه شکل ۷-۲۱۲، یک عدد

شكل ۷-۲۱۲

شکل ۷-۲۱۳

- برس سرسیم، یک عدد
- پیچ گوشتی تخت و چهارسو، یک سری
- روغندان با روغن مخصوص بوش‌های موتورهای کوچک، یک عدد
- گریس مخصوص چرخ‌دنده و مکانیزم تغییر جهت ورزش باد مشابه شکل ۷-۲۱۳، به مقدار کافی

شکل ۷-۲۱۴

- پیچ گوشتی ضربه‌خور سرتخت مشابه شکل ۷-۲۱۴، یک عدد
- خارکش، یک عدد
- خار جمع‌کن، یک عدد
- وسایل لحیم‌کاری

شکل ۷-۲۱۵

- سوهان کیفی مشابه شکل ۷-۲۱۵، یک بسته
- میز تعمیر لوازم خانگی بالوازم اندازه‌گیری، یک دستگاه
- نقشه‌ی مدار الکتریکی پنکه رومیزی، یک برگ

شکل ۷-۲۱۶

- برس سیمی مشابه شکل ۷-۲۱۶، یک عدد
- سیم رابط، ماکارونی نسوز و سرسیم، به مقدار مورد نیاز
- قطعات یدکی پنکه‌ی رومیزی جهت تعویض، به تعداد مورد نیاز

شکل ۷-۲۱۷

- پنس مشابه شکل ۷-۲۱۷، یک عدد

شکل ۷-۲۱۸

■ سنبه و سنبه نشان مشابه شکل ۷-۲۱۸، یک سری

■ مازیک علامت‌گذار، یک عدد

■ آچار بُکس میلی‌متری با بُکس‌های ۴ تا ۱۴ میلی‌متری،

یک جعبه

شکل ۷-۲۱۹

■ کولیس برای انتخاب و نصب بوش‌های موتور مشابه

شکل ۷-۲۱۹، یک عدد

شکل ۷-۲۲۰

■ میکرومتر برای اندازه‌گیری قطر محور روتور جهت انتخاب بوش‌های موتور مشابه شکل ۷-۲۲۰، یک عدد

■ پارچه‌ی تنظیف، به مقدار مورد نیاز

■ مولتی‌متر، یک دستگاه

شکل ۷-۲۲۱

■ آچار بُکس و بردارنده مغناطیسی^۱ با بُکس‌های ۱۲,۶ و ۱۶ میلی‌متری با مغناطیس^۲ دائم، دسته‌ی پلاستیکی و محور قابل انعطاف^۳ جهت برداشتن قطعات پیچ و مهره‌های فلزی و کوچک، مشابه شکل ۷-۲۲۱، یک عدد

■ ورق آهنی به ابعاد 7×5 سانتی‌متر و به ضخامت ۲ میلی‌متر، یک قطعه

■ هدایت‌کننده یا واسطه فلزی برای بیرون آوردن بوش‌های معیوب و نصب و جازدن بوش‌های نو روی درپوش‌های موتور مشابه شکل ۷-۲۲۲

شکل ۷-۲۲۲

■ لوله‌ی گالوانیزه $\frac{1}{2}$ اینچ به طول ۱۰ سانتی‌متر، یک عدد

● شکل‌های ابزار و تجهیزات نامبرده شده در این قسمت در قسمت ۱-۶-۷ همین کتاب آمده است. توجه!

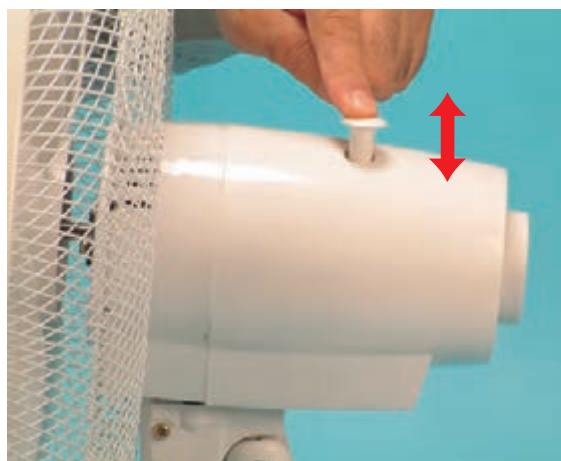

شکل ۷-۲۲۳

۴-۷-۱۳- نکات ایمنی

قبل از شروع مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) دو شاخه‌ی سیم رابط را از برق پرورن بیاورید و برای جلوگیری از برخورد اشیای تیز و برند و سرهویه‌ی داغ با سیم رابط، سیم رابط پنکه را جمع کنید و آن را با بست پلاستیکی مطابق شکل ۷-۲۲۳ بیندید.

● هنگام خرید پنکه برای جلوگیری از صدمه دیدن کودکان، نمونه‌ای را انتخاب کنید که شبکه‌های محافظ نکته‌ی مهم آن مطابق شکل ۷-۲۲۳ یا مشابه آن باشد.

شکل ۷-۲۲۴

برای ثابت کردن و تغییر جهت وزش باد پنکه از دکمه‌ی تعییه شده روی دستگاه استفاده کنید و مطابق شکل ۷-۲۲۴ با فشار دادن دکمه به سمت پایین و یا کشیدن آن به سمت بالا دستگاه را آماده‌ی کار کنید و هرگز با دست قسمت گردن دستگاه را نچرخانید زیرا به چرخدنده‌ی آن آسیب می‌رسد.

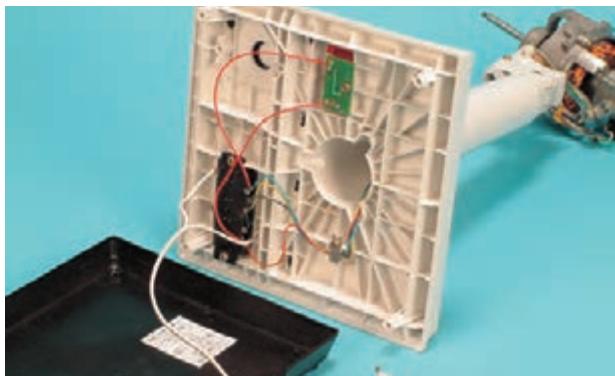

شکل ۷-۲۲۵

برای باز کردن مهره‌ی نگه‌دارنده‌ی پروانه‌ی خنک کننده، جهت حرکت پروانه را در زمان کار دستگاه ملاک قرار دهید و مهره‌ی نگه‌دارنده را در همان جهت مطابق شکل ۷-۲۲۵ باز کنید.

قبل از بازکردن اتصال‌های سیم رابط اجزای الکتریکی،
الکترونیکی و الکترومکانیکی پنکه، نقشه‌ی موتور مدار الکتریکی
دستگاه را مطابق شکل ۷-۲۲۶ یادداشت و ترسیم کنید.

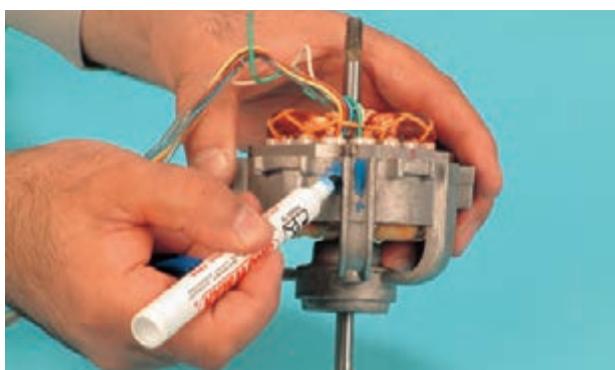

شکل ۷-۲۲۶

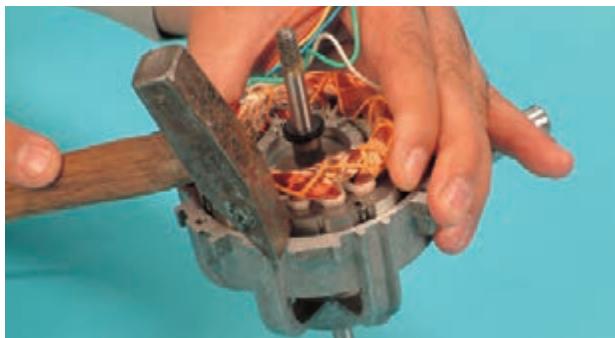
شکل ۷-۲۲۷

در صورت استفاده از بست فلزی، برای جلوگیری از
اتصال سیم‌های رابط و عایق‌بندی آن از عایق پلاستیکی مطابق
شکل ۷-۲۲۷ استفاده کنید.

شکل ۷-۲۲۸

قبل از بیرون آوردن استاتور از درپوش سمت محور یا
جلوی موتور، مطابق شکل ۷-۲۲۸ محل قرار گرفتن سیم‌های
رابط موتور را با مارچیک یا سمبونشان تیز نشانه‌گذاری کنید.

شکل ۷-۲۲۹

هنگام بیرون آوردن هسته‌ی استاتور از داخل درپوش
سمت محور موتور، به محل نصب پیچ‌های درپوش ضربه نزنید
(شکل ۷-۲۲۹).

شکل ۷-۲۳۰

▲ قبل از بیرون آوردن واشر لاستیکی ابتدا پین فلزی را از محور موتور بیرون بیاورید (شکل ۷-۲۳۰).

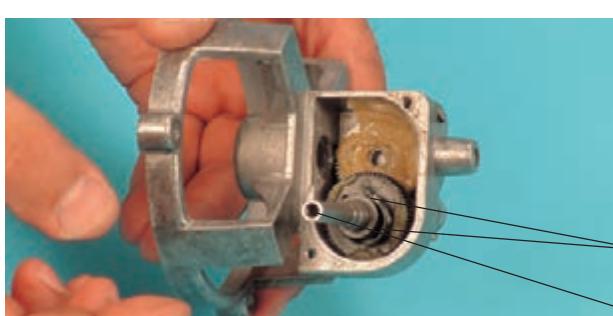
شکل ۷-۲۳۱

▲ پین فلزی نگهدارندهٔ پروانهٔ خنک کننده را مطابق شکل ۷-۲۳۱ با انبرقفلی مناسبی محکم بگیرید و با حرکت چرخشی، آن را از محور روتور بیرون بیاورید.

شکل ۷-۲۳۲

● توجه! هنگام سوار کردن قطعات مکانیزم تغییر جهت وزش باد، ابتدا چرخ‌دانه‌ها را مطابق شکل ۷-۲۳۲ گریس کاری کنید.

شکل ۷-۲۳۳

▲ مطابق شکل ۷-۲۳۳ محور مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه را طوری نصب کنید که ساقمه‌ها دقیقاً در محل خود قرار گیرند.

ساقمه‌ها

محور مکانیزم

- قبل از شروع کار عملی شمارهٔ (۳) نکات اینمی ۷-۱۲-۲ را به دقت مطالعه کنید و به خاطر بسپارید.
- در تمام مراحل کار، موارد اینمی مربوط به دستگاه و حفاظت شخصی را رعایت کنید.
- نکات مهم
 - به هشدارهای کار با دستگاه توجه کنید و کلیه نکات اینمی را که قبلاً فراگرفته‌اید مجدداً به کار ببرید.

۳-۷-۱۳-۳-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت اول)

روش بازکردن پروانه‌ی خنک‌کننده

قبل از شروع این مرحله از کار عملی دوشاخه‌ی

سیم رابط پنکه را از پریز برق بیرون بیاورید.

شکل ۷-۲۳۴

- دستگاه پنکه شکل ۷-۲۳۴ را دقیقاً مورد بررسی قرار دهید و قبل از هر اقدامی، نحوه‌ی بازکردن نکته‌ی مهم صحیح دستگاه را از طریق مشاهده‌ی دقیق تجزیه و تحلیل کنید.

شکل ۷-۲۳۵

- مطابق شکل ۷-۲۳۵ بست قفل‌کننده‌ی شبکه‌های محافظ جلو و عقب پروانه‌ی خنک‌کننده را بازکنید تا هر دو محافظ از یکدیگر جدا شونند.

شکل ۷-۲۳۶

- پس از برداشتن شبکه‌ی محافظ جلوی پروانه، مطابق شکل ۷-۲۳۶ با یک دست پروانه را نگهدارید و با دست دیگر مهره‌ی نگه‌دارنده‌ی پروانه را در جهت فلش (جهت حرکت عقربه‌های ساعت) باز کنید.

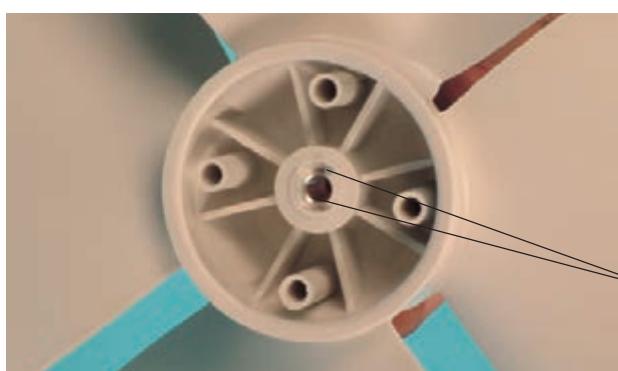
شکل ۷_۲۳۷

- در شکل ۷_۲۳۷ مهره‌ی نگهدارنده‌ی پروانه را که از محور باز شده است، مشاهده می‌کنید.

شکل ۷_۲۳۸

- پس از تمیز کردن قسمت بیرونی محور، مطابق شکل ۷_۲۳۸ پروانه را به آرامی از محور روتور بیرون بیاورید.

شکل ۷_۲۳۹

- شبکه پلاستیکی پشت پروانه که با پیچ گوشته در شکل ۷_۲۳۹ نشان داده شده به منظور تقویت و استحکام پیشتر پروانه تعبیه شده است. در این شکل محل قرار گرفتن پین روی محور روتور را مشاهده می‌کنید.

محل قرار گرفتن
پین روی محور

۴-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت دوم)

روش بازکردن شبکه‌ی محافظ عقب پروانه‌ی خنک‌کننده

توجه!

- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۳-۷-۱۳ انجام می‌شود.

شکل ۷-۲۴۰

● مطابق شکل ۷-۲۴۰ بوسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ‌های نگه‌دارنده‌ی شبکه‌ی محافظ عقب پروانه را باز کنید.

شکل ۷-۲۴۱

● پس از بازکردن دو عدد پیچ نگه‌دارنده، بوش‌های پلاستیکی را مطابق شکل ۷-۲۴۱ از محل نصب آنها بیرون بیاورید.

شکل ۷-۲۴۲

● شبکه‌ی محافظ را مطابق شکل ۷-۲۴۲ با دست بگیرید و به آرامی آن را از محل نصب خارج کنید.

شکل ۷-۲۴۳

● در شکل ۷-۲۴۳ شبکه‌های محافظ پروانه، پروانه، مهره‌ی نگه‌دارنده‌ی پروانه، بوش‌های پلاستیکی، پیچ‌های نگه‌دارنده شبکه‌ی محافظ عقب پروانه، پایه و قسمت مربوط به موتور پنکه را مشاهده می‌کنید.

۵-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت سوم)

روش باز کردن قاب‌های پلاستیکی موتور

- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۴-۱۳-۷-انجام می‌شود.

شکل ۷-۲۴۴

- با باز شدن پیچ‌های نگهدارنده‌ی شبکه‌ی محافظ عقب پروانه، قاب پلاستیکی جلوی موتور آزاد می‌شود و می‌توان آن را مطابق شکل ۷-۲۴۴ از محل آن بیرون آورد.

شکل ۷-۲۴۵

- در شکل ۷-۲۴۵ قاب پلاستیکی جلوی موتور را مشاهده می‌کنید که جهت نصب شبکه‌ی محافظ عقب پروانه و پیچ و بوش نگهدارنده‌ی آن شیار و سوراخ‌هایی روی آن تعابیه شده است.

شکل ۷-۲۴۶

- به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ نگهدارنده‌ی دکمه‌ی انتخاب تغییر جهت وزش باد پنکه را مطابق شکل ۷-۲۴۶ باز کنید.

- دکمه‌ی انتخاب تغییر جهت وزش باد پنکه را از محل نصب آن مطابق شکل ۷-۲۴۷ بیرون بیاورید.

شکل ۷-۲۴۷

- به وسیله‌ی پیچ گوشته‌ی چهارسوی مناسب، پیچ نگه‌دارنده‌ی قاب پلاستیکی به قسمت عقب موتور را مطابق شکل ۷-۲۴۸ باز کنید.

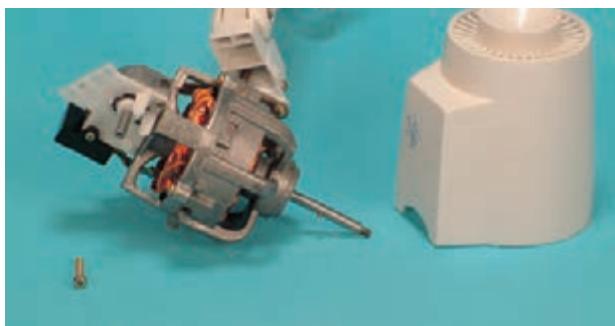
شکل ۷-۲۴۸

- قاب یا دربوش پلاستیکی را به طور کشویی و آرام از محل آن بیرون بیاورید (شکل ۷-۲۴۹).

شکل ۷-۲۴۹

- در شکل ۷-۲۵۰ قاب پلاستیکی عقب موتور، پیچ نگه‌دارنده‌ی قاب و موتور تک فاز با خازن دائم کار را مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۲۵۰

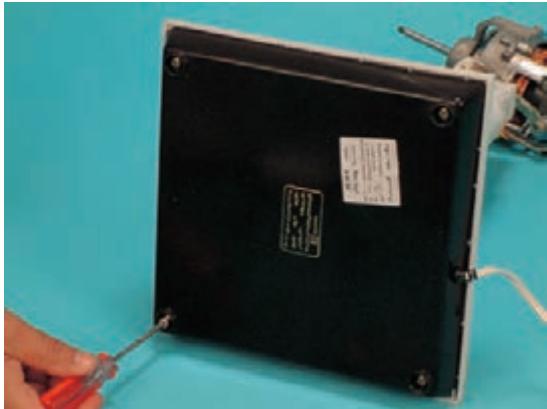
۶-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳)

(قسمت چهارم)

روش بازکردن کفی زیرپایه

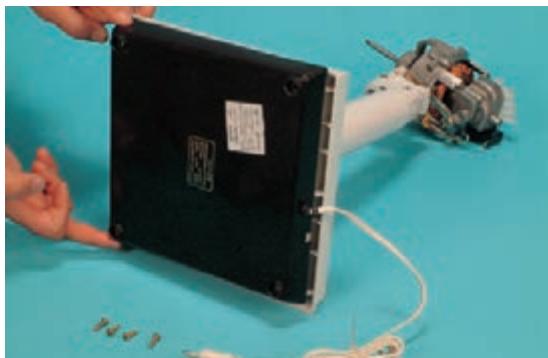
- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۵-۱۳-۷-۱۳ انجام می‌شود.

توجه!

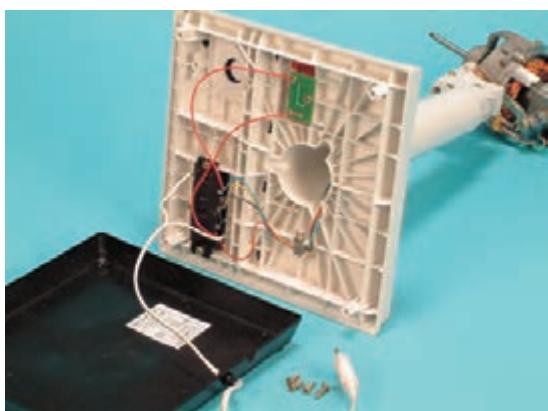
شكل ۷-۲۵۱

- مطابق شکل ۷-۲۵۱ پیچ‌های نگه‌دارنده‌ی کفی پایه را به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی چهارسوی مناسب باز کنید.

شكل ۷-۲۵۲

- مطابق شکل ۷-۲۵۲ ۷ پس از باز شدن پیچ‌های نگه‌دارنده‌ی کفی پایه، کفی پایه را با دوست بگیرید و به آرامی آن را از پایه جدا کنید.

شكل ۷-۲۵۳

- در شکل ۷-۲۵۳ کفی از پایه جدا شده و ارتباط سیم‌های رابط به کلید و چراغ نشان‌دهنده را نشان می‌دهد.

توجه!

- در این مرحله از کار عملی یادداشت و ترسیم نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی را شروع کنید.

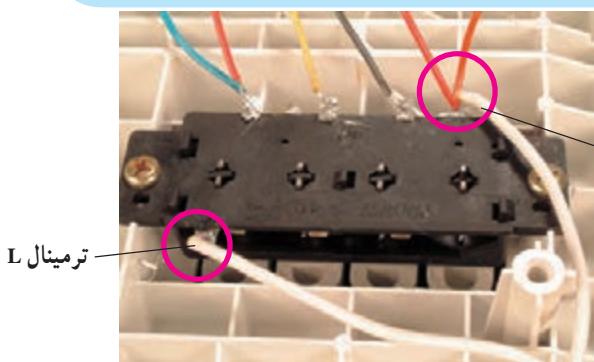
۷-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره ۵ (۳)

(قسمت پنجم)

روش بازکردن سیم رابط از کلید

توجه!

- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۶-۱۲-۷ انجام می‌شود.

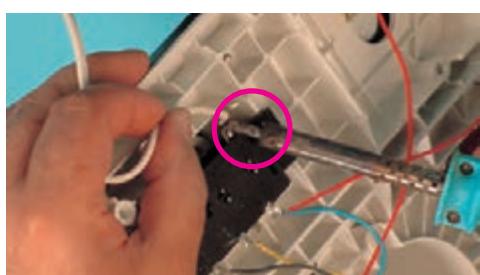
شکل ۷-۲۵۴

در شکل ۷-۲۵۴ محل اتصال سیم‌های رابط به ترمینال

کلید را نشان می‌دهد.

ترمینال سیم N

ترمینال L

شکل ۷-۲۵۵

مطابق شکل ۷-۲۵۵ به وسیله‌ی هویه، اتصال‌های سیم

رابط به ترمینال کلید را باز کنید.

شکل ۷-۲۵۶

پس از ذوب شدن لحیم اتصال دهنده‌ی سیم‌های رابط به

ترمینال کلید، مطابق شکل ۷-۲۵۶ سیم رابط اصلی را از سیم

رابط چراغ نشان‌دهنده جدا کنید.

شکل ۷-۲۵۷

در شکل ۷-۲۵۷ کفی پایه و سیم رابط پنکه را مشاهده

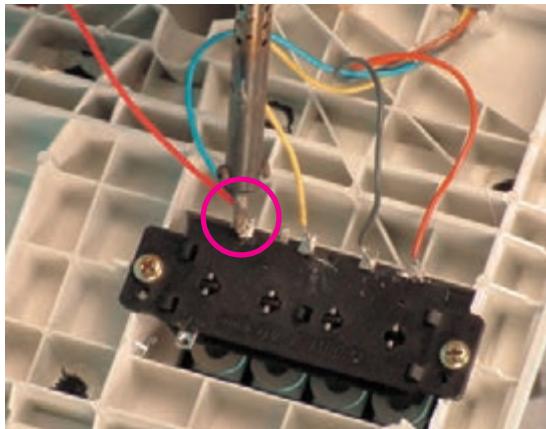
می‌کنید.

(۳) قسمت ششم) ۷-۱۳-۸- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳)

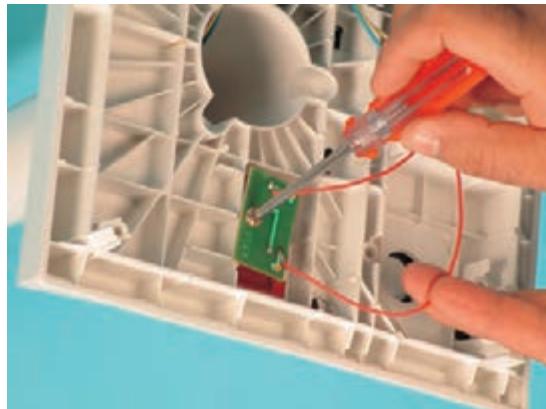
روش بازکردن چراغ نشان دهنده

توجه! ۷-۱۳-۷- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۷-۱۲-۷ انجام می‌شود.

شکل ۷-۲۵۸

- همان‌طور که در شکل ۷-۲۵۶ نشان داده شد، اتصال یک سیم رابط چراغ نشان دهنده از ترمینال کلید باز شده است.
- مطابق شکل ۷-۲۵۸ به‌وسیله‌ی هویه سرسیم دیگر سیم رابط چراغ را از ترمینال کلید باز کنید.
- با باز شدن این اتصال، سیم رابط دورکم موتور نیز از ترمینال کلید جدا می‌شود.

شکل ۷-۲۵۹

- به‌وسیله‌ی پیچ گوشته‌ی چهارسوی مناسب، پیچ نگه‌دارنده‌ی قاب چراغ نشان دهنده را به پایه‌ی پنکه باز کنید (شکل ۷-۲۵۹).

شکل ۷-۲۶۰

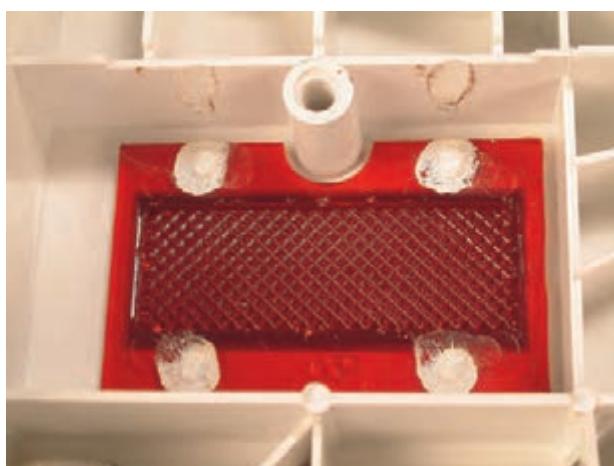
- شکل ۷-۲۶۰ مقاومت محدود کننده‌ی جریان و ولتاژ لامپ نئون چراغ نشان دهنده را نشان می‌دهد. مقدار این مقاومت ۳۳ کیلواهم است و با لامپ سری می‌شود.

شکل ۷-۲۶۱

- در شکل ۷-۲۶۱ طرف دیگر قاب چراغ نشان دهنده را مشاهده می کنید.

اتصال های سیم رابط چراغ نشان دهنده به ترمینال های مدار چاپی قاب را بازدید و کنترل کنید. در صورتی که نقصی مشاهده شد آن را اصلاح کنید.

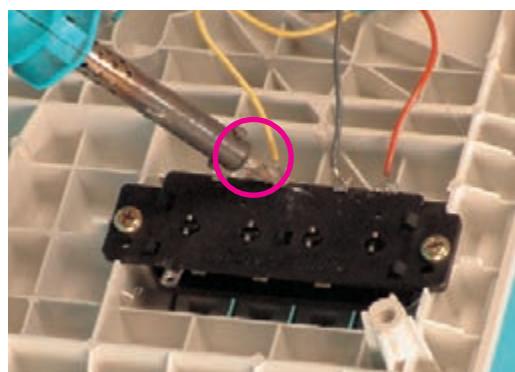
شکل ۷-۲۶۲

- در شکل ۷-۲۶۲ روپوش پلاستیکی روی چراغ نشان دهنده را مشاهده می کنید. هنگام سرویس دوره ای پنکه روپوش پلاستیکی چراغ را تمیز کنید تا وضعیت روشن بودن چراغ بهتر رؤیت شود.

۹-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره ۵(۳) (قسمت هفتم)

روش بازکردن کلید

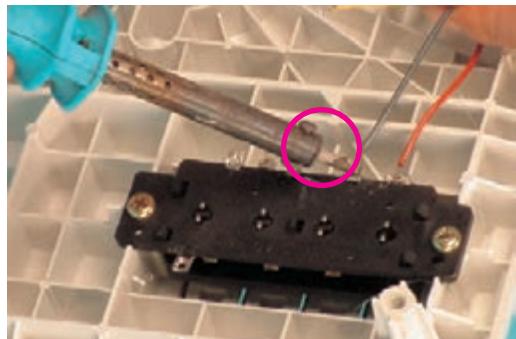
- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۸-۱۳-۷ انجام می شود. توجه!

شکل ۷-۲۶۳

- اتصال های دو ترمینال کلید در مراحل ۷-۱۳-۷ و ۷-۱۳-۸ باز شده است.

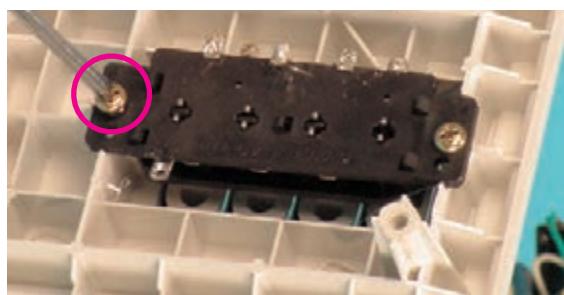
مطابق شکل ۷-۲۶۳ به وسیله‌ی هویه اتصال سرسیم دور متوسط موتور به ترمینال کلید را باز کنید.

شکل ۷_۲۶۴

- مطابق شکل ۷_۲۶۴ اتصال سرسریم دور زیاد موتور به ترمینال کلید را به وسیله‌ی هویه بازکنید.

- اتصال سرسریم مشترک موتور به ترمینال سمت راست کلید را نیز با هویه بازکنید (شکل ۷_۲۶۴).

شکل ۷_۲۶۵

- پس از باز شدن سرسریم، سیم‌های رابط موتور، چراغ نشانده‌نده و سیم رابط اصلی پنکه به کلید، به وسیله‌ی پیچ‌گوشی چهارسوی مناسب، پیچ‌های نگهدارنده‌ی کلید به پایه‌ی دستگاه را مطابق شکل ۷_۲۶۵ بازکنید.

شکل ۷_۲۶۶

- مطابق شکل ۷_۲۶۶ پس از باز شدن پیچ‌های نگهدارنده‌ی کلید به پایه، کلید را به آرامی از محل آن بیرون بیاورید.

شکل ۷_۲۶۷

پلاتین های متحرک
پلاتین ثابت

- در شکل ۷_۲۶۷ پلاتین‌های ثابت و متحرک کلید مشاهده می‌شود.

شکل ۷_۲۶۸

- در شکل ۷_۲۶۸ طرف دیگر کلید نشان داده شده است.

- برای بیرون آوردن قاب پلاستیکی شستی کلید، آن را مطابق شکل ۷-۲۶۹ با دست بگیرید و به طرف بالا بکشید.

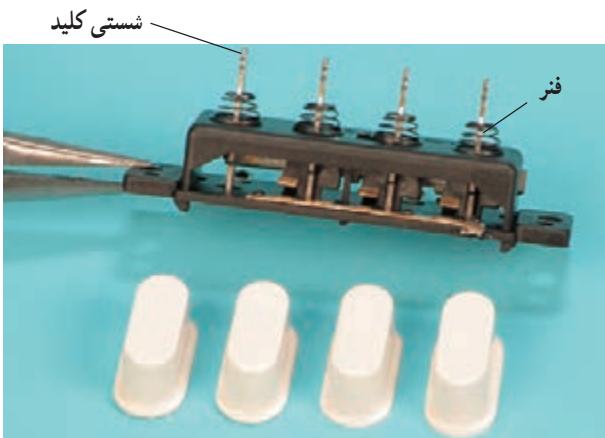

شکل ۷-۲۶۹

- در شکل ۷-۲۷۰ قاب پلاستیکی شستی کلید را مشاهده می کنید که از شستی کلید جدا شده است.

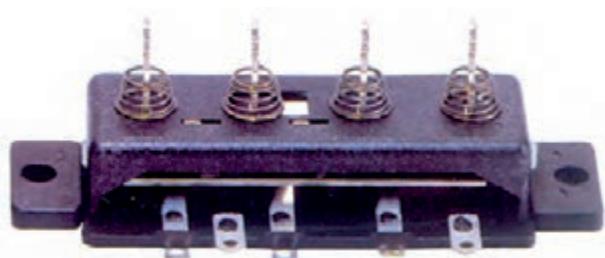

شکل ۷-۲۷۰

شکل ۷-۲۷۱

- در شکل ۷-۲۷۱ ۷-۲۷۱ قاب های پلاستیکی، فرنها، شستی های کلید و پلاتین های ثابت و متحرک کلید را مشاهده می کنید.

شکل ۷-۲۷۲

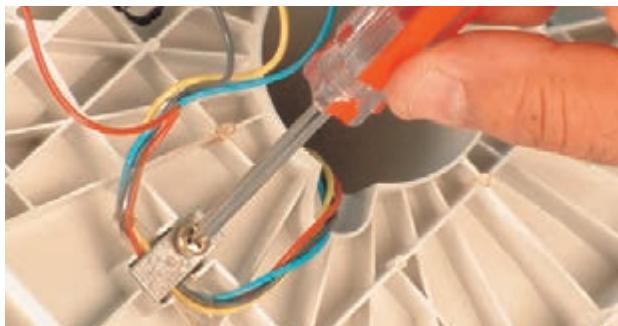
- در شکل ۷-۲۷۲ یک نوع کلید نو پنکه را نشان می دهد. هنگام تعویض کلید دقّت کنید که مشخصات کلید نو با کلید معیوب پنکه کاملاً مطابقت داشته باشد.

۱۵-۷-۱۳-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت هشتم)

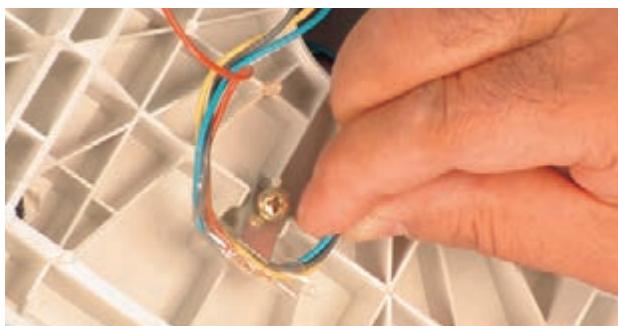
روش باز کردن گلوبی از روی پایه

توجه! ۷-۱۳-۹-کار در ادامه‌ی کار ۷-۱۳-۶ انجام می‌شود.

شکل ۷-۲۷۳

- مطابق شکل ۷-۲۷۳ به وسیله‌ی پیچ گوشته‌ی چهار سوی مناسب، پیچ بست فلزی نگهدارنده‌ی سیم‌های رابط موتور را شل کنید.

شکل ۷-۲۷۴

- سیم‌های رابط موتور را مطابق شکل ۷-۲۷۴ از زیربست فلزی بیرون بیاورید.

شکل ۷-۲۷۵

- سیم‌های رابط موتور را از داخل استوانه‌ی پایه بیرون بیاورید (شکل ۷-۲۷۵).

شکل ۷-۲۷۶

- مطابق شکل ۷-۲۷۶ سیم‌های رابط موتور را از شیار گلویی پنکه بیرون بیاورید.

شکل ۷-۲۷۷

- مهره‌ی شش‌گوش مربوط به پیچ نگهدارنده‌ی گلویی به پایه را مطابق شکل ۷-۲۷۷ به طرف خود بچرخانید.

شکل ۷-۲۷۸

- مطابق شکل ۷-۲۷۸ به وسیله‌ی آچاربکس مناسب مهره پیچ نگهدارنده‌ی گلویی را باز کنید.

شکل ۷-۲۷۹

- پس از بازشدن مهره‌ی پیچ گلویی، پیچ گلویی را با دمباریک از محل آن به آرامی بیرون بیاورید (شکل ۷-۲۷۹).

شکل ۷-۲۸۰

● در شکل ۷-۲۸۰ پیچ، بوش فلزی شش‌گوش، واشر

فرنی و مهره‌ی شش‌گوش را مشاهده می‌کنید.

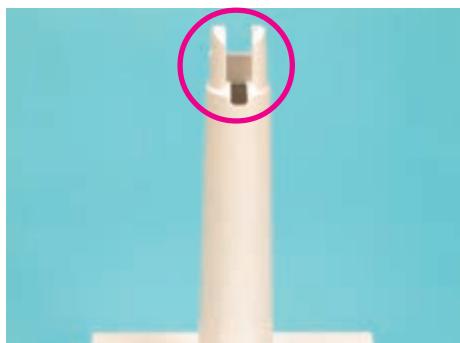

شکل ۷-۲۸۱

● پس از بازشدن پیچ و مهره‌ی نگهدارنده‌ی گلویی به

پایه‌ی پنکه، به آرامی پایه را مطابق شکل ۷-۲۸۱ به طرف خود

بکشید تا از گلویی جدا شود.

شکل ۷-۲۸۲

● شکل ۷-۲۸۲ گلویی مربوط به پایه‌ی پنکه را مشاهده

می‌کنید.

● در اثر سقوط و افتادن پنکه و جابجایی نادرست، قسمت نشان داده شده در شکل دچار شکستگی می‌شود

توجه!

و نیاز به تعویض پایه دارد. مراقبت و نگهداری صحیح، از ایجاد چنین آسیبی جلوگیری می‌کند.

۱۱-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳)

(قسمت نهم)

روش بازکردن گلویی از موتور

توجه!

● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۳-۱۰ ۷-۱۳ انجام می‌شود.

شکل ۷-۲۸۳

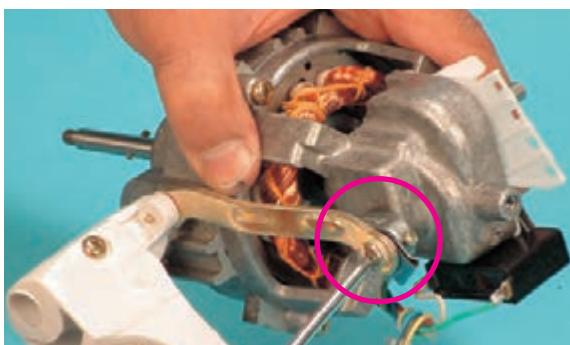
● بست نگهدارنده‌ی سیم‌های رابط موتور به بازوی

در پوش عقب موتور را مطابق شکل ۷-۲۸۳ باز کنید.

شکل ۷-۲۸۴

- بهوسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ نشان داده شده در شکل ۷-۲۸۴ را شل کنید تا پیچ مربوط به اهرم گلویی باز شود.

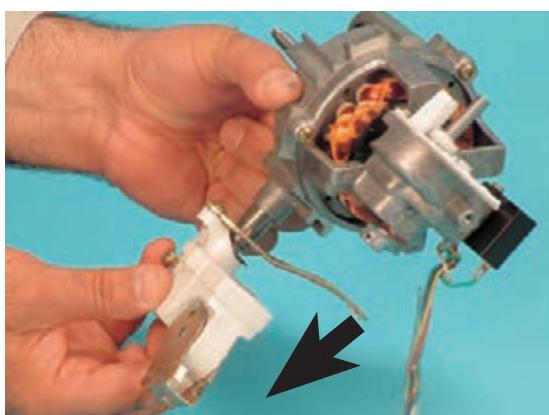
شکل ۷-۲۸۵

- پیچ نگهدارنده‌ی اهرم گلویی را مطابق شکل ۷-۲۸۵ با پیچ گوشتی چهارسوی مناسب باز کنید.

شکل ۷-۲۸۶

- مطابق شکل ۷-۲۸۶ بهوسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب پیچ نگهدارنده‌ی گلویی به میله‌ی متصل به درپوش جلوی موتور را شل کنید.

شکل ۷-۲۸۷

- گلویی را مطابق شکل ۷-۲۸۷ به طور کشویی از میله‌ی متصل به موتور بیرون بیاورید.

شکل ۷-۲۸۸

- در شکل ۷-۲۸۸ گلویی و متعلقات آن را نشان می‌دهد.

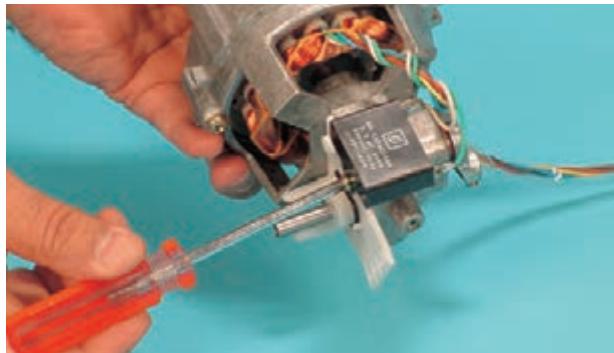

۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳)

(قسمت دهم)

روش باز کردن خازن دائم کار موتور

- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۲-۱۱-۷-۱۲-۱۱-۷ انجام می‌شود.

شکل ۷-۲۸۹

شکل ۷-۲۹۰

- مطابق شکل ۷-۲۸۹ به وسیله‌ی پیچ گوشته‌ی چهار سوی

مناسب، پیچ نگه‌دارنده خازن به بدنه‌ی موتور را باز کنید.

- با توجه به شکل ۷-۲۹۰ این خازن دارای اطلاعات زیر

است :

– ظرفیت $3/5$ میکروفاراد با خطای $\pm 10\%$

– ولتاژ 250 ولت متناوب

– فرکانس 50 هرتز

– درجه حرارت محیط با کارایی مناسب (۲۵- تا

$+85$) درجه سانتی گراد

توجه!

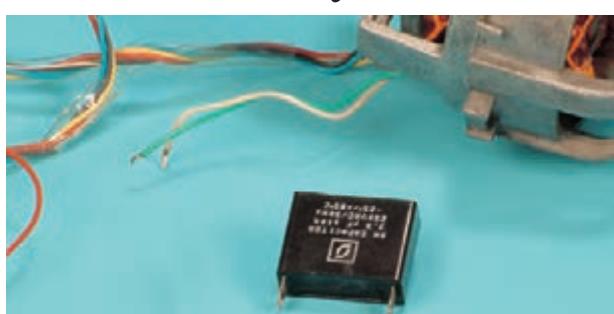
را باز کنید.

شکل ۷-۲۹۱

- پس از تکمیل اطلاعات نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی به وسیله‌ی هویه اتصال سیم‌های رابط موتور به خازن را باز کنید

(شکل ۷-۲۹۱).

شکل ۷-۲۹۲

- در شکل ۷-۲۹۲ خازن و سیم‌های رابط موتور

به صورت جدا شده مشاهده می‌شود.

۱۳-۷-۱۳-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳)

(قسمت یازدهم)

روش بازکردن درپوش عقب موتور و مکانیزم تغییر

جهت وزش باد پنکه

توجه! مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۲-۷-۱۲-۷ انجام می‌شود.

شکل ۷-۲۹۳

به وسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ‌های

موتور را مطابق شکل ۷-۲۹۳ باز کنید.

شکل ۷-۲۹۴

مطابق شکل ۷-۲۹۴ ۷ پس از بازکردن پیچ‌های موتور،

درپوش عقب موتور و مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه را به آرامی از محور روتور جدا کنید تا درگیری دندوهای سرمحور روتور با دندوهای مکانیزم تغییر جهت وزش باد آزاد شود و مکانیزم و روتور آسیب نبینند.

شکل ۷-۲۹۵

هنگام جدا کردن درپوش عقب موتور، دقّت کنید تا

سیم‌های رابط موتور آسیب نبینند (شکل ۷-۲۹۵).

شکل ۷-۲۹۶

شکل ۷-۲۹۶ ۷ درپوش عقب موتور و قسمت مکانیزم

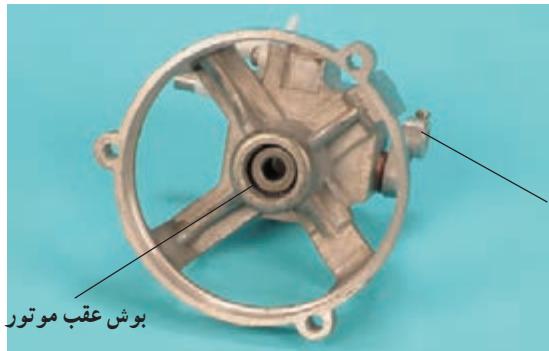
تغییر جهت وزش باد پنکه را نشان می‌دهد.

- چنان‌چه مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه معیوب باشد، مکانیزم گیر می‌کند و تغییر جهت وزش باد انجام

نکته‌ی مهم

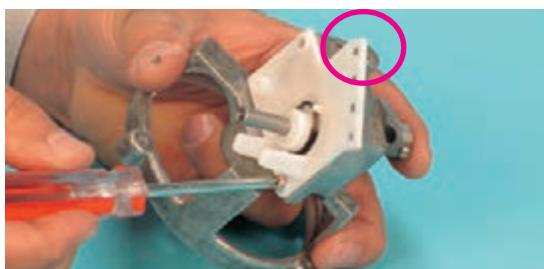
نمی‌شود.

شکل ۷-۲۹۷

قسمت متحرک مکانیزم
تغییر جهت وزش باد

- در صورتی که پنکه هنگام راه‌اندازی و شروع کار گیر کند و راه نیفتد یا هنگام کار سرعتش کم و زیاد شود نکته‌ی مهم و ایجاد سروصدای ناهنجار کند امکان دارد بوش عقب موتور معیوب باشد، لذا بایستی آن را تعویض و روغنکاری کنید.

شکل ۷-۲۹۸

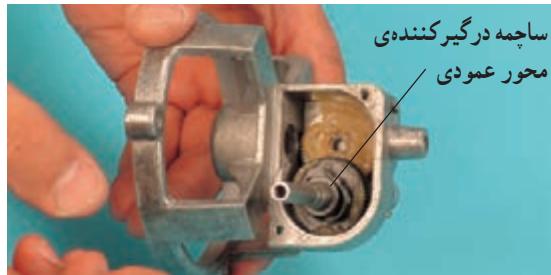
● مطابق شکل ۷-۲۹۸ به‌وسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ نگهدارنده‌ی درپوش مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه را باز کنید.

- محل پیچ که در شکل ۷-۲۹۸ با دایره مشخص شده مربوط به پیچ نگهدارنده‌ی خازن است که در کار ۷-۱۳-۱۲ باز نشد. این پیچ توانماً برای نگهداری درپوش مکانیزم تغییر جهت وزش باد هم استفاده می‌شود.

شکل ۷-۲۹۹

● در شکل ۷-۲۹۹ پیچ‌های نگهدارنده‌ی درپوش، درپوش محور عمودی مکانیزم و چرخ‌دنده‌های مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه مشاهده می‌شود.

شکل ۷-۳۰۰

- شکل ۷-۳۰۰ وضعیت قرار گرفتن محور، چرخ دنده های مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه را به طور دقیق نشان می دهد.

● برای روان سازی حرکت چرخ دنده های مکانیزم و جلوگیری از سرو صدای آن ها، مقداری گریس داخل

محفظه استفاده شده است. افزایش بیش از حد گریس در این محفظه سبب گرم شدن اجزای مکانیزم و کاهش

نکته مهم

سرعت آن ها می شود.

شکل ۷-۳۰۱

- به وسیله ای دم باریک محور عمودی مکانیزم را به آرامی به سمت بالا بکشید تا از جای خود خارج شود (شکل ۷-۳۰۱).

شکل ۷-۳۰۲

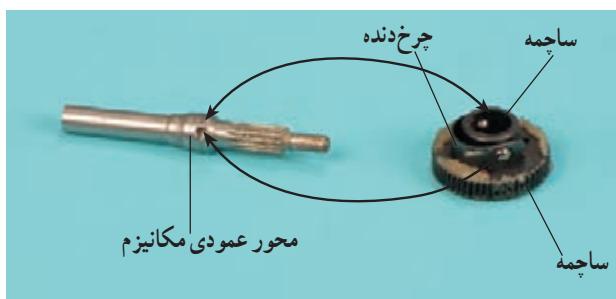
- محور عمودی مکانیزم در شکل ۷-۳۰۲ مشاهده

می شود.

شکل ۷-۳۰۳

- مطابق شکل ۷-۳۰۳ مجموعه ی چرخ دنده، ساچمه ها و نگهدارنده های ساچمه ها را با دم باریک بگیرید و از محل آن بیرون بیاورید.

شکل ۷-۳۰۴

● شکل ۷-۳۰۴ محل قرار گرفتن ساقمه های روی

چرخ دنده را در روی محور عمودی مکانیزم نشان می دهد. با قرار گرفتن ساقمه ها در محل آن ها، روی محور عمودی مکانیزم، عمل تغییر جهت وزش باد هنگامی که پنکه کار می کند، انجام می شود. برای این کار بایستی دکمه انتخاب تغییر جهت وزش باد را در شکل ۷-۳۰۵ را به داخل فشار دهید.

شکل ۷-۳۰۵

● واشر زیر چرخ دنده فوقانی را مطابق شکل ۷-۳۰۵

به وسیله دمباریک از داخل جعبه مکانیزم بیرون بیاورید.

قسمت متحرک مکانیزم

تغییر جهت وزش باد

شکل ۷-۳۰۶

● در شکل ۷-۳۰۶ اجزای مکانیزم تغییر جهت وزش باد

پنکه را مشاهده می کنید.

چرخ دنده متعلق به قسمت

مکانیزم تغییر جهت وزش باد

۱۴-۷-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت دوازدهم)

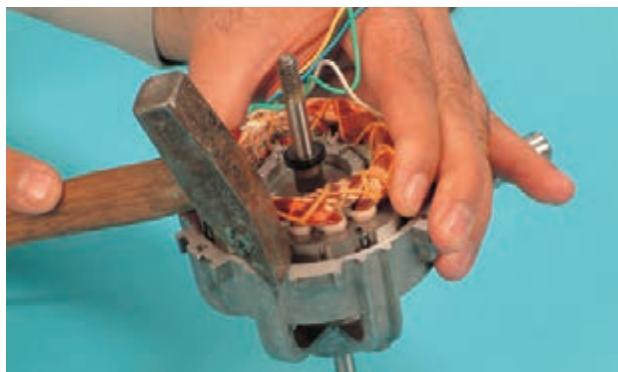
روش بیرون آوردن استاتور از درپوش جلوی موتور

توجه! مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۳-۷-۱۳-۷ انجام می‌شود.

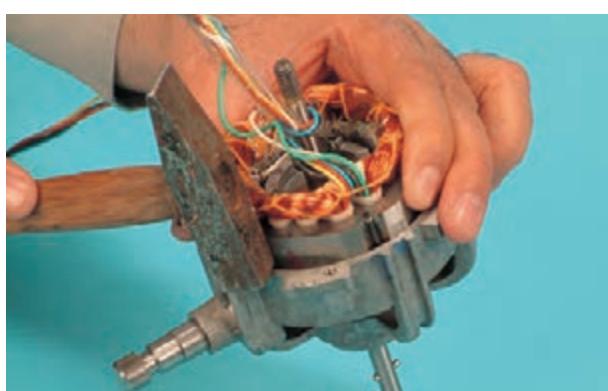
شکل ۷-۳۰۷

قبل از شروع این مرحله مطابق شکل ۷-۳۰۷ به وسیله‌ی مازیک، محل خروجی سیم‌های رابط استاتور را روی درپوش جلوی موتور علامت‌گذاری کنید تا هنگام سوار کردن یا مونتاژ استاتور داخل درپوش مشکلی پیش نیاید.

شکل ۷-۳۰۸

مطابق شکل ۷-۳۰۸ به وسیله‌ی چکش آهنی چند ضربه‌ی کوتاه و آهسته به صورت ضربدری روی لبه‌های درپوش موتور بزنید تا هسته‌ی استاتور داخل درپوش موتور جابجا شود.

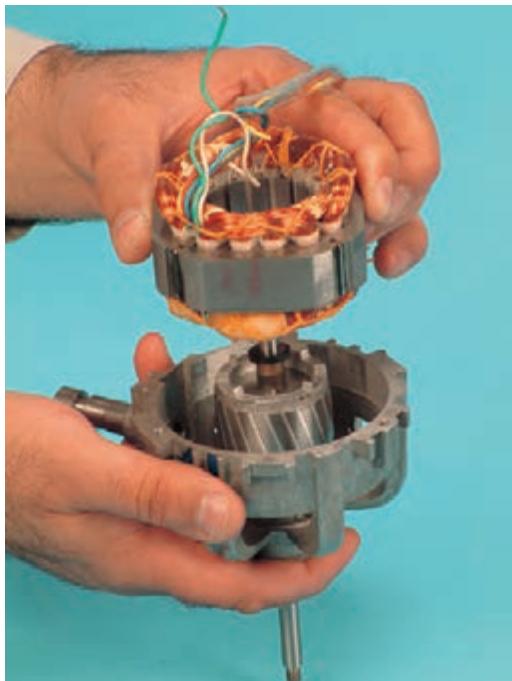
شکل ۷-۳۰۹

هنگام بیرون آوردن استاتور از داخل درپوش، دقّت کنید که هسته‌ی استاتور به طور تقریباً یکنواخت از درپوش خارج شود تا استاتور، روتور و درپوش آسیب نمیند (شکل ۷-۲۰۹).

توجه!

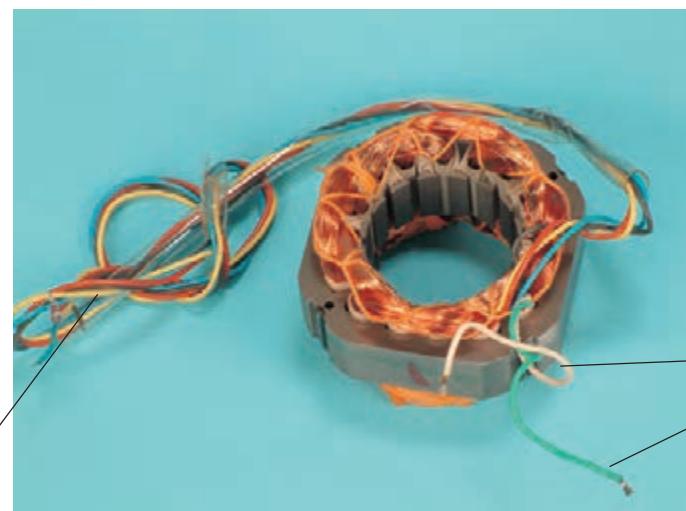
هنگام ضربه زدن به درپوش دقت کنید تا سیم پیچ استاتور و جای پیچ روی درپوش آسیب نبینند.

شکل ۷-۳۱۰

● مطابق شکل ۷-۳۱۰ از جدا شدن هسته‌ی استاتور از درپوش جلوی موتور، به آرامی استاتور را از رotor جدا کنید.

● در شکل ۷-۳۱۱ سیم‌های رابط استاتور به کلید پنکه و خازن مشاهده می‌شود.

سیم‌های رابط موتور و کلید

سیم‌های رابط
موتور و خازن

شکل ۷-۳۱۱

۱۵-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳)

(قسمت سیزدهم)

روش آزمایش استاتور

توجه!

- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۴-۱۳-۷ انجام می‌شود.

شکل ۷-۳۱۲

طبق شکل ۷-۳۱۲ مقاومت اهمی سیم پیچ اصلی در مدار الکتریکی شکل ۷-۱۹۱ را که با $(U_2 - U_1)$ نشان داده شده است اندازه بگیرید. مقدار این مقاومت باید در حدود 219° کیلواهم یا 219 اهم باشد.

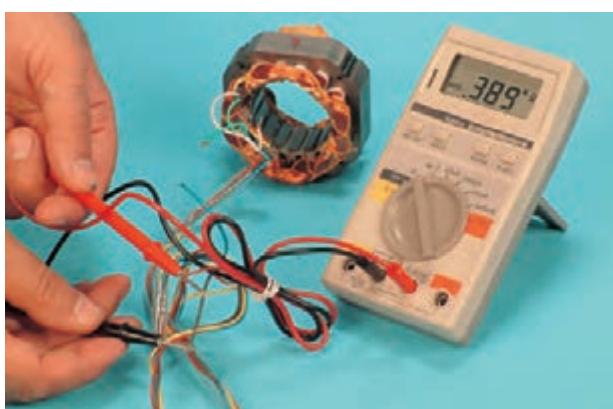
- مقادیر اندازه‌گیری شده تحت تأثیر تولرانس‌های قطعات، دستگاه‌های اندازه‌گیری و شرایط محیط قرار

نکته‌ی مهم دارد.

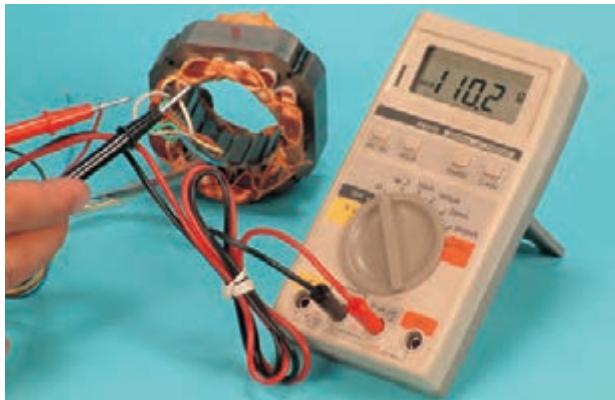
شکل ۷-۳۱۳

اهم متر شکل ۷-۳۱۳ مقاومت اهمی سیم پیچ اصلی و سیم پیچ کاهش سرعت (۲) را که به طور سری قرار دارند، 322° کیلو اهم یا 322 اهم نشان می‌دهد. که مقاومت بین سیم رابط قهوه‌ای (سیم مشترک موتور) و سیم رابط زرد (سیم رابط سرعت متوسط) است.

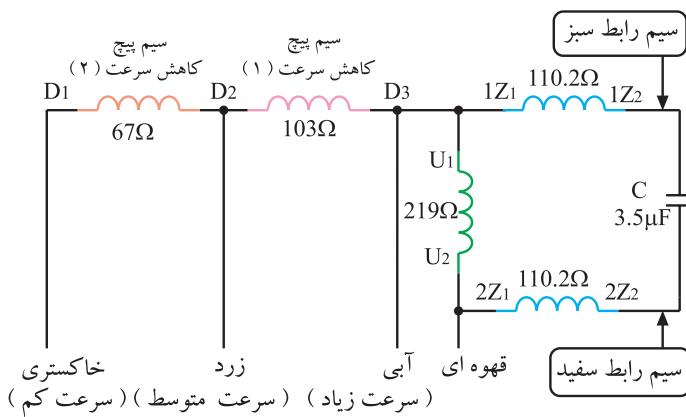

شکل ۷-۳۱۴

در شکل ۷-۳۱۴ مقاومت اهمی بین سیم رابط سرعت کم برابر با 389° کیلواهم یا 389 اهم است. این مقدار مقاومت مربوط به مجموعه‌ی سری سیم پیچ اصلی، سیم پیچ کاهش سرعت (۲) و سیم پیچ کاهش سرعت (۱) است.

شکل ۷-۳۱۵

شکل ۷-۳۱۶

- در شکل ۷-۳۱۵ مقاومت اهمی بین سیم رابط سیم پیچ کمکی و رابط مشترک موتور $\frac{110}{2} = 55$ اهم است.

شکل ۷-۳۱۷

- مقایمت بین سیم رابط (مربوط به سرعت زیاد و سیم رابط مربوط به خازن) نیز $\frac{110}{2} = 55$ اهم است. بنابراین مقاومت سیم پیچ کمکی که با $(Z_1 - Z_2)$ در مدار شکل ۷-۳۱۶ مشخص شده دو برابر مقدار $\frac{110}{2} = 55$ اهم می‌شود.

مدار الکتریکی واقعی استاتور پنکه مشابه شکل ۷-۳۱۶ است.

- تقسیم کردن سیم پیچ کمکی برای اتصال خازن در این پنکه است.
- در مدار الکتریکی دو قسمت سیم پیچ کمکی مجموعاً با $(Z_1 - Z_2)$ نشان داده می‌شود.

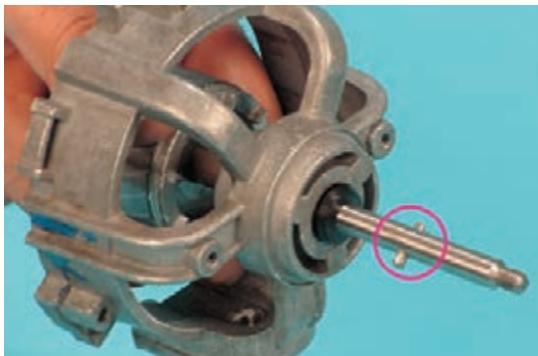
- در شکل ۷-۳۱۷ مقایمت بین سیم رابط مشترک موتور و هسته‌ی استاتور به عنوان بدنه‌ی موتور حدود 1° مگا‌اهم است که نشانه‌ی نداشتن اتصال بدنه‌ی سیم پیچ استاتور است.

۱۶-۷-۳-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت چهاردهم)

روش بیرون آوردن روتور از درپوش جلوی موتور

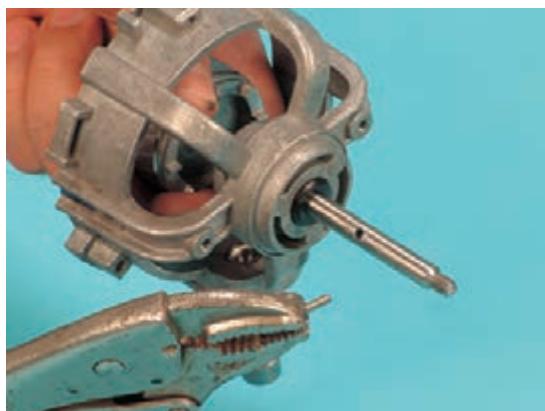
- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۴-۷-۱۳-۱۵ یا ۷-۱۳-۱۵ انجام می‌شود. توجه!

۷-۳۱۸

۷-۳۱۹

۷-۳۲۰

- همان‌گونه که در شکل ۷-۳۱۸ مشاهده می‌شود پین فلزی روی محور مانع از بیرون آمدن محور روتور از بوش درپوش می‌شود بنابراین باید پین را از محور جدا کرد.
- این پین از حرکت پروانه روی محور جلوگیری می‌کند و بدین وسیله فاصله پروانه با درپوش محفوظ می‌ماند.

- مطابق شکل ۷-۳۱۹ پین فلزی را با انبرقفلی محکم بگیرید. سپس انبرقفلی را چندبار به طرفین حرکت دهید تا پین در جای خود جایجای شود. پس از جایجایی پین انبرقفلی را به آرامی به طرف خود بکشید تا پین از محور روتور بیرون بیاید.

- در شکل ۷-۳۲۰ پین را نشان می‌دهد که از محور روتور جدا شده است.

نکته‌ی مهم ● هرگز از چکش و سمبه برای درآوردن پین از محور روتور استفاده نکنید زیرا محور روتور تاب بر می‌دارد و آسیب دیدن آن حتمی است.

● در شکل ۷-۳۲۱ درپوش جلو یا سمت محور، روتور و پین فلزی مشاهده می‌شود.

۷-۳۲۱

● در شکل ۷-۳۲۲ پین فلزی و روتور موتور پنکه‌ی رومیزی را مشاهده می‌کنید. میله‌ها یا هادی‌های کج روتور سبب حرکت سریع روتور هنگام راهاندازی می‌شود و صدای موتور را هنگام کار کم می‌کند. محور روتور را کاملاً بازدید کنید. در صورتی که ساییدگی مشاهده شد نسبت به تعویض آن اقدام کنید.

میله یا هادی‌های کج روتور

۷-۳۲۲

۱۷-۱۳-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت پانزدهم)

روش بیرون آوردن بوش معیوب از درپوش سمت
محور یا جلوی موتور

توجه! ● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۶-۱۳-۷-۱۳-۷ انجام می‌شود.

۷-۳۲۳

● در شکل ۷-۳۲۳ بوش داخل درپوش معیوب است و در اثر کار زیاد و عدم روغن کاری ساییده شده و محور روتور در داخل آن لق می‌خورد همچنین هنگام کار موتور صدای زیاد ایجاد کرده پروانه‌ی پنکه با سرعت کم می‌چرخد.

۷-۳۲۴

● بُکس مستعمل و مناسب با قطر خارجی بوش معیوب انتخاب کنید و آن را مطابق شکل ۷-۳۲۴ روی بوش قرار دهید.

۷_۳۲۵

- ورق فلزی به ابعاد تقریبی 7×5 سانتی متر و ضخامت ۲ میلی متر را مطابق شکل ۷_۳۲۵ روی بُکس قرار دهید و آن را با دست نگه دارید.

۷_۳۲۶

- مطابق شکل ۷_۳۲۶ به وسیله‌ی لوله‌ای روی ورق آهنی در قسمتی که روی بُکس قرار دارد با چکش آهنی ضربه‌ی آهسته بزنید و حرکت بوش را در جای خود به تناوب کنترل کنید تا بوش از درپوش جدا شود.

نکته‌ی مهم

- توصیه می‌شود که زیر محفظه‌ی نگه‌دارنده‌ی بوش در شکل ۷_۳۲۶ را روی تکیه‌گاهی قرار دهید تا در اثر ضربه‌ی چکش آهنی درپوش آسیب نبیند.

۷_۳۲۷

- شکل ۷_۳۲۷ بوش معیوب و درپوش را به صورت جدا از هم نشان می‌دهد.

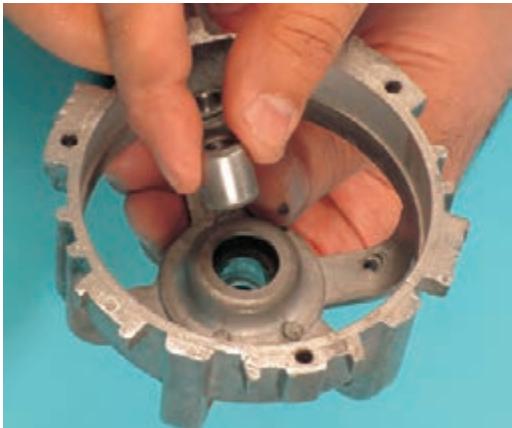

۱۸-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت شانزدهم)

روش جازدن بوش نو در درپوش سمت محور موتور

توجه!

مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۱۷-۷-۱۳-۷ انجام می‌شود.

۷-۳۲۸

شکل ۷-۳۲۸ یک عدد بوش نو را نشان می‌دهد که به منظور تعویض بوش معیوب و نصب روی درپوش جلوی موتور تهیه شده است.

قبل از نصب بوش نو در درپوش موتور، ابتدا قطر داخلی و خارجی آن را با کولیس اندازه‌گیری کنید،
توجه! همچنین قطر محور را در محلی که بوش نو روی آن قرار می‌گیرد به وسیله‌ی میکرومتر دقیقاً اندازه بگیرید. در صورت انطباق بوش با محور و درپوش آن را روی درپوش نصب کنید.

۷-۳۲۹

بوش نو را به طور عمودی در محل نصب آن مطابق شکل ۷-۳۲۹ قرار دهید.

۷-۳۳۰

قطعه ورق فلزی را روی بوش بگذارید و مطابق شکل ۷-۳۳۰ با چکش به محلی از ورق که بوش زیر آن قرار دارد ضربه‌های آهسته بزنید تا بوش به طور صحیح در محل خود نصب شود.

7-۳۳۱

- همان گونه که در شکل 7-۳۳۱ مشاهده می‌شود، بوش به‌طور همسطح در محفظه‌ی جابوشی قرار گرفته است.

7-۳۳۲

- برای این که بوش پایین‌تر برود و در جای خود نصب شود، بُکس مستعمل و مناسب قطر خارجی بوش انتخاب کنید و آن را مطابق شکل 7-۳۳۲ روی بوش قرار دهید.

7-۳۳۳

- قطعه ورق آهنی را روی بُکس قرار دهید و مطابق شکل 7-۳۳۳ به‌وسیله‌ی چکش آهنی و لوله‌ی مناسب به محلی از ورق که زیر آن بُکس قرار دارد ضربه‌های آهسته بزنید و مرتبأً نحوه‌ی نصب بوش را کنترل کنید تا بوش به‌طور صحیح در محل خود نصب شود.

7-۳۳۴

- شکل 7-۳۳۴ بوش را نشان می‌دهد که دقیقاً در محل خود نصب شده است. پس از نصب بوش به‌وسیله‌ی روغن‌دان با روغن مخصوص بوش موتورهای کوچک بوش نو و نم دور آن را روغن کاری کنید.

● دستگاه پنکه‌ی رومیزی را مجدداً مونتاژ کنید.

- عملیات بستن قطعات و اجزای پنکه برعکس حالت بازکردن آن است. دقّت کنید تا تمام قطعات و اجزا به ترتیب و به‌طور صحیح در محل خود قرار گیرند.

● برای بستن قطعات دستگاه باید از آخرین مرحله‌ی باز کردن آن شروع کنید تا به ابتدای آن بررسید.

- هنگام سوار کردن قطعات، از نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی که در مراحل باز کردن دستگاه ترسیم کرده‌اید، توجه! استفاده کنید.

● هنگام جمع کردن موتور، حتماً بوش‌های آن را با روغن مخصوص بوش موتورهای کوچک روغن کاری کنید.

- جعبه‌ی چرخ‌دنده مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه را گرس کاری کنید.

۱۹-۷-۳-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) (قسمت هفدهم)

روش آزمایش و تعیین مقاومت اهمی دستگاه در سرعت‌های مختلف

- مراحل این کار پس از تعمیر و بسته شدن دستگاه انجام می‌شود.

۷_۳۳۵

طبق شکل ۷_۳۳۵ کلیدهای پنکه را در وضعیت قطع برق قرار دهید و مقاومت مدار الکتریکی آن را توسط اهم متر اندازه‌گیری کنید. این مقاومت حدوداً باید $10\text{ M}\Omega$ باشد. این مقدار حدوداً باید $10\text{ M}\Omega$ باشد. از آن باشد که دلیلی بر سالم بودن کلیدهای پنکه است.

۷_۳۳۶

طبق شکل ۷_۳۳۶ کلید دوم از سمت چپ که مربوط به سرعت کم است در حالت وصل قرار دهید. مقاومت اهمی مدار الکتریکی پنکه نشان داده شده در شکل ۷_۱۹۵ باید حدوداً $388\text{ }\Omega$ باشد.

اگر مقدار مقاومت اهمی اندازه‌گیری شده حدوداً با مقاومت اهمی اندازه‌گیری شده در شکل ۷_۲۱۴ یکی باشد. نشانه سالم بودن مدار الکتریکی پنکه در سرعت کم است.

۷_۳۳۷

کلید سوم از قسمت چپ را فشار دهید.

- مقاومت اهمی اندازه‌گیری شده در شکل ۷_۳۳۷، باید ۱۳۲۱ اهم باشد. این مقدار مقاومت مربوط به مدار الکتریکی شکل ۷_۲۰۷ در سرعت متوسط پنکه است که باید حدوداً با مقاومت اهمی اندازه‌گیری شده در شکل ۷_۳۲۴ که مربوط به سیم پیچی استاتور برای سرعت متوسط است برابر شود تا سالم بودن مدار الکتریکی سرعت متوسط دستگاه مورد تأیید قرار گیرد.

۷_۳۳۸

کلید چهارم از سمت چپ را فشار دهید.

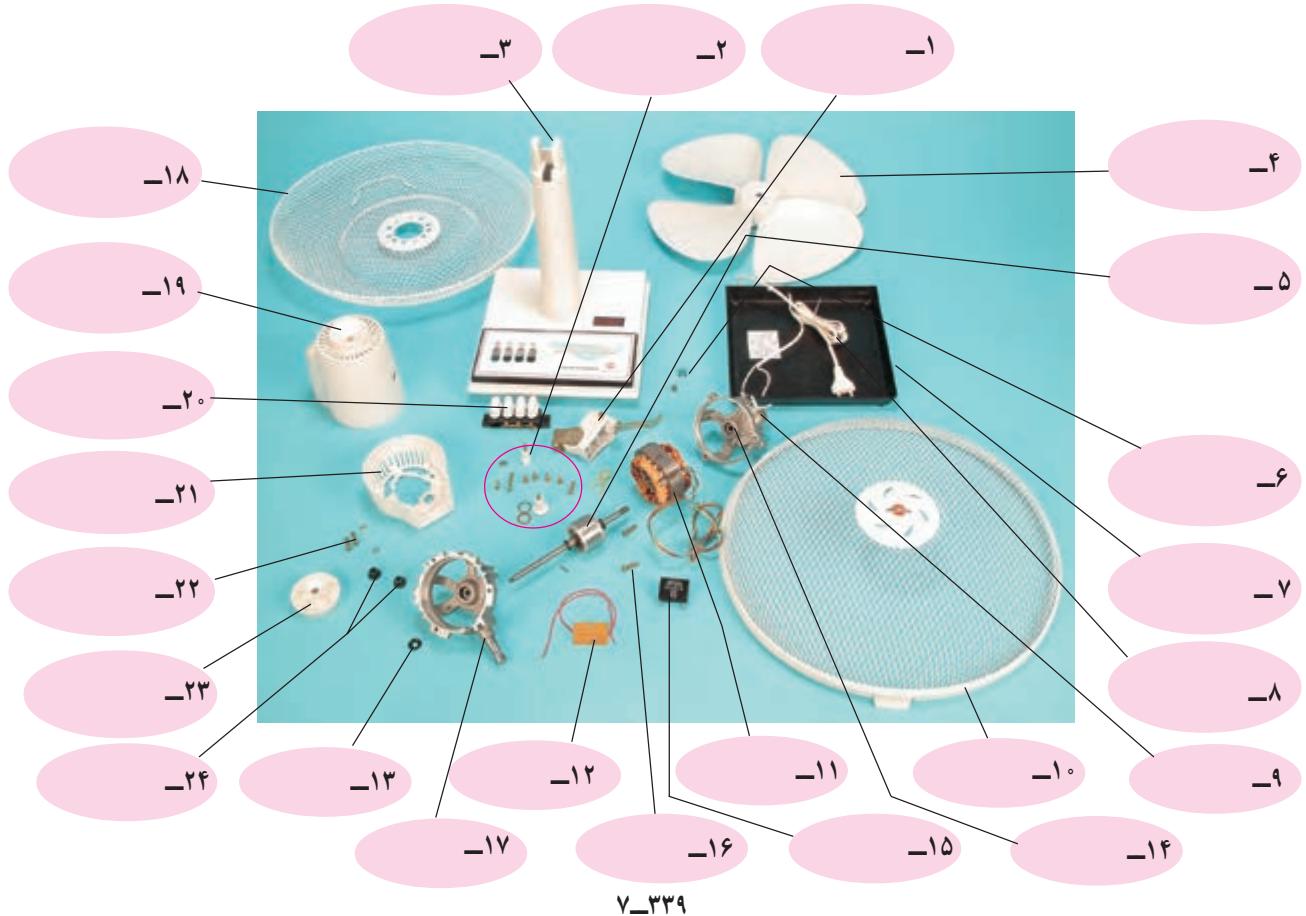
- طبق شکل ۷_۳۳۸ باید مقاومت اهمی مدار الکتریکی سرعت زیاد پنکه ۲۱۸ اهم اندازه‌گیری شود. این مقاومت مربوط به مدار الکتریکی شکل ۷_۲۰۱ است که باید با مقدار اندازه‌گیری در شکل ۷_۳۱۲ که ۲۱۹ اهم است حدوداً مطابقت داشته باشد تا سالم بودن مدار الکتریکی سرعت زیاد نیز تأیید شود.

● پس از تأیید نتایج آزمایش کار ۱۹_۱۳_۷ توسط مری کارگاه، دوشاخه‌ی سیم رابط پنکه را به پرینز برق وصل کنید و از صحت عملکرد آن مطمئن شوید.

نکات مهم ● چنان‌چه دستگاه بدون لرزش، صدا و دود کار کند و شدت جریان آن در سرعت‌های کم، متوسط و زیاد هنگام کار با تغذیه‌ی ولتاژ نامی آن‌ها در حد جریان نامی آن‌ها باشد دستگاه سالم است و می‌توان آن را مورد استفاده قرار داد.

تمرین ۷: با استفاده از اطلاعات و تجربیاتی که از اجرای کار عملی شماره‌ی (۳) کسب کرده‌اید اجزا و قطعات نشان داده شده در شکل ۷_۳۳۹ را نام ببرید.

مشاهدات و نتایجی را که از کار عملی شماره‌ی (۳) بدست آورده‌اید، به‌طور خلاصه بنویسید.

	-۱
	-۲
	-۳
	-۴
	-۵
	-۶
	-۷
	-۸
	-۹
	-۱۰

عیب یابی دستگاهها هستند. توصیه می‌شود نحوه‌ی استفاده از این جدول‌ها را دقیقاً بیاموزید و در انجام تعمیرات مورد استفاده قرار دهید.

۷-۱۴-۷- جدول عیب‌یابی، روش‌های رفع عیب، تعمیر و راهاندازی
و راهاندازی پنکه‌ی رومیزی، دیواری و ایستاده
معمولًاً کارخانه‌های سازنده برای رفع عیب دستگاهها
جدول‌هایی ارائه می‌دهند. این جدول‌ها راهنمای مناسبی برای

نوع عیب	علت	روش‌های رفع عیب، تعمیر و راهاندازی
پنکه به برق وصل شده اما با وصل کلیدها اصلاً کار نمی‌کند و چراغ نشان‌دهنده هم روشن نمی‌شود.	بریز برق ندارد.	پس از اطمینان از برق‌دار بودن شبکه‌ی برق منزل نسبت به رفع عیب پریز اقدام کنید.
۷-۱۴-۲- موتور صدای هوم می‌کند اما نمی‌چرخد.	سیم رابط معیوب است.	فیوز داخل دستگاه سوخته است. پس از رفع عیب دستگاه فیوز را تعویض کنید.
۷-۱۴-۳- پنکه هنگام کار صدای ناهمجارتولید می‌کند و لرزش شدید دارد.	کلیدها معیوب هستند.	سیم رابط معیوب بودن دوشاخه، اتصال‌ها را برقرار کنید. در صورت معیوب بودن دوشاخه، آن را تعویض کنید. در غیراین صورت سیم رابط قطع است باید آن را تعویض کنید. کلیدها را تعویض کنید.
اتصال قطع شده را برقرار کنید.	اتصال‌ها قطع است.	سیم‌های رابط معیوب را به وسیله‌ی اهم‌تر شناسایی و تعویض کنید.
موتور و چراغ نشان‌دهنده هر دو سوخته‌اند.	موتور و چراغ نشان‌دهنده را تعویض کنید. در برخی از موارد موتور قابل تعمیر است.	اتصال قطع شده را برقرار کنید.
خازن معیوب است.	بوش‌ها را تعویض کنید.	در صورت امکان موتور را تعمیر کنید و در صورتی که تعمیر موتور ممکن نباشد آن را تعویض کنید.
کلیدها معیوب هستند.	سیم‌پیچ اصلی یا کمکی قطع است.	کلید را تعویض کنید.
سیم‌های رابط داخل دستگاه معیوب هستند.	مکانیزم تعییر جهت چرخش معیوب است.	سیم‌های رابط معیوب را شناسایی و تعویض کنید.
موتور گریپاژ است.	بوش‌ها یا یاتاقان‌های موتور معیوب هستند.	مکانیزم را تعمیر یا قطعات معیوب مکانیزم را تعویض کنید. موتور را باز و گیر آن را برطرف کنید.
زاویه‌ی پره‌ها تنظیم یا پروانه‌ی خنک‌کننده را تعویض کنید.	پره‌های پروانه‌ی خنک‌کننده تاب برداشته و زاویه‌ی پره‌ها تغییر کرده است.	بوش‌ها یا یاتاقان‌های را تعویض کنید.
پره‌ی پروانه‌ی خنک‌کننده شکسته است.	چرخ‌دنده‌ها یا قطعات مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه معیوب هستند.	پروانه را تعویض کنید. چرخ‌دنده‌ها یا قطعات مکانیزم تغییر جهت

نوع عیب	علت	روش‌های رفع عیب، تعمیر و راهاندازی
	قسمتی از سیم پیچ موتور اتصال کوتاه شده است.	موتور را تعمیر یا تعویض کنید.
	محور موتور تاب برداشته یا معیوب است.	روتور را تعمیر یا تعویض کنید.
	کلیدها معیوب هستند.	کلید را تعویض کنید.
۷_۱۴_۴ فقط سرعت زیاد پنکه کار می کند.	سیم پیچ کاهش سرعت (D _۳ -D _۲) در مدار الکتریکی شکل ۷-۱۹۸ قطع است	استاتور را در صورت امکان تعمیر و در غیراین صورت آن را تعویض کنید.
	اتصال‌های مدار قطع هستند.	اتصال‌ها را درست برقرار کنید.
۷_۱۴_۵ به محض وصل یکی از کلیدها، فیوز خط تغذیه کننده پنکه می پرد.	کلیدهای مربوط به سرعت‌های کم و متوسط معیوب هستند.	کلیدها را تعویض کنید.
	سیم‌های رابط معیوب را توسط اهم‌تر شناسایی و آن‌ها را تعویض کنید.	سیم‌های رابط معیوب را توسط اهم‌تر شناسایی و تعویض کنید.
۷_۱۴_۶ پس از تعمیر جهت وزش باد بنکه بر عکس شده و به طرف پنکه است.	صفحه‌ی کلید معیوب است.	کلید را تعویض کنید.
	سیم‌های رابط داخل دستگاه معیوب هستند.	سیم رابط معیوب را به وسیله‌ی اهم‌تر شناسایی و تعویض کنید.
۷_۱۴_۷ موتور زیاد داغ می کند.	موتور سوخته است.	استاتور یا موتور را تعویض کنید.
	جهت چرخش موتور بر عکس است.	اتصال یا سربندی سیم پیچ کمکی یا اصلی را تغییر دهید.
۷_۱۴_۸ به محض وصل کردن دو شاخه‌ی پنکه به پریز برق یا وصل کردن کلیدها فیوز می پرد.	سیم‌های رابط داخل دستگاه معیوب هستند.	سیم‌های رابط معیوب را تعویض کنید.
	خازن معیوب است.	خازن را تعویض کنید.
	کلیدها معیوب هستند.	کلید را تعویض کنید.
	بوش‌های موتور معیوب هستند.	بوش‌های معیوب را تعویض کنید.
	سیم‌پیچ‌های موتور نیم سوز است.	استاتور یا موتور را تعویض کنید.
	مکانیزم تغییر جهت وزش باد معیوب است و سبب گیر مکانیکی دستگاه شده است.	قطعات معیوب مکانیزم تغییر جهت وزش باد را تعویض کنید.
۷_۱۴_۹ دو شاخه می کند.	دو شاخه معیوب است.	دو شاخه را تعویض کنید.
	سیم رابط معیوب است.	سیم رابط را تعویض کنید.
	کلیدها معیوب هستند.	کلیدها را تعویض کنید.

نوع عیب	علت	روش‌های رفع عیب، تعمیر و راهاندازی
۷-۱۴-۹ بدنه‌ی پنکه برق دار است.	سیم اتصال زمین قطع است. (در صورت داشتن سیم اتصال زمین)	پس از رفع عیب یا رفع اتصال بدنه، سیم زمین را وصل کنید.
۷-۱۴-۱۰ با تغییر وضعیت دکمه‌ی انتخاب جهت وزش باد، جهت وزش باد پنکه ثابت است.	دنده‌های سرعقب محور روتور ساییده شده و با دندلهای مکانیزم تغییر جهت وزش باد درگیر نمی‌شود.	سیم یا سیم‌های رابط معیوب را تعویض کنید. موتور را تعویض کنید. روتور یا موتور را تعویض کنید. چرخ دنده‌های مکانیزم معیوب را تعویض کنید. محور عمودی مکانیزم، دندلهای مکانیزم را با یکدیگر درگیر نمی‌کند. اتصال را برقرار کنید.
	ساقمه‌ها با محور عمودی مکانیزم تغییر جهت وزش باد درگیر نمی‌شوند.	محور عمودی مکانیزم و نگهدارنده‌ی ساقمه‌ها را درست مونتاژ کنید.
	مکانیزم قطع است.	سیم رابط بین دکمه‌ی تغییر جهت وزش باد با اتصال را درست برقرار کنید.

در صورتی که وقت اضافی داشتید، یک دستگاه پنکه معیوب را زیر نظر مریبی کارگاه و با استفاده از تجربیاتی که از اجرای کار عملی ۷-۱۳ بدست آورده‌اید و جدول ۷-۱۴ با رعایت کلیه‌ی موارد اینمنی، عیب‌یابی، تعمیر و راهاندازی کنید.

تمرین
عملی (۲)

شکل ۷-۳۴۰

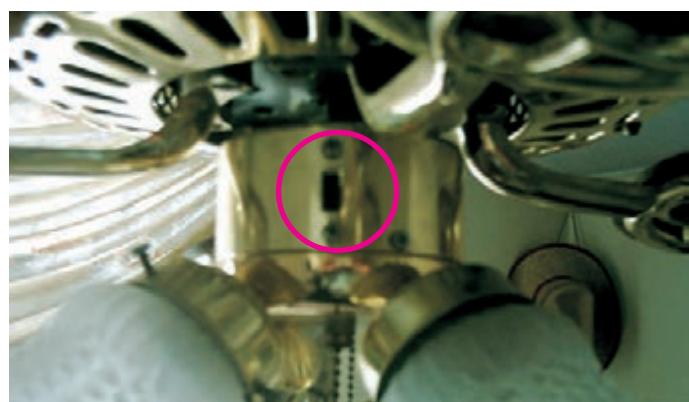
شکل ۷-۳۴۱

۱۵-۷- انواع پنکه‌های سقفی و کاربرد آن‌ها

در محیط‌های پر رطوبت که استفاده از کولر آبی برای خنک کردن محیط میسر نیست، از پنکه‌های سقفی استفاده می‌شود. امروزه به منظور داشتن جنبه‌ی تزیینی و تنوع، پنکه‌های سقفی را توانماً با لوستر استفاده می‌کنند. پنکه‌های سقفی از نظر قدرت الکتریکی، تعداد پره‌های خنک کننده، نحوه‌ی کنترل سرعت و داشتن کلیدهای تغییر جهت گردش و لوستر تقسیم‌بندی شده و مورد استفاده قرار می‌گیرند.

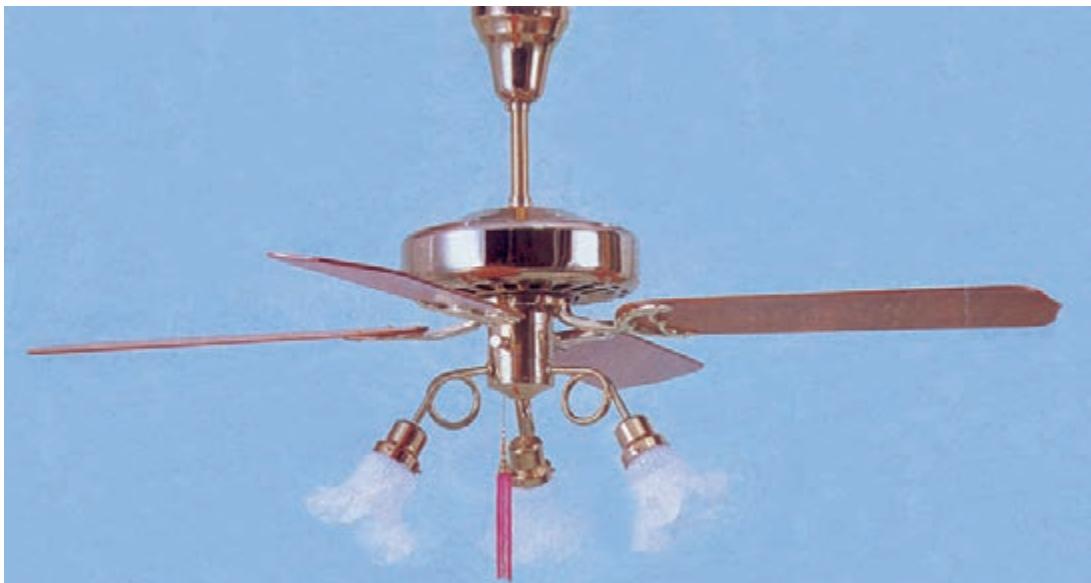
- شکل ۷-۳۴۰ یک دستگاه پنکه را نشان می‌دهد که سه پره دارد و فقط در یک جهت می‌چرخد. کنترل روشن و خاموش و تغییر سرعت این پنکه به وسیله یک مجموعه سلف چندسر یک کلید چند حالته انجام می‌گیرد. این مجموعه روی دیوار منزل نصب می‌شود.

- شکل ۷-۳۴۱ یک دستگاه پنکه‌ی سقفی چهارپره را نشان می‌دهد. این پنکه مجهز به لوستر با چهار چراغ و دو رشته نخ، یکی برای روشن کردن لوستر و دیگری برای تغییر سرعت پنکه استفاده می‌شود. همچنین این پنکه یک کلید مطابق شکل ۷-۳۴۲ برای تغییر جهت گردش دارد که در زمستان مورد استفاده قرار می‌گیرد. با این کلید جهت چرخش پنکه عوض شده و هوای گرم زیر سقف منزل را به طرف کف منزل هدایت می‌کند و محیط منزل در زمستان به طور یکنواخت تهویه می‌شود.

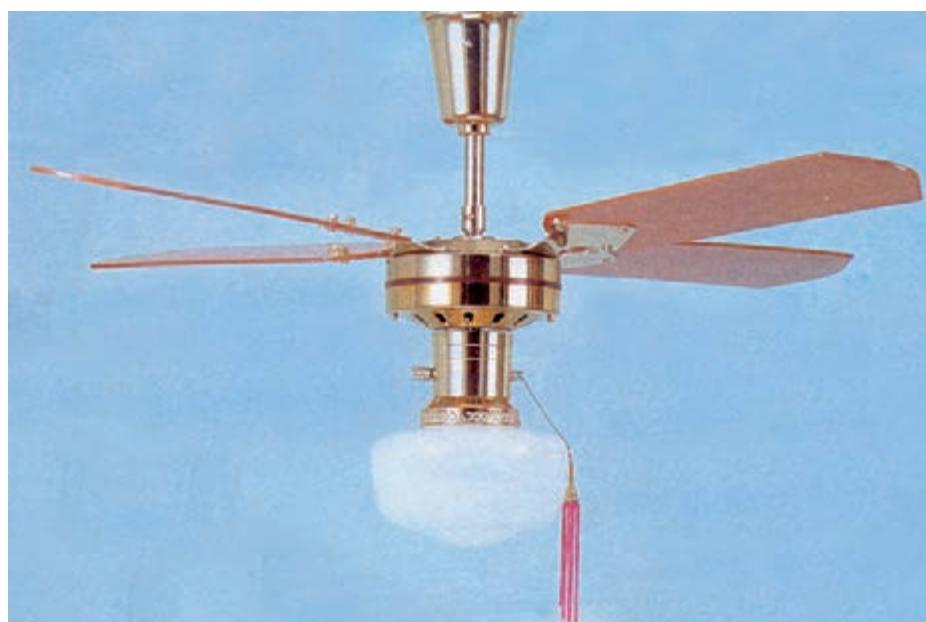
شکل ۷-۳۴۲

● شکل ۷-۳۴۳ یک دستگاه پنکه‌ی سقفی چهارپره با لوستر سه چراغ را نشان می‌دهد. کنترل روشن و خاموش شدن این پنکه با کلیدی است که روی دیوار منزل نصب می‌شود. کنترل سرعت این پنکه و روشن شدن چراغ‌ها با کشیدن رشته‌ی نخی که از پنکه آویزان است، انجام می‌شود.

شکل ۷-۳۴۳

● در شکل ۷-۳۴۴ یک دستگاه پنکه‌ی سقفی چهارپره را مشاهده می‌کنید که یک چراغ برای روشنایی و یک رشته نخ برای کنترل روشن و خاموش شدن لامپ و تغییر سرعت دارد.

شکل ۷-۳۴۴

۱۶-۷- اجزای ساختمان پنکه‌ی سقفی و متعلقات آن

برای آشنایی با ساختمان پنکه‌ی سقفی اجزا، قطعات و متعلقات دستگاه شکل ۷-۳۴۵ در شکل‌های ۷-۳۴۶ تا ۷-۳۵۰ ارائه می‌شود.

شکل ۳۴۵

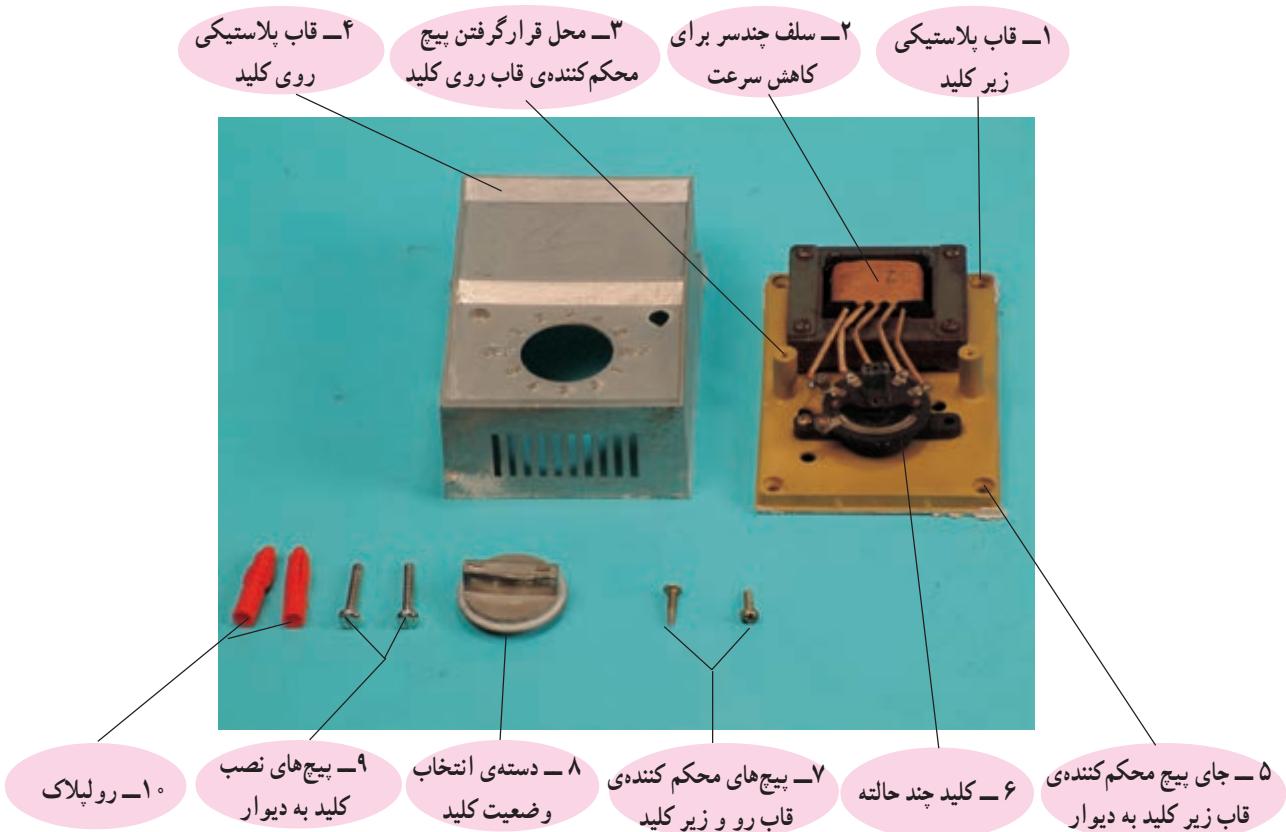
۷_۳۴۶

شکل ۳۴۷

شکل ۷_۳۴۸

شکل ۷_۳۴۹

شكل ۷-۳۵۰

۷-۷- مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی

توجه!

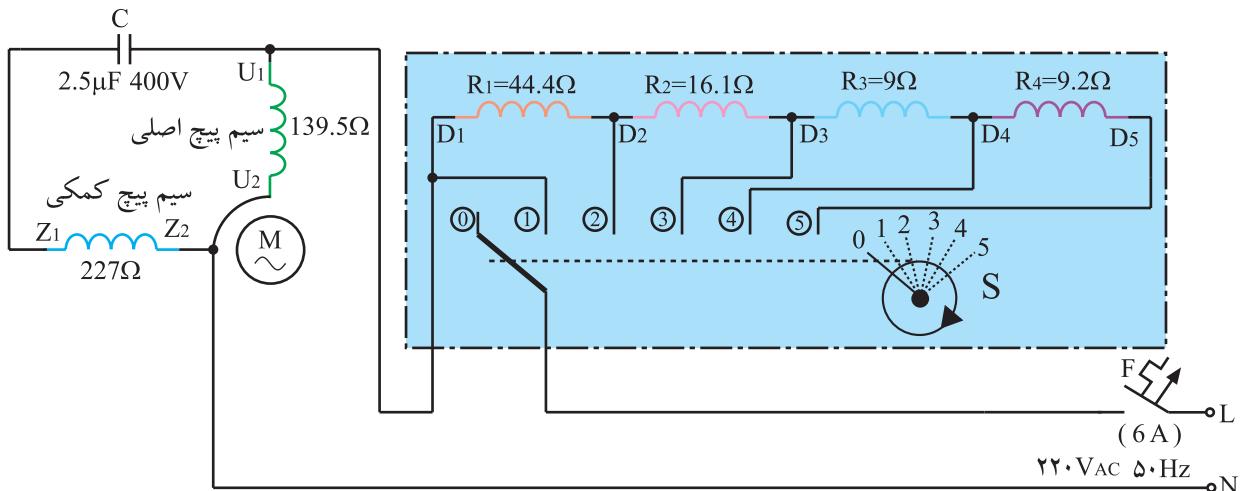
با توجه به محدودیت زمانی موجود در استاندارد، فقط مدار یک نوع پنکه‌ی سقفی آموزش داده شود.

شکل ۷-۳۵۱

با توجه به روش کنترل سرعت پنکه‌ی سقفی دو نوع مدار الکتریکی برای پنکه‌های سقفی مطرح است که به شرح این دو نوع مدار الکتریکی می‌پردازیم:

۷-۱۷-۱ مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی با سلف چندسر و کلید چندحالته
مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی شکل ۷-۳۵۱ با سلف چندسر و کلید چند حالته مطابق شکل ۷-۳۵۲ است.

شکل ۷-۳۵۲

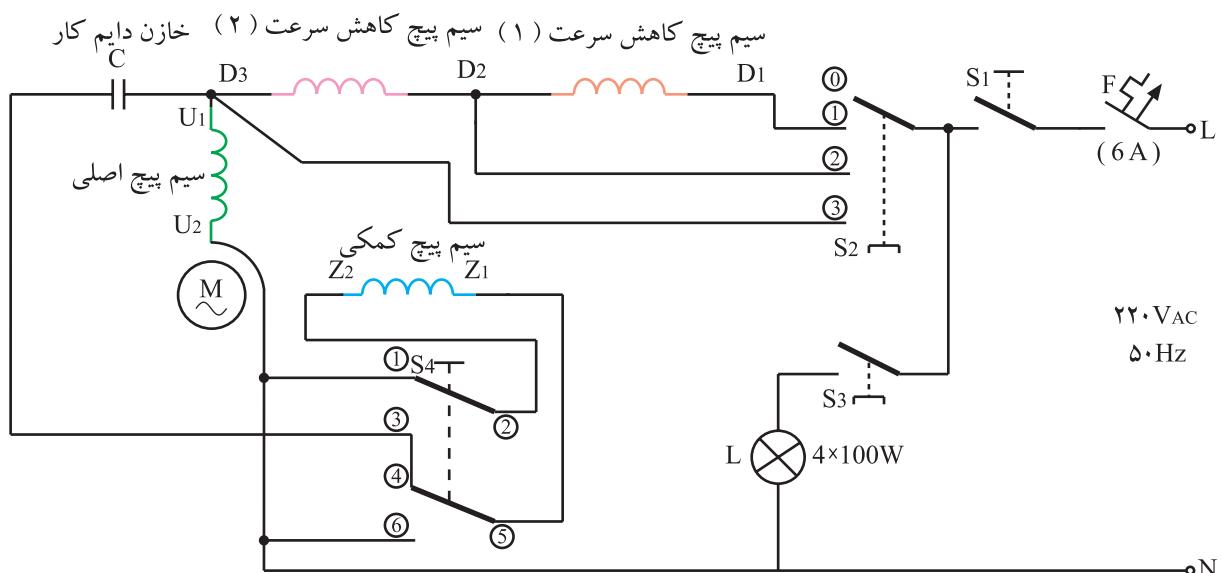
شکل ۷-۳۵۳

در شکل ۷-۳۵۲ با وصل فیوز مینیاتوری F و قرار دادن کلید S در وضعیت ①، ولتاژ نامی به موتور تک‌فاز با خازن دائم کار پنکه می‌رسد و پنکه با سرعت زیاد می‌چرخد. در وضعیت‌های ② تا ⑤ کلید S سیم‌پیچ‌های کاهش سرعت ترتیب با موتور پنکه سری می‌کند و سرعت پنکه را کاهش می‌دهد. وقتی کلید در وضعیت ۵ قرار دارد، پنکه با کمترین سرعت می‌چرخد چون تمام سیم‌پیچ سلف با موتور سری می‌شود، جریان موتور به حداقل می‌رسد.

۷-۱۷-۲ مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی با کلید چپگرد، راستگرد و کلیدهای چندحالته از نوع کشیدنی^۱ به وسیله‌ی نخ

شکل ۷-۳۵۳ یک دستگاه پنکه‌ی سقفی را نشان می‌دهد که مجهر به کلیدهای چندحالتی کشیدنی به وسیله‌ی دورشته نخ است. یکی از رشته‌های نخ، کلید S_3 مربوط به لوستر چهار چراغ را وصل و قطع می‌کند. رشته نخ دیگر کلید چهار حالتی S_2 را برای خاموش و روشن کردن و کنترل سرعت پنکه تغییر وضعیت می‌دهد. کلید S_3 برای چپگرد، راستگرد کردن موتور استفاده می‌شود. با تغییر جهت چرخس پنکه در زمستان هوای گرم زیر سقف منزل به طرف کف هدایت می‌شود و هوای محیط را تهویه می‌کند.

مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی شکل ۷-۳۵۴ مطابق شکل ۷-۳۵۱ است. کلید یک پل S_4 برق اصلی پنکه را قطع و وصل می‌کند. سیم پیچ‌های کاهش سرعت ($D_1 - D_2$) و ($D_3 - D_4$) روی سیم پیچ اصلی پنکه پیچیده شده است و فیوز مینیاتوری F برای حفاظت خط تغذیه‌ی پنکه است.

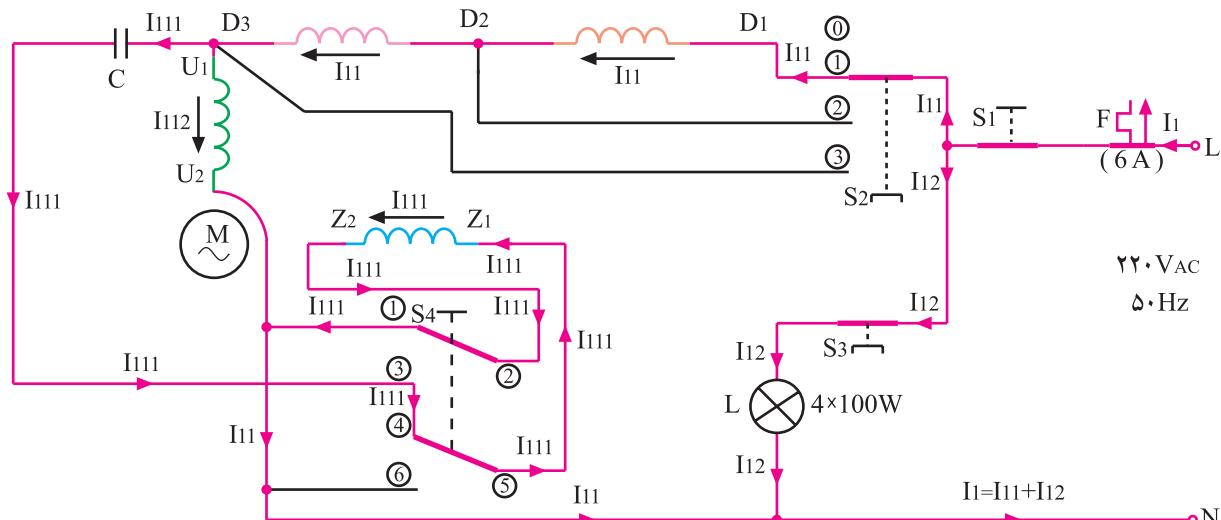

شکل ۷-۳۵۴

■ نقشه‌های تفکیکی مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی با کلید چپگرد، راستگرد

نقشه‌های تفکیکی مدار الکتریکی شکل ۷-۳۵۴ بدين شرح است.

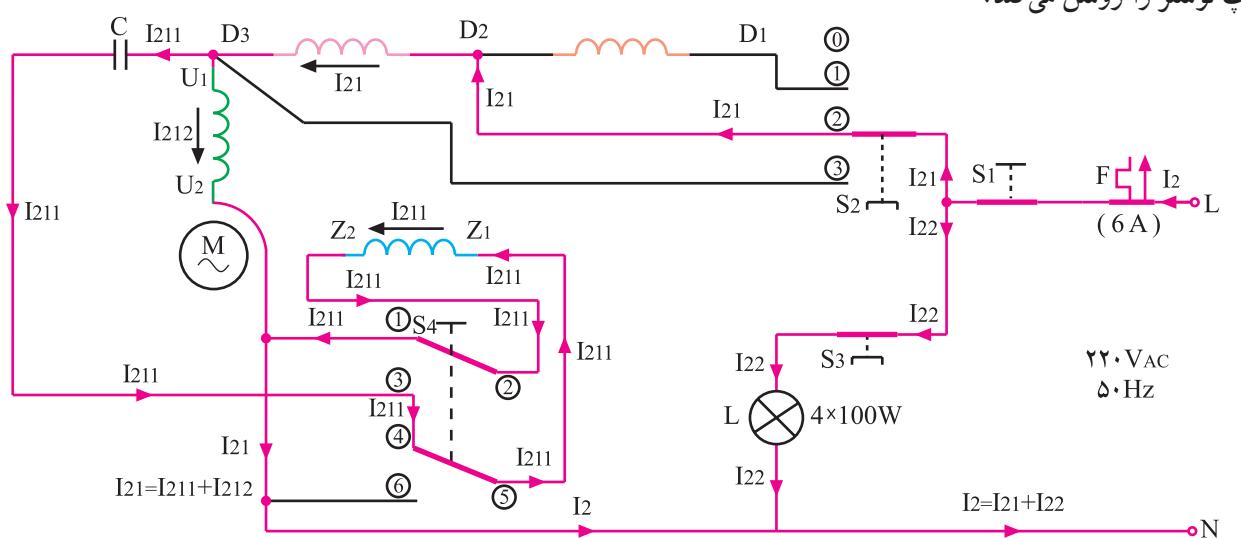
- نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی پنکه‌ی سقفی با سرعت کم و حالت روشن لامپ‌ها: نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی سرعت کم مطابق شکل ۷-۳۵۵ است.

شکل ۷-۳۵۵

- نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی پنکه‌ی سرعت متوسط: نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی سرعت متوسط پنکه مطابق شکل ۷-۳۵۶ است. در این حالت نیز کلید ۴ چهار

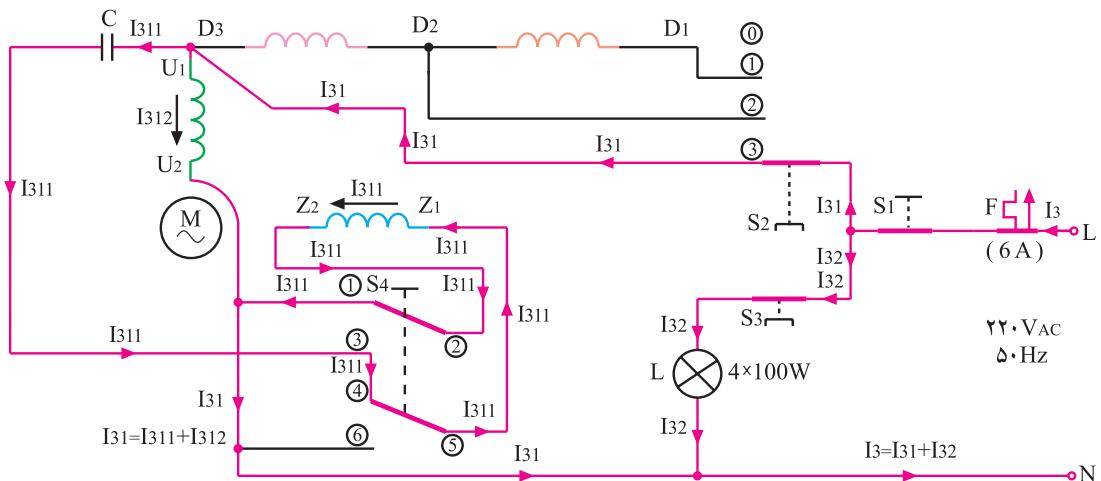
لامپ لوستر را روشن می‌کند.

شکل ۷-۳۵۶

نقشه‌ی تفکیکی پنکه با سرعت زیاد: نقشه‌ی تفکیکی

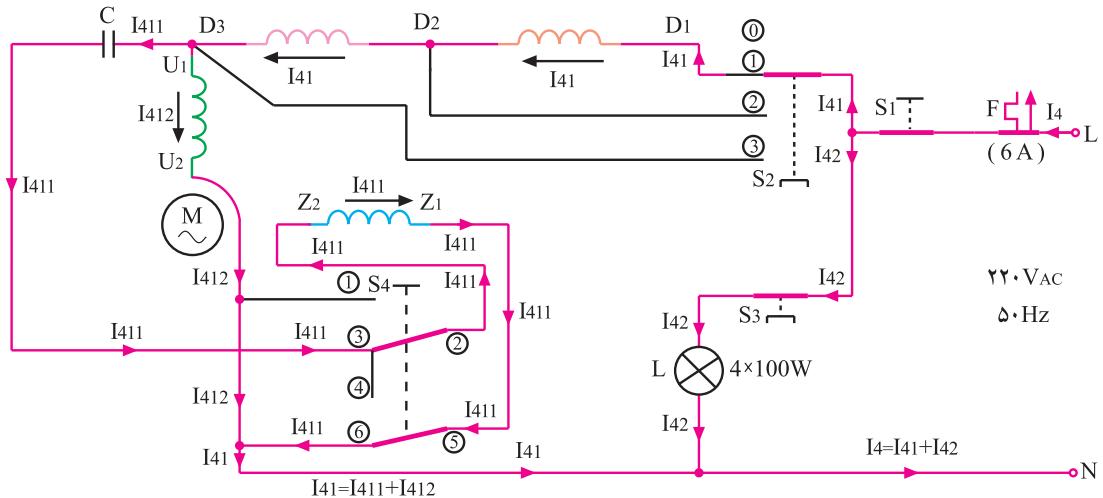
مدار الکتریکی پنکه در سرعت زیاد مطابق شکل ۷-۳۵۷ است.

شکل ۷-۳۵۷

نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی پنکه در سرعت

کم با تغییر جهت چرخش: نقشه‌ی تفکیکی مدار الکتریکی پنکه در سرعت کم با تغییر جهت چرخش مطابق شکل ۷-۳۵۸ است.

شکل ۷-۳۵۸

در این حالت با تغییر وضعیت کلید S₄ جهت چرخش پنکه معکوس می‌شود و هوای گرم زیر سقف را با سرعت کم به کف اتاق می‌رساند.

کلید S₁ برای قطع و وصل برق پنکه، فیوز F، مینیاتوری حفاظت‌کنندهٔ خط تغذیهٔ پنکه، کلید S₂ در وضعیت سرعت کم و کلید S₃ در حالت روشن قرار دارد.

۱۸-۷- کار عملی شماره‌ی (۴): روش بازکردن پنکه‌ی سقفی

زمان اجرای کار عملی شماره‌ی (۴): ۸ ساعت

● با توجه به محدودیت زمانی موجود در استاندارد و تجهیزات موجود در کارگاه کافی است فراگیر بازکردن، عیب‌یابی، تعمیر و بستن فقط یک نمونه از پنکه‌های سقفی را زیرنظر مرئی کارگاه با رعایت کلیه‌ی موارد ایمنی انجام دهد.

● هدف از باز کردن و بستن پنکه‌ی سقفی، سرویس و نگهداری دوره‌ای و تعمیر آن است.

نکات مهم ● معمولاً موارد مربوط به سرویس و نگهداری دوره‌ای را در راهنمای کاربرد دستگاه قید می‌کنند. در این فرایند معمولاً اعمالی از قبیل بازدید و کنترل اتصال‌ها و عایق‌بندی دستگاه، تعویض قطعاتی مانند کلید، سیم‌های رابط با روکش نسوز، سرسیم‌ها، پین‌ها، اشپیل‌ها، خار فلزی، واشرهای فلزی، پره‌ها، بلبرینگ‌ها، سلف چندسر، کاهش سرعت، خازن، ترمیнал، فرقه لاستیکی، استاتور، موتور و ... انجام می‌شود.

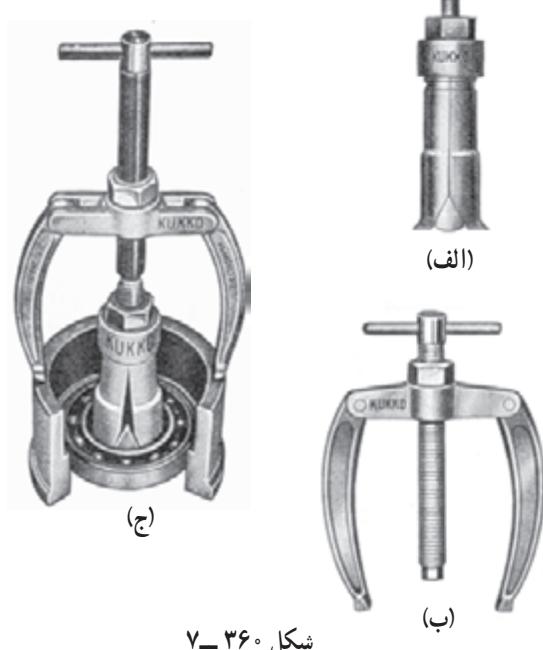

شكل ۷-۳۵۹

۱۸-۷- ابزار، تجهیزات و مواد مصرفی

موردنیاز

- پنکه‌ی سقفی مشابه شکل ۷-۳، یک دستگاه
- چکش و پیچ گوشی ضربه‌خور مشابه شکل ۷-۳۵۹، یک عدد
- دم باریک، یک عدد
- دم کج، یک عدد

شكل ۷-۳۶۰

- بلبرینگ کش مشابه شکل ۷-۳۶۰، یک عدد برای درآوردن بلبرینگی که اطراف آن بسته باشد.
- انبردست، یک عدد
- سیم لخت کن، یک عدد
- سیم چین، یک عدد
- وسایل لحیم کاری
- مولتی متر، یک دستگاه
- میز تعمیر لوازم خانگی با وسایل اندازه‌گیری، یک دستگاه

شکل ۷-۳۶۱

شکل ۷-۳۶۲

- بلبرینگ کش برای بلبرینگی که اطراف آن باز باشد، مشابه شکل ۷-۳۶۱، یک عدد آچار بُکس، با بُکس‌های ۴ تا ۱۴ میلی‌متری، یک

جعبه

- خار باز کن، یک عدد
- خار جمع کن، یک عدد
- پیچ گوشتی تخت، یک سری
- پیچ گوشتی چهارسو، یک سری
- چکش آهنی مشابه شکل ۷-۳۶۲، یک عدد
- سیم رابط، ماکارونی نسوز، خار فلزی، پین، اشپیل، به مقدار موردنیاز
- قطعات یدکی جهت تعویض، به تعداد مورد نیاز
- نقشه‌ی مدار الکتریکی، یک برگ

توجه! ● شکل ابزار و تجهیزاتی که نشان داده نشده در قسمت ۱-۶-۷ همین کتاب آمده است.

شکل ۷-۳۶۳

۷-۱۸-۲- نکات ایمنی

- ▲ قبل از شروع کار عملی شماره‌ی (۴) مطابق شکل ۷-۳۶۳ کلید پنکه را در وضعیت ۰ یا قطع قرار دهید و با قطع فیوز خط تغذیه‌کننده‌ی برق دستگاه، برق ورودی به کلید را قطع کنید، سپس سیم رابط ورودی را به طور مطمئن عایق کنید.

شکل ۷-۳۶۴

▲ قبل از باز کردن سیم رابط کلید به دستگاه، نقشه مونتاژ مدار الکتریکی دستگاه را از روی شکل ۷-۳۶۴ ترسیم کنید.

شکل ۷-۳۶۵

▲ مطابق شکل ۷-۳۶۵ هنگام جدا کردن پنکه از شبکه‌ی برق منزل، سیم رابط کلید به دستگاه را حتماً عایق‌بندی کنید.

شکل ۷-۳۶۶

▲ مطابق شکل ۷-۳۶۶ هنگام باز کردن موتور به وسیله‌ی چکش آهنی و پیچ‌گوشتی ضربه‌خور، دقّت کنید که آسیبی به درپوش‌ها و سیم‌پیچی موتور وارد نشود.

شکل ۷-۳۶۷

▲ هنگامی که از چکش آهنی برای جدا کردن استاتور از درپوش موتور مانند شکل ۷-۳۶۷ استفاده می‌کنید، دقّت کنید که به سیم‌های رابط موتور آسیبی نرسد.

شکل ۷-۳۶۸

▲ مطابق شکل ۷-۳۶۸ از بُکس مستعمل و بلبرینگ کش مناسب برای بیرون آوردن بلبرینگ استفاده کنید تا آسیبی به محور موتور نرسد.

شکل ۷-۳۶۹

▲ هنگام تعویض بلبرینگ، خار فلزی نصب شده را روی محور موتور را بازدید و کنترل کنید. چنانچه خار فلزی فرسوده شده باشد، مطابق شکل ۷-۳۶۹ به وسیله‌ی خار بازکن مناسب خار فلزی نو را روی محور نصب کنید.

شکل ۷-۳۷۰

▲ مطابق شکل ۷-۳۷۰ در پوش موتور را به دقت نصب کنید تا آسیبی به سیم پیچ‌های موتور نرسد.

شکل ۷-۳۷۱

▲ در تمام مراحل مونتاژ و قبل از بستن پرهای دستگاه، مطابق شکل ۷-۳۷۱ عایق‌بندی دستگاه را به وسیله‌ی اهم متر کنترل کنید.

- قبل از شروع کار عملی شماره‌ی (۴) نکات ایمنی ۷-۱۸-۲ را به دقت مطالعه کنید و به خاطر بسپارید.
- در تمام مراحل کار، موارد ایمنی مربوط به دستگاه و حفاظت شخصی را رعایت کنید.
- به هشدارهای کار با دستگاه توجه کنید و کلیه‌ی موارد ایمنی را که قبلاً فراگرفته‌اید به کار ببرید.

نکات مهم

۳-۱۸-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۴) (قسمت اول)

روش باز کردن کلید چند حالته با سلف چندسر
تغییردهنده سرعت پنکه

شکل ۷-۳۷۲

- قبل از شروع این مرحله از کار عملی شماره‌ی (۴) فیوز مینیاتوری خط تغذیه‌کننده‌ی کلید پنکه را قطع کنید.

نکات مهم

- کلید پنکه را مطابق شکل ۷-۳۷۲ در وضعیت قطع یا ۰ قرار دهید.
- روش باز کردن کلید دستگاه را از طریق مشاهده‌ی مستقیم تجزیه و تحلیل کنید، سپس اقدام به باز کردن کلید کنید.

شکل ۷-۳۷۳

- مطابق شکل ۷-۳۷۳ به وسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ‌های نگهدارنده‌ی قاب‌های کلید را باز کنید.

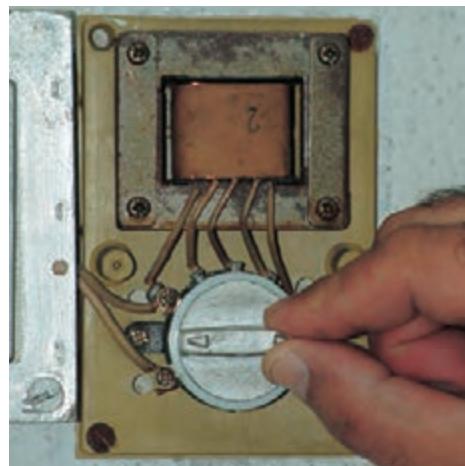

شکل ۷-۳۷۴

- قب پلاستیکی روی کلید و سلف کنترل سرعت را مانند شکل ۷-۳۷۴ به آرامی از قاب پلاستیکی زیر کلید جدا کنید.

● مطابق شکل ۷-۳۷۵ دسته‌ی کلید چند حالته را با دست بگیرید و آن را از قسمت متحرک کلید جدا کید.

شکل ۷-۳۷۵

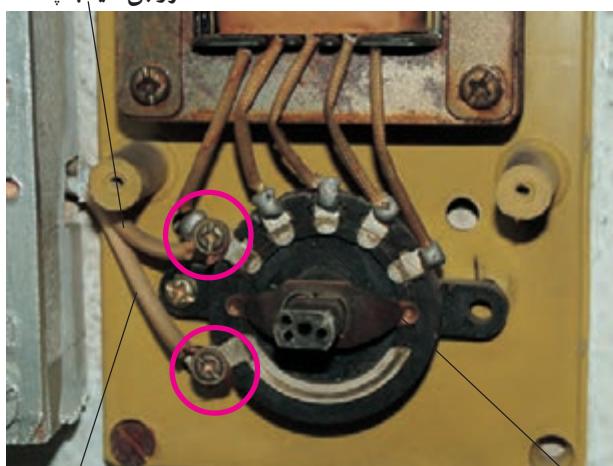
● در صورتی که دسته کلید خیلی محکم بود از یک رشتہ نخ که آن را به دو طرف زیرین دسته کلید می‌اندازید توجه! استفاده کنید.

● در شکل ۷-۳۷۶ دسته کلید را که از کلید جدا شده است، مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۳۷۶ سیم رابط فاز

خروجی کلید به پنکه

سیم رابط فاز
ورودی به کلید

پلاتین ها

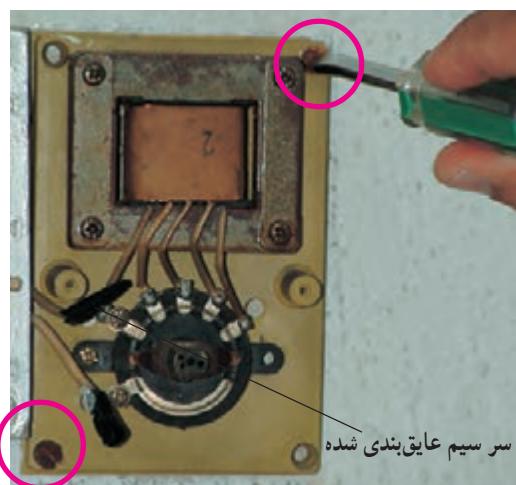
شکل ۷-۳۷۷

● در شکل ۷-۳۷۷ اتصال سیم‌های رابط فاز ورودی و خروجی به کلید و پلاتین‌های کلید را مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۳۷۸

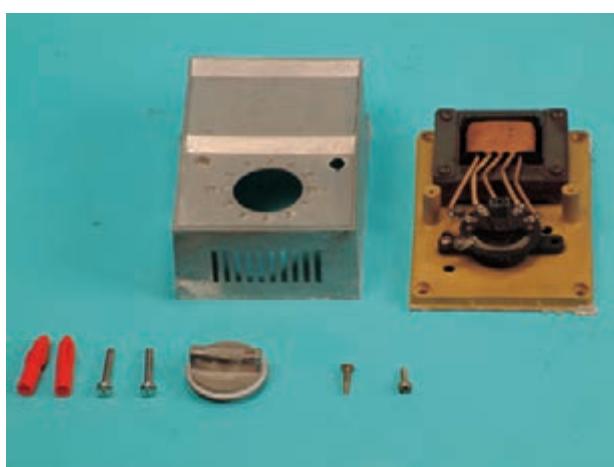
- مطابق شکل ۷-۳۷۸ پیچ‌های نگهدارندهٔ سر سیم‌های فاز ورودی و خروجی به پلاتین‌های کلید را با پیچ‌گوشتی چهارسوزی مناسب باز کنید.

شکل ۷-۳۷۹

- پس از باز کردن سر سیم‌های فاز ورودی و خروجی کلید، سر سیم‌ها را با نوار چسب برق مطابق شکل ۷-۳۷۹ عایق‌بندی کنید.

- مطابق شکل ۷-۳۷۹ به وسیلهٔ پیچ‌گوشتی تخت (دوسو) مناسب، پیچ‌های نگهدارندهٔ قاب پلاستیکی زیر کلید به دیوار را باز کنید.

شکل ۷-۳۸۰

- شکل ۷-۳۸۰ اجزا و قطعات کلید چندحالته و سلف چند سر تغییردهنده سرعت پنکه را نشان می‌دهد.

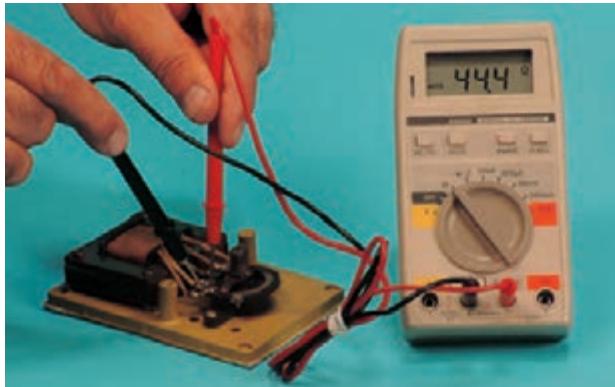

۴-۷-۱۸-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۴) (قسمت دوم)

روش آزمایش سلف چندسر

توجه!

- مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۳-۱۸-۷ انجام می‌شود.

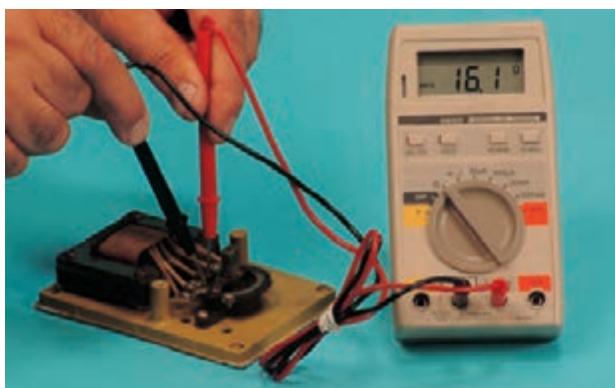

شکل ۷-۳۸۱

● مقاومت اهمی سیم پیچ کاهش سرعت ($D_1 - D_2$) که در مدار الکتریکی شکل ۷-۳۵۲ نشان داده شده است را مطابق شکل ۷-۳۸۱، اندازه بگیرید. باید مقدار این مقاومت حدوداً $44/4$ اهم باشد.

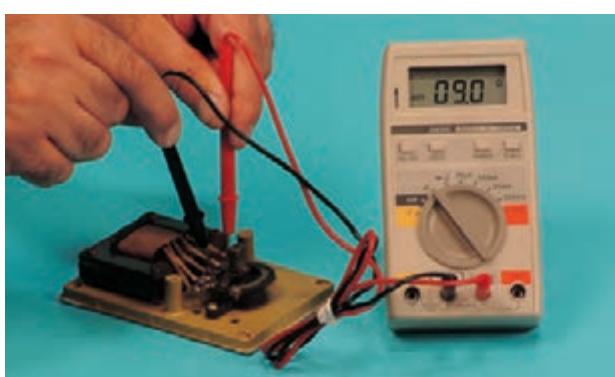
نکته‌ی مهم

- مقادیر اندازه‌گیری شده تحت تأثیر تولارنس‌های قطعات، دستگاه‌های اندازه‌گیری و شرایط محیط قرار دارد.

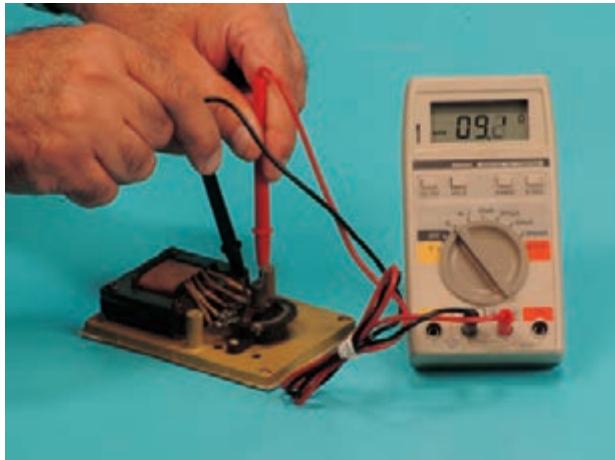
شکل ۷-۳۸۲

● مقاومت اهمی سیم پیچ کاهش سرعت ($D_3 - D_4$) را طبق شکل ۷-۳۸۲ اندازه بگیرید. مقدار این مقاومت باید حدود ۱۶/۱ اهم اندازه‌گیری شود. این سیم پیچ در مدار الکتریکی شکل ۷-۳۵۲ نشان داده شده است.

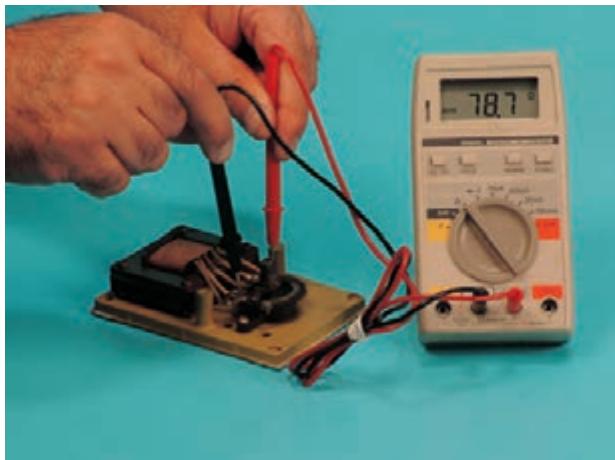
شکل ۷-۳۸۳

● طبق شکل ۷-۳۸۳ مقاومت اهمی سیم پیچ کاهش سرعت ($D_3 - D_4$) را اندازه بگیرید. مقدار مقاومت این سیم پیچ باید حدود ۹ اهم اندازه‌گیری شود. این سیم پیچ را می‌توانند در مدار الکتریکی شکل ۷-۳۵۲ مشاهده کنند.

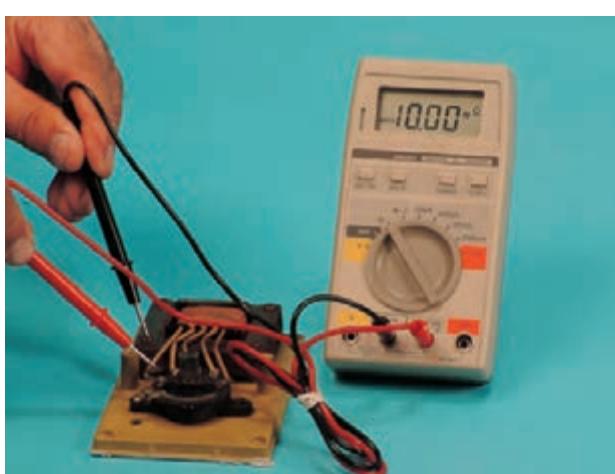
شکل ۷-۳۸۴

● مطابق شکل ۷-۳۸۴ مقاومت اهمی سیم پیچ کاهش سرعت ($D_4 - D_5$) را که در مدار الکتریکی شکل ۷-۳۵۲ نشان داده شده است، اندازه بگیرید. مقدار مقاومت این سیم پیچ باید حدود ۱۹/۲ اهم باشد.

شکل ۷-۳۸۵

● مقاومت اهمی کل سیم پیچ کاهش سرعت ($D_1 - D_5$) را طبق شکل ۷-۳۸۵ اندازه بگیرید. مقدار این مقاومت باید حدود ۷۸/۷ اهم اندازه گیری شود که برابر با مجموع مقاومت کل سیم پیچ های کاهش سرعت است. این سیم پیچ در مدار شکل ۷-۳۵۲ نشان داده شده است.

شکل ۷-۳۸۶

● مطابق شکل ۷-۳۸۶ مقاومت عایقی سیم پیچ کاهش سرعت با بدنه سلف را که از جنس آهن سیلیس دار است اندازه بگیرید، مقدار این مقاومت باید حدوداً ۱۰ مگا اهم شود.

۵-۱۸-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۴) (قسمت سوم)

روش باز کردن پنکه سقفی از قلاب آویز

شکل ۷-۳۸۷

● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۷-۱۸-۴ انجام می‌شود.

● قبل از شروع این مرحله از کار عملی شماره‌ی (۴) فیوز مینیاتور خط برق تعذیه‌کننده‌ی پنکه را قطع نکته‌ی مهم کنید. سپس کلید آن را در وضعیت قطع قرار دهید و سیم رابط فاز ورودی و خروجی به کلید را باز و سر سیم‌های آن را با نوار چسب عایق‌بندی کنید.

● دستگاه پنکه‌ی شکل ۷-۳۸۷ را دقیقاً مورد بررسی قرار دهید و قبل از هر اقدامی نحوه‌ی بازکردن دستگاه را از طریق مشاهده‌ی دقیق تجزیه و تحلیل کنید.

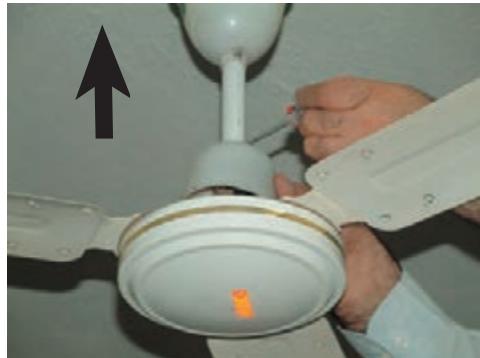
شکل ۷-۳۸۸

● مطابق شکل ۷-۳۸۸ به وسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ نگهدارنده‌ی قاب پلاستیکی و پوشش قلاب نگهدارنده‌ی پنکه به لوله‌ی رابط را باز کنید.

شکل ۷-۳۸۹

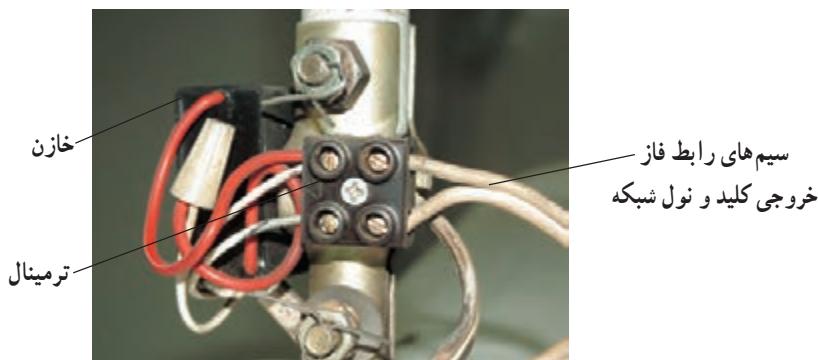
● پس از باز کردن پیچ قاب پلاستیکی، قاب پلاستیکی را که پوششی برای قلاب سقف است مطابق شکل ۷-۳۸۹ به سمت پایین لوله‌ی رابط جابه‌جا کنید.

شکل ۷-۳۹۰

● مطابق شکل ۷-۳۹۰ پیچ نگه‌دارنده‌ی قاب پلاستیکی که پوشش ترمینال و خازن پنکه است را به وسیله‌ی پیچ گوشتی چهارسوی مناسب باز کنید و آن را به سمت بالای لوله‌ی رابط هدایت کنید تا ترمینال پنکه در دسترس قرار گیرد.

توجه! در این مرحله از کار عملی نقشه‌ی مونتاز مدار الکتریکی پنکه را از روی شکل ۷-۳۹۱ ترسیم کنید، سپس مراحل باز کردن مدار الکتریکی را ادامه دهید.

شکل ۷-۳۹۱

شکل ۷-۳۹۲

● مطابق شکل ۷-۳۹۲ به وسیله‌ی پیچ گوشتی تخت مناسب، پیچ‌های نگه‌دارنده‌ی سیم‌های رابط ورودی به ترمینال دستگاه را شل کنید.

شکل ۷-۳۹۳

● مطابق شکل ۷-۳۹۳ سیم‌های رابط پنکه را با دمباریک بگیرید و از ترمینال جدا کنید.

- سرهای سیم رابط پنکه را که از ترمینال باز کرده‌اید با نوار چسب برق عایق کنید تا پس از باز کردن پنکه نکته‌ی مهم خطر برق‌گرفتگی به وجود نیاید.

شکل ۷-۳۹۴

- طبق شکل ۷-۳۹۴ شاخه‌های اشپیل نصب شده روی پین را با دمباریک جمع کنید.

شکل ۷-۳۹۵

- پس از جمع کردن بازوهای اشپیل، مطابق شکل ۷-۳۹۵ اشپیل را با دمباریک بگیرید و آن را از داخل پین به بیرون بکشید.

شکل ۷-۳۹۶

- به وسیله‌ی چکش آهنی چند ضربه‌ی آهسته به پین بزنید تا پین کمی از طرف دیگر نگه‌دارنده‌ی آن خارج شود (شکل ۷-۳۹۶).

شکل ۷-۳۹۷

- لوله‌ی رابط پنکه را نگه‌دارید، سپس مطابق شکل ۷-۳۹۷ به وسیله‌ی انبردست پین نگه‌دارنده‌ی قلاب آویز را از محل آن بیرون بیاورید.

شکل ۷-۳۹۸

● با یک دست لوله‌ی رابط پنکه را محکم بگیرید و با دست دیگر مانند شکل ۷-۳۹۸ قرقه‌ی لاستیکی نگه‌دارنده قلاب آویز سقف را از محل آن بیرون بیاورید.

شکل ۷-۳۹۹

● در شکل ۷-۳۹۹ محل قرار گرفتن پین فلزی نگه‌دارنده و قلاب آویز را روی قرقه‌ی لاستیکی مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۴۰۰

● مطابق شکل ۷-۴۰۰ سیم رابط ورودی که سرسیم‌های آن با چسب عایق‌بندی شده است را از لوله‌ی رابطه و نگه‌دارنده‌ی دستگاه بیرون بکشید. بدین وسیله کار باز شدن پنکه از سقف پایان می‌رسد.

۶-۱۸-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱۴) (قسمت چهارم)

روش باز کردن پره‌های خنک‌کننده از موتور

شکل ۱

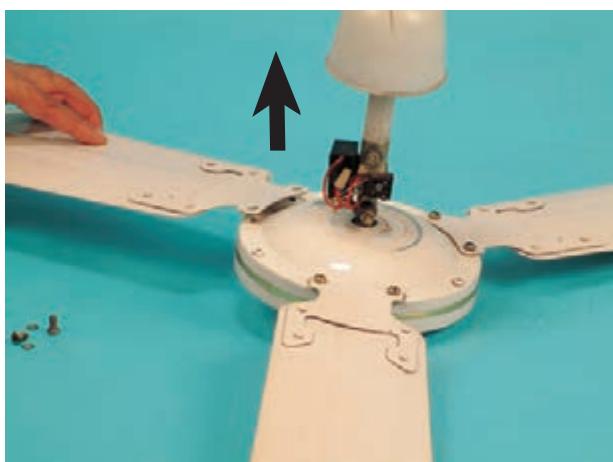
● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۶-۱۸-۵-۷ انجام می‌شود.

- با توجه به شکل ۷-۴۰۱ قبل از باز کردن پره‌های خنک‌کننده از موتور، نحوه‌ی باز کردن آن از طریق مشاهده‌ی دقیق را به صورت نظری تجزیه و تحلیل کنید.

شکل ۲

● مطابق شکل ۷-۴۰۲ به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ‌های نگهدارنده‌ی برهی خنک‌کننده به موتور را باز کنید.

شکل ۳

● پس از باز کردن پیچ‌ها و واشرهای فلزی نگهدارنده، برهی خنک‌کننده را با دست بگیرید و در جهت فلش از موتور جدا کنید (شکل ۷-۴۰۳).

- پره‌های دیگر پنکه را مطابق شکل ۷-۴۰۳ باز کنید.

شکل ۷-۴۰۴

● شکل ۷-۴۰۴ دو طرف پرهی خنک کننده‌ی پنکه را

نشان می‌دهد.

واشر از جنس مقوای فشرده

شکل ۷-۴۰۵

● شکل ۷-۴۰۵ موتور و پره‌های خنک کننده را نشان

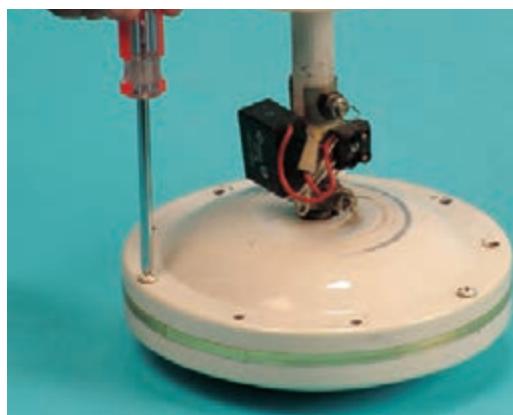
می‌دهد که از موتور باز شده‌اند.

۷-۱۸-۷-مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱۴)

(قسمت پنجم)

روش باز کردن و آزمایش موتور

توجه! ● مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۷-۱۸-۶ انجام می‌شود.

شکل ۷-۴۰۶

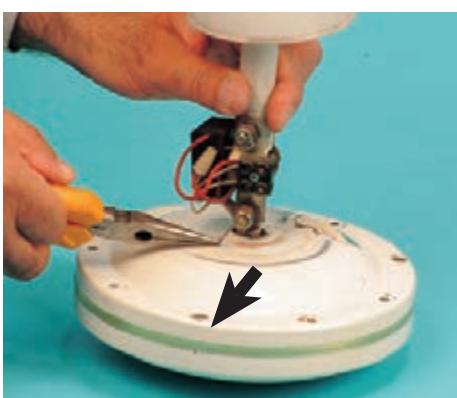
● مطابق شکل ۷-۴۰۶ به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی چهارسوی

مناسب پیچ‌های نگهدارنده‌ی درپوش‌های موتور را باز کنید.

شکل ۷-۴۰۷

- دوشاخه‌ی اشپیل پیچ نگهدارنده‌ی موتور را مطابق شکل ۷-۴۰۷ به وسیله‌ی دمباریک جمع کنید.

شکل ۷-۴۰۸

- مطابق شکل ۷-۴۰۸ اشپیل را با دمباریک بگیرید و از سوراخ پیچ بیرون بکشید.

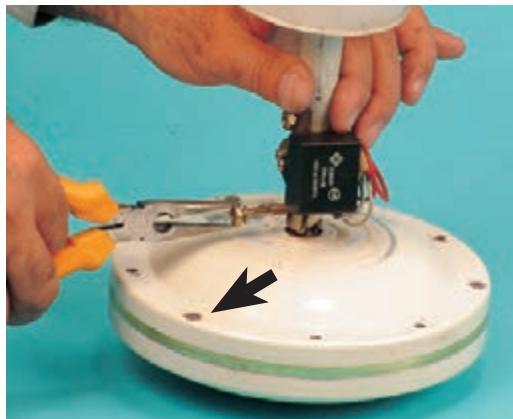
شکل ۷-۴۰۹

- مطابق شکل ۷-۴۰۹ به وسیله‌ی آچار بکس مناسب، مهره‌ی پیچ نگهدارنده‌ی موتور را باز کنید.

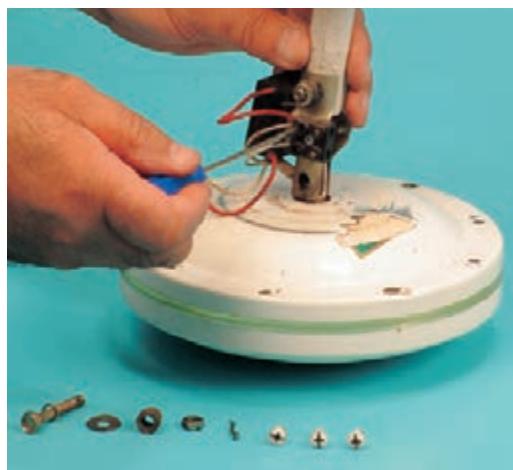
شکل ۷-۴۱۰

- بوش و واشر فلزی پشت مهره‌ی پیچ نگهدارنده‌ی موتور را با دمباریک بگیرید و آن‌ها را مطابق شکل ۷-۴۱۰ از پیچ بیرون بیاورید.

شکل ۷-۴۱۱

- پیچ نگه‌دارنده‌ی موتور را مطابق شکل ۷-۴۱۱ با دم باریک بگیرید و آن را از محل خود بیرون بکشید.

شکل ۷-۴۱۲

- پس از باز کردن پیچ‌ها، اشپیل و پیچ نگه‌دارنده‌ی موتور، مطابق شکل ۷-۴۱۲ به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی تخت مناسب پیچ نگه‌دارنده‌ی مجموع سرسیم، سیم‌های رابط موتور و خازن به ترمینال پلاستیکی را باز کنید.

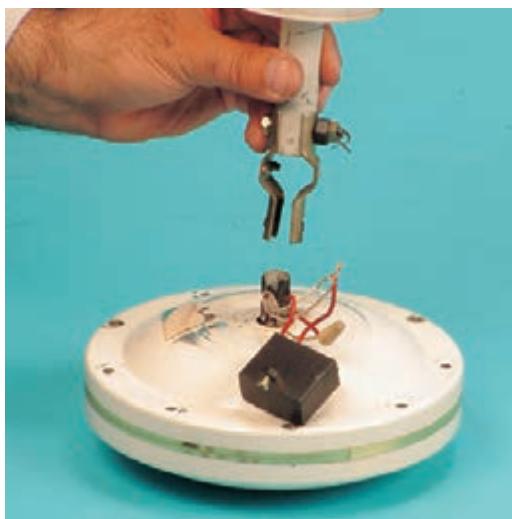
شکل ۷-۴۱۳

- مطابق شکل ۷-۴۱۳ به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ نگه‌دارنده‌ی ترمینال را باز کنید.

شکل ۷_۴۱۴

● مانند شکل ۷_۴۱۴ پیچ نگه دارندهٔ خازن به رابط فلزی پنکه را باز کنید.

شکل ۷_۴۱۵

● پس از باز کردن خازن، لولهٔ رابط و قطعات فلزی متصل به آن را مطابق شکل ۷_۴۱۵ از موتور پنکه جدا کنید.

شکل ۷_۴۱۶

● در شکل ۷_۴۱۶ اجزا و قطعات فلزی، پلاستیکی، لولهٔ رابط، موتور و خازن پنکه را مشاهده می کنید.

شکل ۷-۴۱۷

- مطابق شکل ۷-۴۱۷ اتصال سیم‌های رابط خازن با سیم‌های رابط موتور را به وسیله‌ی دمباریک جدا کنید.

شکل ۷-۴۱۸

- طبق شکل ۷-۴۱۸ مقاومت اهمی سیم‌پیچ اصلی موتور را به وسیله‌ی اهم‌متر اندازه بگیرید، مقدار این مقاومت باید در حدود ۱۳۹/۵ اهم اندازه‌گیری شود.

شکل ۷-۴۱۹

- نکته‌ی مهم
- مقادیر اندازه‌گیری شده تحت تأثیر تولرانس‌های قطعات، دستگاه‌های اندازه‌گیری و شرایط محیط قرار دارد.

- مطابق شکل ۷-۴۱۹ مقاومت اهمی سیم‌پیچ کمکی موتور را اندازه بگیرید، این مقاومت باید در حدود ۲۲۷ کیلواهم یا ۲۲۷ اهم باشد.

شکل ۷-۴۲۰

- طبق شکل ۷-۴۲۰ نوار پوشش دهنده درز بین دو درپوش موتور را به آرامی از محل آن باز کنید.

شکل ۷-۴۲۱

- مانند شکل ۷-۴۲۱ به وسیله چکش آهنی و پیچ گوشته تخت ضربه خور چند ضربه آرام به صورت ضربه‌ی به اطراف درپوش موتور بزنید تا درپوش از محل خود جای‌جا شود.

شکل ۷-۴۲۲

- درپوش موتور را مطابق شکل ۷-۴۲۲ کمی بچرخانید تا درپوش موتور از بلبرینگ روی محور موتور جدا شود.

شکل ۷-۴۲۳

● در شکل ۷-۴۲۳ درپوش موتور را که از استاتور و درپوش روی موتور جدا شده است مشاهده می‌کنید.

شکل ۷-۴۲۴

● در شکل ۷-۴۲۴ درپوش زیر موتور و قسمت القاء شوندهٔ موتور که نقش روتور را دارد مشاهده می‌کنید.

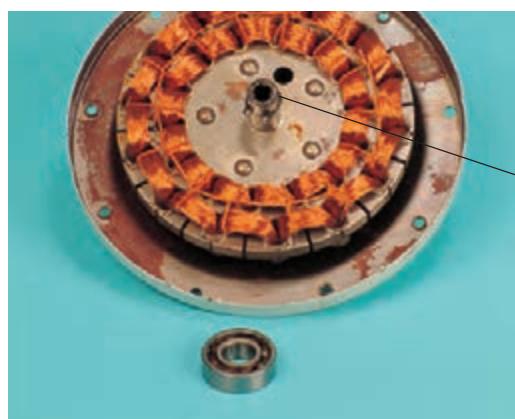
شکل ۷-۴۲۵

● شکل ۷-۴۲۵ استاتور و درپوش روی موتور را نشان می‌دهد. بلبرینگ نشان داده در شکل خراب است و مانع از حرکت روان موتور در حین کار می‌شود.

● مطابق شکل ۷-۴۲۶ با استفاده از بکس مستعمل و بلبرینگ کش، بلبرینگ معیوب موتور را از محور موتور بیرون بیاورید.

شکل ۷-۴۲۶

● در شکل ۷-۴۲۷ بلبرینگ که از محور موتور بیرون آورده شده و خار فلزی زیر بلبرینگ را مشاهده می کنید.

خار فلزی زیر بلبرینگ

شکل ۷-۴۲۷

● مطابق شکل ۷-۴۲۸ به وسیله‌ی خاربازکن خار فلزی زیر بلبرینگ را که فرسوده شده از محل آن بیرون بیاورید.

شکل ۷-۴۲۸

● در شکل ۷-۴۲۹ بلبرینگ و خار فلزی را نشان می دهد که از استاتور موتور جدا شده اند.

شکل ۷-۴۲۹

- خار فلزی و بلبرینگ معیوب را تعویض کنید. ابدا خار فلزی نو را نصب کنید، سپس بلبرینگ نو را در محل آن نصب کنید.

شکل ۷-۴۳۰

- مطابق شکل ۷-۴۳۰ به وسیله‌ی چکش آهنی چند ضربه‌ی آرام به محور بزنید تا از محل خود بیرون آید.

شکل ۷-۴۳۱

- مطابق شکل ۷-۴۳۱، دربوش روی موتور را به آرامی از استاتور موتور جدا کنید.

شکل ۷-۴۳۲

- شکل ۷-۴۳۲ دربوش و استاتور موتور را به صورت جدا از هم شان می‌دهد.

شکل ۷-۴۳۳

● استاتور موتور در شکل ۷-۴۳۳ نشان داده شده است. سیم پیچ های اصلی و کمکی پنکه را مورد بازدید و کنترل قرار دهید، چنان‌چه عیوب مشاهده کردید نسبت به رفع آن اقدام کنید.

شکل ۷-۴۳۴

● با توجه به شکل ۷-۴۳۴ بلبرینگ و عایق یا ماکارونی نسوز روی سیم های رابط موتور را کنترل کنید چنان‌چه معیوب باشند نسبت به تعویض آنها اقدام کنید.

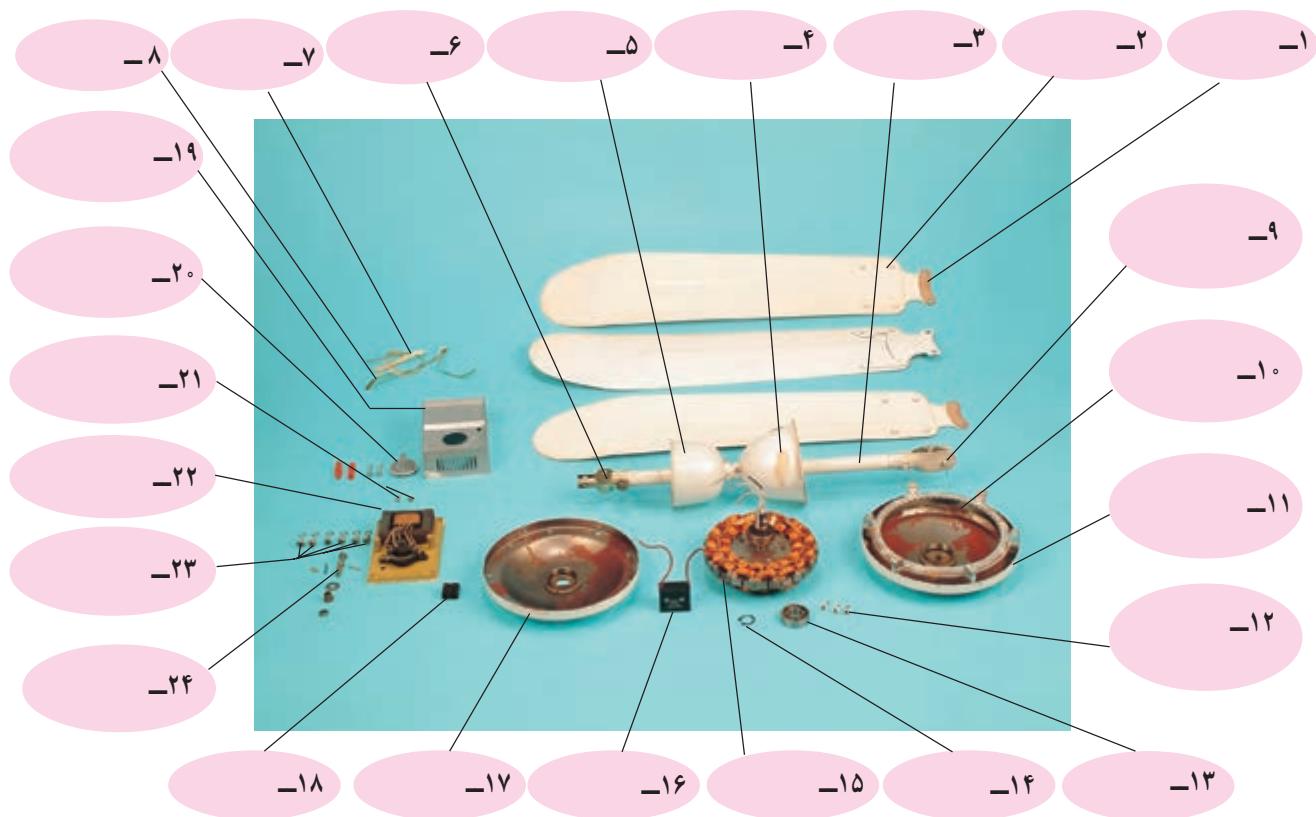

شکل ۷-۴۳۵

● شکل ۷-۴۳۵ در پوش روی موتور و محل نصب بلبرینگ روی آن را نشان می‌دهد.

تمرین ۸: با توجه به اطلاعات و تجربیاتی که از اجرای کار عملی شماره‌ی (۴) به دست آورده‌اید اجزا و قطعات شکل ۷-۴۳۶ را نام ببرید.

شکل ۷-۴۳۶

● دستگاه پنکه‌ی سقفی را مجدداً مونتاژ کنید.

● عملیات بستن قطعات و اجزای دستگاه برعکس حالت باز کردن آن است. دقّت کنید تا تمام قطعات و اجزا به ترتیب و به طور صحیح در محل خود قرار گیرند.

● برای بستن قطعات دستگاه باید از آخرین مرحله‌ی باز کردن آن شروع کنید تا به ابتدای آن برسید.

● هنگام سوار کردن قطعات، از نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی که در مراحل باز کردن دستگاه ترسیم کرده‌اید، استفاده کنید. توجه!

● هنگام جمع کردن موتور بلبرینگ‌ها، خار فلزی، اشپیل‌ها، پین‌ها، قرقوه لاستیکی نگه‌دارنده‌ی فلاپ آویز، ماکارونی نسوز، ترمینال، خازن و سیم‌های رابط معیوب آن را تعویض کنید.

۷-۱۸-۸- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱۴) (قسمت ششم)

روش آزمایش موتور

توجه! ● مراحل این کار پس از تعمیر و بستن موتور انجام می‌شود.

۷-۴۳۷ شکل

● پس از تعمیر و بستن موتور دستگاه، به وسیله‌ی اهم متر مقاومت اهمی کل مدار الکتریکی موتور را از ترمینال آن اندازه‌گیری کنید. این مقاومت باید مطابق شکل ۷-۴۳۷، ۰/۲۲۵ کیلواهم یا ۰/۲۲۵ اهم شود.

توجه! ● با توجه به آزمایش موتور در مراحل کار ۷-۱۸-۷ صحت این اندازه‌گیری تأیید می‌شود.

۷-۴۳۸ شکل

● مقاومت عایقی موتور مطابق شکل ۷-۴۳۸ باید ۱۰ مگااهم یا بیش‌تر از آن باشد، که دلیل بر عدم وجود اتصال بدنه‌ی موتور است.

- پس از تأیید نتایج آزمایش کار ۷-۸-۹ توسط مربی کارگاه، عملیات بستن موتور را ادامه دهید.
- پس از بستن کامل اجزا و قطعات، پنکه و کلید را نصب کنید و زیرنظر مربی کارگاه، دستگاه را به برق وصل کنید و از صحت عملکرد آن مطمئن شوید.
- چنان‌چه دستگاه بدون اشکال کار کند، باید در سرعت‌های مختلف آن هنگام کار با تعذیه‌ی ولتاژ نامی، جریان آن در حد جریان نامی دستگاه باشد، همچنین سرعت چرخش پره‌ها مناسب با سرعت انتخاب شده کلید بوده و صدای غیرعادی از پنکه به گوش نرسد و لرزشی مشاهده نشود، در این شرایط دستگاه سالم است و می‌توان آن را مورد استفاده قرار داد.

نکات مهم

مشاهدات و نتایجی را که از کار عملی شماره‌ی (۴) به دست آورده‌اید به‌طور خلاصه بنویسید.

- _۱
- _۲
- _۳
- _۴
- _۵
- _۶
- _۷
- _۸
- _۹
- _۱۰

۷-۱۹ جدول عیب‌یابی، روش‌های رفع عیب، تعمیر و راهنمایی پنکه‌ی سقفی

معمول‌آن کارخانه‌های سازنده برای رفع عیب دستگاه‌ها جدول‌هایی را ارائه می‌دهند. این جدول‌ها راهنمای مناسبی برای عیب‌یابی دستگاه هستند. توصیه می‌شود نحوه‌ی استفاده از این جدول‌ها را دقیقاً بیاموزید و در انجام تعمیرات مورد استفاده قرار دهید.

نوع عیب	عملت	روش های رفع عیب تعمیر و راه اندازی
۷-۱۹-۱ پنکه به برق وصل است اما اصلاً روش نمی شود.	برق شبکه‌ی منزل قطع است.	اقدامی نشود.
	فیوز اصلی شبکه‌ی برق ورودی قطع شده است.	پس از رفع عیب شبکه‌ی داخلی، فیوز اصلی ورودی را وصل کنید.
	فیوز خط تغذیه‌کننده‌ی پنکه قطع شده است.	پس از رفع عیب خط تغذیه و مدار الکتریکی پنکه فیوز را وصل کنید.
	کلید معیوب است.	کلید را تعویض کنید. سیم رابط معیوب را شناسایی و آن را تعویض کنید.
۷-۱۹-۲ موتور صدای هوم می دهد اما حرکت نمی کند.	اتصال‌های مدار برق پنکه قطع است.	اتصال‌های را به طور صحیح برقرار کنید.
	موتور سوخته است.	موتور را تعویض کنید.
	سیم‌های رابط معیوب هستند.	سیم‌های رابط معیوب را شناسایی و آن‌ها را تعویض کنید.
	اتصال‌های مدار قطع است.	اتصال‌های را به طور صحیح برقرار کنید.
۷-۱۹-۳ موتور صدای هوم می دهد اما حرکت پره‌های پنکه در هر جهت موتور راه می افتد.	خازن معیوب است.	خازن را تعویض کنید. بلبرینگ‌های موتور معیوب هستند.
	سیم پیچ‌های اصلی یا کمکی موتور معیوب هستند.	سیم پیچ‌های استاتور تعویض شود.
	اتصال‌های مدار قطع است.	اتصال‌های را به طور صحیح برقرار کنید.
	خازن معیوب است.	خازن را تعویض کنید. سیم پیچ کمکی موتور قطع است.
۷-۱۹-۴ پنکه هنگام کار صدا و لرزش شدید دارد.	زاویه‌ی پره‌ها به هم خورده است.	پره‌های معیوب را تعویض کنید.
	بلبرینگ‌ها معیوب هستند.	بلبرینگ‌های معیوب را تعویض کنید.
	سیم پیچ‌های موتور معیوب هستند.	سیم پیچ‌های استاتور تعویض شود.

نوع عیب	علت	روش‌های رفع عیب تعمیر و راه اندازی
۷_۱۹_۵ پنکه فقط با دور تند کار می‌کند.	کلید معیوب است.	کلید را تعویض کنید.
	سیم پیچ‌های استاتور تعویض شود.	سیم پیچ‌های تغییر سرعت در موتور قطع هستند.
	سلف چندسر کاهش سرعت را تعویض کنید.	سلف چندسر کاهش سرعت به کاهش سرعت قطع است.
	سیم‌های رابط معیوب را تعویض و اتصال‌ها را درست برقرار کنید.	سیم‌های رابط قطع است.
۷_۱۹_۶ به محض وصل کلید در یکی از سرعت‌ها فیوز خط تغذیه‌ی پنکه را قطع می‌کند.	فیوز معیوب است.	فیوز را تعویض کنید.
	سیم‌های رابط معیوب را تعویض کنید.	سیم‌های رابط معیوب هستند.
	خط تغذیه‌ی پنکه را به طور مستقل به وسیله‌ی یک فیوز حفاظت کنید.	پنکه و مصرف‌کنده‌های دیگر به طور مشترک توسط یک فیوز حفاظت می‌شوند.
	سیم پیچ‌های استاتور تعویض شود.	موتور سوخته است.
۷_۱۹_۷ بدنه‌ی پنکه برق دارد.	سیم‌های رابط معیوب هستند.	سیم‌های رابط معیوب را تعویض کنید.
	موتور معیوب است.	سیم پیچ موتور تعویض شود.
	سیم اتصال زمین قطع است (در صورت دارا بودن سیم اتصال زمین).	پس از رفع عیب مدار سیم اتصال زمین را وصل کنید.
	ها شرجی یا خیلی گرم است.	اقدامی نشود.
۷_۱۹_۸ پنکه خنک نمی‌کند.	زاویه‌ی پره‌ها درست نیست	پره‌های معیوب را تعویض کنید.
	پره‌ها روی موتور به طور صحیح نصب نشده‌اند.	پره‌ها را روی موتور به طور صحیح نصب کنید.
	جهت چرخش موتور بر عکس شده است.	اتصال سریندی سیم پیچ کمکی یا اصلی را تعویض کنید.
	موتور نیم‌سوز است.	سیم پیچ موتور تعویض شود.
۷_۱۹_۹ در صورت اضافی داشتید یک دستگاه پنکه‌ی سقفی معیوب را زیر نظر مربي کارگاه و استفاده از تجربیاتی که در اجرای کار عملی شماره (۴) بدست آورده‌اید و مراجعته به جدول عیب‌یابی (۷_۱۹_۹) با رعایت کلیه‌ی موارد اینمنی، عیب‌یابی، تعمیر و راه اندازی کنید.	بلبرینگ‌ها معیوب هستند و سرعت پنکه خیلی کم است.	بلبرینگ‌ها را تعویض کنید.

تمرین
عملی (۳)

در صورت اضافی داشتید یک دستگاه پنکه‌ی سقفی معیوب را زیر نظر مربي کارگاه و استفاده از تجربیاتی که در اجرای کار عملی شماره (۴) بدست آورده‌اید و مراجعته به جدول عیب‌یابی (۷_۱۹_۹) با رعایت کلیه‌ی موارد اینمنی، عیب‌یابی، تعمیر و راه اندازی کنید.

آزمون پایانی واحد کار (۷)

آزمون نظری

- ۱- کدام یک از موتورهای الکتریکی برای هواکش منزل استفاده نمی‌شود؟
۱) تک فاز قطب چاکدار ۲) تک فاز القایی با خازن دائم کار
۳) یونیورسال
- ۲- موتورهای الکتریکی پنکه‌ی رومیزی از کدام نوع است؟
- ۳- برای تغییر سرعت پنکه‌ی سقفی از چه امکانات و وسایلی استفاده می‌شود؟
- ۴- چرخ‌دنده‌های موجود در جعبه‌دنده‌ی متصل به موتور پنکه‌ی رومیزی چه کاربردی دارند؟
۱) تغییر سرعت پروانه‌ی خنک‌کننده ۲) تغییر جهت وزش باد
۳) تغییر توان مصرفی ۴) تغییرگشتاور خروجی موتور
- ۵- پین فلزی روی محور پنکه‌ی رومیزی به چه منظور استفاده می‌شود؟
- ۶- چرا موتورهای یونیورسال در هواکش‌ها، پنکه‌های رومیزی و سقفی استفاده نمی‌شوند؟
- ۷- اگر سیم پیچ کاهش سرعت در پنکه‌ی رومیزی یا سقفی توسط کلیدهای پنکه اتصال کوتاه شوند موتور شدیداً گرم می‌شود و دود می‌کند □ نمی‌کند □
- ۸- یاتاقان‌های پنکه رومیزی و هواکش از کدام نوع است؟
۱) بوشی ۲) بلبرینگی
- ۹- یاتاقان‌های پنکه‌های سقفی از کدام نوع است؟
۱) بوشی ۲) بلبرینگی
- ۱۰- کدام یک از هواکش‌های خانگی چند سرعت مختلف دارد؟
- ۱۱- دریچه‌های پشت هواکش‌های خانگی به چه منظور استفاده می‌شوند؟
- ۱۲- اگر جهت وزش باد پنکه‌های رومیزی و سقفی به سمت موتور باشد چه عیبی در دستگاه وجود دارد؟
۱) یاتاقان‌ها معیوب هستند ۲) خازن معیوب است
۳) اتصال سربندی سیم پیچ‌های کمکی و اصلی نادرست است.
۴) فاز و نول ورودی به دستگاه عوض شده است.
- ۱۳- موتورهای هواکش چندقطبی هستند؟
- ۱۴- موتورهای پنکه‌ی رومیزی چندقطبی هستند؟
- ۱۵- دلایل دود کردن موتور هواکش را بیان کنید.
- ۱۶- یک هواکش هنگام کار صدای ناهنجار تولید می‌کند. دلایل آن چیست؟
- ۱۷- یک دستگاه پنکه‌ی رومیزی فقط با سرعت زیاد کار می‌کند. دلایل آن را شرح دهید.
- ۱۸- دلایل داغ کردن زیاد پنکه‌ی رومیزی را بیان کنید.
- ۱۹- علت‌های ایجاد صدا و لرزش شدید در پنکه‌های سقفی را نام ببرید.
- ۲۰- دلایل خنک نکردن هوای منزل توسط پنکه‌ی سقفی را بیان کنید.

آزمون عملی

از سه آزمون عملی زیر یک آزمون را به قید فرعه انجام دهید.

آزمون عملی شماره‌ی (۱)

یک دستگاه هواکش معیوب را زیر نظر مربی کارگاه با رعایت کلیه‌ی موارد اینمی عیب‌یابی و راهاندازی کنید.

آزمون عملی شماره‌ی (۲)

یک دستگاه پنکه رومیزی معیوب را زیر نظر مربی کارگاه با رعایت کلیه‌ی موارد اینمی عیب‌یابی و راهاندازی کنید.

آزمون عملی شماره‌ی (۳)

یک دستگاه پنکه سقفی معیوب را زیر نظر مربی کارگاه با رعایت کلیه‌ی موارد اینمی عیب‌یابی و راهاندازی کنید.

جواب پیشآزمون واحد کار (۷)

س۱_۲

س۲_۳

س۳_۱

س۴_۴

س۵_۴

س۶_نگهداشت موتور - جلوگیری از لرزش موتور در هنگام راهاندازی و کار جاروبرقی

س۷_تخلیه - تعویض

س۸_پرشدن کیسه‌ی زباله - لوله‌ی مکش تاخوردگی دارد - داخل لوله‌ی مکش زباله گیرکرده و مسیر مکش را مسدود کرده است - موتور معیوب است - بروانه‌ی مکش معیوب است.

س۹_۲

س۱۰_۴

س۱۱_۴

س۱۲_خیر - چون سرعت موتور یونیورسال زیاد است و برای هواکش مناسب نیست.

س۱۳_هواکش به دریچه‌ی پره‌دار مجهز می‌شود که هنگام خاموش بودن هواکش این دریچه توسط اهرم موجود روی کلید هواکش بسته می‌شود و مسیر ورود گردوغبار را به داخل منزل می‌بندد.

س۱۴_بلی

س۱۵_بلی برای خارج کردن هوای نامطبوع آشپزخانه

س۱۶_مورب

س۱۷_موتور راهاندازی نمی‌شود

س۱۸_از محوطه‌ی منزل به خارج است

س۱۹_۴

س۲۰_۱

جواب آزمون پایانی واحد کار (۷)

س۱-۳

س۲- تک فاز القایی با خازن دائم کار که سیم پیچ های کاهش سرعت برای تغییر سرعت پنکه روی استاتور پیچیده شده است.

س۳- سلف چند سر - سیم پیچ های کاهش سرعت روی استاتور موتور

س۴-۲

س۵- برای جلوگیری از حرکت پروانه‌ی خنک‌کننده به طرف موتور

س۶- چون سرعت موتورهای یونیورسال زیاد است و عملکرد آن‌ها برای کار به مدت طولانی خوب نیست و صدای آن‌ها نیز هنگام کار زیاد است.

س۷- گرم می‌شود و دود می‌کند.

س۸- بوشی

س۹- بلبرینگی

س۱۰- هواکش آشیزخانه که به هود موسوم‌اند.

س۱۱- جلوگیری از ورود هوای نامطبوع و گردوغبار محیط بیرون به داخل منزل

س۱۲-۳

س۱۳- در موتورهای قطب چاکدار دوقطبی و موتورهای القایی با خازن دائم کار چهارقطبی هستند.

س۱۴- ۲ و ۴

س۱۵- ولتاژ اعمال شده به موتور زیاد است - موتور نیمسوز است - خازن معیوب است.

س۱۶- پروانه‌ی گیر می‌کند - پروانه معیوب است - یاتاقان‌های موتور معیوب هستند - موتور نیمسوز است - جسم خارجی بین روتور و استاتور وجود دارد.

س۱۷- سیم پیچ کاهش سرعت پنکه قطع است - اتصال‌های مدار قطع است - کلیدهای سرعت کم و متوسط معیوب هستند - سیم‌های رابط سرعت‌های کم و متوسط معیوب هستند.

س۱۸- سیم‌های رابط داخل دستگاه معیوب هستند - خازن معیوب است - کلیدها معیوب‌اند - بوش‌های موتور معیوب‌اند - سیم پیچ‌های موتور معیوب‌اند - مکانیزم تغییر جهت وزش باد پنکه معیوب است. هریک از این عوامل سبب گیر مکانیکی دستگاه می‌شود.

س۱۹- زاویه‌ی پره‌ها بهم خورده است - بلبرینگ‌ها معیوب‌اند - سیم پیچ‌های موتور معیوب هستند.

س۲۰- هوا شرجی یا خلی گرم است - زاویه‌ی پره‌ها تغییر کرده و درست نیست - پره‌ها درست روی موتور نصب نشده‌اند - جهت چرخش موتور بر عکس شده است.

منابع و مأخذ

– کاتالوگ‌ها و دستورالعمل‌های سرویس و نگهداری کارخانجات داخلی و خارجی تولید لوازم خانگی

